

duševné

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
| ŠTVŔŤROČNÍK | ROČNÍK XV

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

vlastníctvo

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kronoscop – ďalekohľad do minulosti

s. 28

Fenomén tvorby práva

Vážení čitatelia,

najmä v posledných rokoch možno na Slovensku sledovať zaujímavý fenomén. Vždy, keď je potrebné riešiť nejaký (zdanlivý) problém, novelizuje sa zákon. Zvyčajne sa zabúda na výklad platných právnych predpisov s využitím jednotlivých výkladových metód, s odkazom na princípy (a to aj nepísané), výklad otvorených právnych pojmov či interpretačný predpoklad racionálneho zákonodarcu. V praxi sa stráca význam na dotváranie práva, keď súd nie je viazaný doslovným znením zákonného ustanovenia, ale sa od neho môže a v niektorých prípadoch dokonca musí odchýliť. A dôsledkom (aj) tohto prístupu je, čo problém, to nová norma. Odborníci vo svojej oblasti si väčšinou sledujú „svoje“ právne predpisy, ale novela v relevantnej oblasti sa zvykne realizovať spoločne s úplne nesúvisiacimi právnymi predpismi. Fundamentálne zákony väčšinou nikto otvárať nechce a pokiaľ sa tak aj stane, verejná diskusia prebehne až vo fáze, keď už diskutovať nie je o čom. Kvalita jednotlivých právnych predpisov je navyše závislá najmä od času, ktorý sa venuje príprave tej-ktorej novely.

Aktuálne sme mali možnosť sledovať novelizáciu zákona o slobodnom prístupe k informáciám v súvislosti s povinným zverejňovaním zmlúv, keď sa doslova znásilňovala úprava duševného vlastníctva. Vytvorila sa tak veľmi neštandardná norma, súčasťou ktorej je aj pozitívna diskriminácia výkonných umelcov (napríklad oproti autorom umeleckých diel), s osobitnou reguláciou osobitnej kategórie fyzických osôb inej umeleckej profesie, ktorými „zrejme“ už nie sú výkonní umelci. Prednedávnom sa zase uvažovalo o novelizácii stavebného zákona v súvislosti so zničením autorského diela pri realizácii stavby, a to aj napriek tomu, že autorský zákon poskytuje pomerne jasné odpovede na problémy vyplývajúce z aplikačnej praxe.

Zaujímavé však je, že skutočné problémy v oblasti duševného vlastníctva, najmä v autorskom práve, ktoré sa dotýkajú každého občana, nikoho netrápia. Dennodenne sa napríklad inštalujú počítačové programy formou odkliknutia licenčných podmienok na obrazovke a vyjadrenia súhlasu s nimi. Ide o tzv. click-wrap licencie, bežne využívané v celom svete. Málokto si však uvedomuje, že takáto forma uzatvárania licenčnej zmluvy je na Slovensku neplatná. Podobne je to aj s využívaním licencií Creative Commons, ktoré tento rok oslávili

desiate narodeniny a pod ich hlavičkou je licencovaných už viac ako 400 miliónov diel. Ani tieto licencie u nás nie je možné portovať, vzhľadom na spôsob uzatvárania týchto zmlúv, ako aj z dôvodu, že nedochádza k uzavretiu zmluvy v písomnej forme. To sa týka aj iných verejných licencií, ako GNU licencia GPL, BSD licencia a licencie EUPL.

Problémy sa však netýkajú len použitia autorských diel a iných predmetov ochrany v prostredí informačných technológií. Nikomu tiež neprekáža, že na Slovensku nie je možné používať obrázky a krátke diela vo forme citácií, a teda každá diplomová či iná práca je v rozpore so zákonom, pokiaľ takéto diela využíva. Autor je u nás natoľko chránený, že pokiaľ aj chce, aby sa jeho dielo používalo širokou verejnosťou bez nároku na odmenu, zákon neposkytuje žiadnu možnosť, ako by to mohol realizovať mimo licenčnej zmluvy v písomnej forme. *Summum ius, summa iniuria.*

Autorský zákon je základným zákonom v oblasti kultúry, resp. by ním mal byť. Ak sa však zhodneme, že jeho súčasná podoba nám vyhovuje, a ak zároveň akceptujeme, že zákon sa nedodržiava, lebo chráni autora natoľko, že ani on sám nemôže voľne disponovať so svojimi právami, tak ako môžeme očakávať, že ho budú dodržiavať používatelia.

Neostáva nám, než veriť, že tento stav sa zlepší skôr ako o dva roky, keď bude musieť Slovenská republika transponovať smernicu o predĺžení doby ochrany práv výkonných umelcov a výrobcov zvukových záznamov na 70 rokov. A to je zase dôkaz toho, že keď treba riešiť „problém“ na európskej úrovni, zmení sa smernica.

JUDr. Zuzana Adamová, PhD.
Ústav práva duševného vlastníctva
Právnická fakulta
Trnavskej univerzity v Trnave

Kronoscop – ďalekohľad do minulosti

s. 28

OBSAH

- 3 Editoriál**
Fenómén tvorby práva
(Adamová, Z.)
- 6 49. zasadanie**
Valného zhromaždenia WIPO
(Žatkuliak, E.)
- 9 Chránené zemepisné označenie,
chránené označenie pôvodu
vs. ochranná známka, ochranná
známka Spoločenstva** (styčné
body na úrovni registrácie)
(Klinka, T.)
- 14 Netradičné ochranné známky
v Európskej únii – 2. časť**
(Brázdil, J.)
- 19 Aktuálne z autorského práva**
(Adamová, Z.)
- 21 Spoločne proti falšovaniu**
(Žatkuliak, E.)
- 24 K európskemu „prepisovaniu“
pojmových znakov autorského
diela**
(Husovec, M.)
- 28 Pohnime rozumom! – 22. časť**
Kronoscop – ďalekohľad
do minulosti
(Holakovszky, L., Holakovský, P.,
Holakovský, Š.)
- 34 Z galérie tvorcov**
Výskumný ústav papiera a celulózy, a. s.,
sa radí k svetovej špičke.
Riaditeľ Ing. Štefan Boháček, PhD. –
Osobnosť vedy a techniky roka 2006
- 37 Úspešné príbehy**
Melinda: Prvé jablko s talianskym
dizajnom
- 39 Spektrum dobrých nápadov
a riešení**
- 41 Zaujalo nás**
Noc výskumníkov 2011
- 44 Z rozhodnutí ÚPV SR**
- 48 Z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ**
- 51 Správy z ÚPV SR**
- 54 Správy z WIPO**
- 54 Správy z EPO**
- 56 Správy z OHIM-u**
- 56 Správy z EÚ**
- 57 Správy zo sveta**
- 59 Nové publikácie**
- 60 Z obsahov vybraných časopisov**

- 3 Editorial**
Phenomenon of Law Creation
(Adamová, Z.)
- 6 The 49th Session of the General Assemblies of WIPO**
(Žatkuliak, E.)
- 9 Protected Geographical Indication, Protected Designation of Origin vs. Trade Mark, Community Trade Mark**
(Points of contact at the Registration Level)
(Klinka, T.)
- 14 Non-Conventional Trade Marks in the European Union – Part II**
(Brázdil, J.)
- 19 Actual Issues of Copyright Law**
(Adamová, Z.)
- 21 Together Against Counterfeiting**
(Žatkuliak, E.)
- 24 On the European “Revision” of the Copyright Subject Matter**
(Husovec, M.)
- 28 Think it! – Part XXII**
Kronoscope – a Past Time Telescope
(Holakovszky, L., Holakovský, P., Holakovský, Š.)
- 34 From the Gallery of Creators**
Pulp and Paper Research Institute, Joint-Stock Company, Belongs to the World’s Top Companies
General Director Ing. Štefan Boháček, PhD. – the Personality of Science and Technology in 2006
- 37 Success Stories**
Melinda: The First Apple with Italian Design
- 39 Spectrum of Useful Ideas and Solutions**
- 41 Story that Caught Our Eye**
Researchers’ Night 2011
- 44 Issues from Decisions of the IPO SR**
- 48 Issues from Decisions of the Court of Justice of the EU**
- 51 News from the IPO SR**
- 54 News from WIPO**
- 54 News from the EPO**
- 56 News from OHIM**
- 56 News from the EU**
- 57 World News**
- 59 New Publications**
- 60 Tables of Contents of Selected Journals**

CONTENTS ▲ ▼ INHALT

- 3 Leitartikel**
Das Phänomen der Rechtsetzung
(Adamová, Z.)
- 6 49. Sitzung der Generalversammlung der WIPO**
(Žatkuliak, E.)
- 9 Geschützte geografische Angabe, geschützte Ursprungsbezeichnung gegen die Marke, die Marke der Gemeinschaft** (Berührungspunkt auf der Ebene der Registrierung)
(Klinka, T.)
- 14 Nicht-traditionellen Marken in der Europäischen Union – 2. Teil**
(Brázdil, J.)
- 19 Aktuelles aus dem Urheberrecht**
(Adamová, Z.)
- 21 Gemeinsam gegen Fälschung**
(Žatkuliak, E.)
- 24 Zu einer Europäischen „Umschreibung“ den Begrifflichen Zeichen des urheberrechtlichen Werkes**
(Husovec, M.)
- 28 Klügeln wir! – 22. Teil**
Kronoscop – Teleskop in die Vergangenheit
(Holakovszky, L., Holakovský, P., Holakovský, Š.)
- 34 Aus der Galerie der Schöpfer**
Forschungsinstitut für Zellstoff und Papier AG gehört zu der Weltelite. Geschäftsführer Ing. Štefan Boháček, PhD. – Person der Wissenschaft und Technik des Jahres 2006
- 37 Erfolgsgeschichten**
Melinda: Der erste Apfel mit dem italienischen design
- 39 Spektrum der guten Ideen und Lösungen**
- 41 Wir haben bemerkt**
Nacht der Forscher 2011
- 44 Aus den Entscheidungen des IPO SR**
- 48 Aus den Entscheidungen des Gerichtshofes der EU**
- 51 Nachrichten aus dem IPO SR**
- 54 Nachrichten aus der WIPO**
- 54 Nachrichten aus der EPO**
- 56 Nachrichten aus dem OHIM**
- 56 Nachrichten aus der EU**
- 57 Nachrichten aus der Welt**
- 59 Neue Publikationen**
- 60 Inhalt von ausgesuchten Zeitschriften**

49. zasadanie Valného zhromaždenia WIPO

26. 9. – 5. 10. 2011 Ženeva

Je to už 30 rokov, čo naposledy viedol rokovanie Valného zhromaždenia členských štátov Svetovej organizácie duševného vlastníctva (VZ WIPO) reprezentant stredo-európskeho regiónu. Bol ním predstaviteľ Maďarska Gyula Pusztai. Po rokoch mal zástupca spomínaného regiónu opäť tú česť viesť výročné zasadanie, na post predsedu VZ WIPO bol na nasledujúce dva roky zvolený veľvyslanec Srbska Ugljes Zvekić.

Na úvod rokovania generálny riaditeľ WIPO Francis Gurry v komplexnej správe prezentoval dosiahnuté pracovné výsledky za obdobie od minuloročného zasadania VZ WIPO. Kon-

štatoval, že v roku 2011 sa požiadavky na služby poskytované organizáciou dostali na úroveň obdobia pred krízy.

Počet **medzinárodných prihlášok podaných podľa Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT)** sa zvýšil o 9,58 %, počet **prihlášok medzinárodných ochranných známk** o 7,4 % a k nárastu došlo aj pri **medzinárodných prihláškach dizajnov** o 21,5 %. Tento trend je dôležitý, keďže príjmy organizácie plynú práve z poskytovaných služieb.

Návrh rozpočtu na roky 2012 – 2013 počíta s rastom príjmov na úrovni 4,7 % a výdavky porastú o 3 %. Finančný vývoj bude monitorovaný a zmeny sa odzrkadlia v revízií rozpočtu v priebehu budúceho roka. Je dôležité uviesť, že na rozdiel od ostatných inštitúcií OSN vyše 90 % príjmov WIPO je závislých od vlastných aktivít. 88 % ziskov pochádza zo správnych poplatkov a 3 % z úrokov a iných tržieb.

Výrazný je **geografický posun pôvodu medzinárodných prihlášok podaných podľa PCT**. V roku 2010 bol zaznamenaný 55 %-ný nárast počtu takýchto prihlášok z Číny, 20,3 %-ný nárast z Kórey a 8 %-ný nárast z Japonska. V období rokov 2002 – 2010 bol priemerný ročný nárast počtu prihlášok z týchto troch krajín 15,1 %-ný. Na porovnanie, v prípade Severnej Ameriky to bolo 1,1 % a v prípade západnej Európy 3,1 %. V roku 2010 prvýkrát v histórii počet podaných medzinárodných prihlášok z Ázie prevyšil počet prihlášok podaných z Európy.

V októbri 2010 bolo zriadené **centrum služieb verejnosti** s cieľom zlepšiť s ňou kontakt. V súčasnosti sa pracuje na zriadení 24-hodinovej telefónnej služby. V roku 2010 WIPO spolupracovalo pri zriadení technologických a inovačných podporných centier v 18 rozvojových krajinách a ich cieľom je sprístupniť vedeckú a technickú literatúru, poskytnúť kapacity na lepšie využívanie dostupných patentových informácií.

Rozpočet organizácie na roky 2012 – 2013

Schválený rozpočet v objeme 647,4 mil. CHF počíta s miernym 4,7 %-ným nárastom príjmov. Personálne náklady sa zvýšia o 4,2 % (16,6 mil. CHF). Nárast príjmov z medzinárodných prihlášok podaných podľa PCT sa odhaduje na úrovni 7,7 % a z prihlášok medzinárodných dizajnov 51,2 %. Celkovo by príjmy zo správnych poplatkov mali vzrásť o 6,5 %. Príjmy Arbitrážneho a mediálneho centra by sa mali zvýšiť o 2,6 %. Pokles príjmov sa predpokladá v Madridskom systéme (- 1,5 %). V prípade Lisabonského systému sa plánujú vyššie výdavky (1,526 mil. CHF) než príjmy (850 tis. CHF).

Rozpočet sa zameriava na **tieto prioritné oblasti**:

- širšie a lepšie využitie služieb poskytovaných prostredníctvom globálnych registračných systémov WIPO;
- ďalší rozvoj vyváženého medzinárodného normatívneho rámca pre práva duševného vlastníctva;
- zlepšenie prístupu a využitia informácií a poznatkov týkajúcich sa práv duševného vlastníctva kompetentnými inštitúciami a verejnosťou na podporu inovácií a zlepšenia prístupu k chráneným a tiež k voľným dielam;
- uľahčenie využívania práv duševného vlastníctva v rozvojových krajinách, najmä rozvinutých krajinách a v krajinách s transformujúcou sa ekonomikou a

- zvýšenie úsilia na efektívne a účinné poskytovanie služieb externým a interným klientom.

Rozpočtovou prioritou ostáva **rozvojová agenda** s 21,3 %-ným podielom na výdavkoch (1,9 %-ný nárast). Personálne náklady tvoria 64 % výdavkov rozpočtu. Prioritou bude outsourcing aj v ďalších možných činnostiach, pričom v súčasnosti má najväčší podiel v aktivitách súvisiacich s patentmi (preklady) a informatikou.

Medzinárodné systémy ochrany práv duševného vlastníctva

Medzinárodné ochranné známky (Madridský systém)

V roku 2010 bolo podaných 39 687 prihlášok medzinárodných ochranných známk, čo je nárast o 12,8 % v porovnaní s rokom 2009. V roku 2011 nárast pokračoval, i keď nie takým tempom (7,4 % k 1. septembru 2011). Napriek tomu sa v tomto roku očakáva rekordný počet prihlášok presahujúci stav z roku 2008 (41 000).

Ku koncu roka 2010 bolo aktívnych 526 674 medzinárodných registrácií obsahujúcich 5,5 mil. aktívnych označení vo vlastníctve 175 000 majiteľov – väčšinou malých a stredných podnikov. Skutočný potenciál systému je obmedzený svojím geografickým rozšírením. V súčasnosti má Madridský systém 85 zmluvných strán. Pozitívny trend naznačuje záujem ďalších krajín o členstvo v systéme (India, Nový Zéland, Tunisko a krajiny Latinskej Ameriky).

Začiatkom roka 2011 bol na webovom sídle WIPO sprístupnený nový elektronický produkt „Manažér tovaru a služieb“. Ide o nástroj na vyhľadávanie, zatriedovanie a preklady jednotlivých tovarov a služieb v zmysle Niceského triedenia. Databáza zatiaľ obsahuje 30-tisíc výrazov v anglickom, francúzskom, ruskom a španielskom jazyku a ďalšie jazykové verzie sa pripravujú. Slovenská republika vyjadrila záujem o prípravu **slovenskej jazykovej verzie**.

V rámci zjednodušovania systému ochrany bola prijatá zmena v pravidle 32 ods. 3 Vykonávacieho predpisu k Madridskej dohode a Protokolu k Madridskej dohode, ktorou sa stanovuje zverejňovanie vestníka na webovom sídle WIPO. Zmena nadobudne platnosť 1. januára 2012.

Medzinárodná patentová ochrana (PCT systém)

Počet zmluvných strán systému PCT sa výrazne nezmenil. Naďalej je najmenej zastúpený arabský región, juhovýchodná

Ázia a Južná Amerika. Výrazným pokrokom je prijatie odporúčaní na implementáciu PCT Road Map, čím sa zabezpečí zlepšenie fungovania systému PCT. Pozornosť je venovaná i bilaterálnej spolupráci patentových úradov, ktorá je zameraná na vzájomnú výmenu a spoločné využívanie výsledkov prieskumu patentových prihlášok (**Patent Prosecution Highway**). V súčasnosti takto spolupracuje asi 20 krajín.

VZ WIPO schválilo zmeny Vykonávacieho predpisu k PCT s platnosťou **od 1. júla 2012**. Zmeny sa týkajú ustanovení o prioritnom doklade, minimálnej dokumentácii a lehote na predloženie opráv.

Medzinárodné dizajny (Haagsky systém)

V porovnaní s rokom 2009 bol v roku 2010 zaznamenaný výrazný 32,6 %-ný nárast počtu podaných medzinárodných prihlášok dizajnov (2 382 prihlášok). V priebehu prvého polroka 2011 došlo k 21,5 %-nému nárastu počtu prihlášok.

Pracovná skupina vypracovala návrh zmien Vykonávacieho predpisu Haagskeho dohovoru v znení Aktu z 1999 a Aktu z 1960 s účinnosťou od **1. januára 2012**. Zmeny zohľadňujú skutočnosť, že hlavným zdrojom informácií aj v Haagskom systéme sa stane webové sídlo WIPO.

Odznel návrh na zriadenie pracovnej skupiny, ktorá by sa systematicky začala zaoberať otázkami ďalšieho rozvoja Haagskeho systému tak, ako je to v prípade Madridského a Lisabonského systému.

Medzinárodná ochrana označení pôvodu výrobkov (Lisabonský systém)

V nasledujúcom období sa očakávajú výrazné zmeny v systéme medzinárodnej ochrany označení pôvodu. Spoločným zámerom zmluvných strán je vykonať komplexnú revíziu systému ochrany s cieľom jeho zatraktívnenia. Aj napriek 50-ročnej existencii Lisabonskej dohody o ochrane označení pôvodu je počet zmluvných strán nízky – 27.

Boli prijaté zmeny Vykonávacieho predpisu k Lisabonskej dohode o označení pôvodu a o medzinárodnom zápise označení pôvodu upravujúce nepovinný obsah prihlášky a náležitosti obsahu oznámenia o neplatnosti. Zmeny nadobúdajú **platnosť 1. januára 2012**.

Informácie o ďalších aktivitách

Počas uplynulého roka sa **Stály výbor pre patentové právo** na svojich rokovaníach venoval problematike výluk z patentovateľnosti a obmedzení práv z patentu. K tejto téme Sekretariát WIPO predložil

členským štátom dotazník. Kompilácia odpovedí bude predmetom diskusie na nasledujúcom zasadnutí výboru.

Počas minulého roka sa v rámci činnosti **Medzivládneho výboru pre duševné vlastníctvo a genetické zdroje, tradičné vedomosti a folklór** uskutočnili diskusie o návrhu negociačného textu medzinárodného právneho nástroja na ochranu genetických zdrojov, tradičných vedomostí a kultúrnych prejavov/folklóru. Vďaka dosiahnutému pokroku a všeobecnému konsenzu je reálny predpoklad, že v rámci predĺženého mandátu výboru na ďalšie dva roky vyústi proces do diplomatickej konferencie, ktorou sa prijme nový medzinárodný právny nástroj.

Rozvojová agenda WIPO

Aspekt rozvoja bol zakomponovaný a objavuje sa vo všetkých programových aktivitách organizácie. Návrh rozpočtu na nasledujúce biénium (2012 – 2013) počíta s 21,3 %-ným podielom výdavkov na aktivity súvisiace s rozvojovou agendou (19,4 % v rokoch 2010 – 2011). V súčasnosti je rozpracovaných 20 projektov z rôznych oblastí (transfer technológií, socio-ekonomický rozvoj, hospodárska súťaž), ktorými sú implementované prijaté odporúčania.

V uplynulom roku sa **Stály výbor pre práva ochranných známok, priemyselných vzorov a zemepisných označení** na rokovaní venoval spoločnému odporúčaniu z roku 2001, a to ustanoveniam o ochrane známok a ostatných práv duševného vlastníctva použitých v označeniach na internete. Nasledujúce zasadanie by sa malo venovať otázke právnej zodpovednosti poskytovateľov internetu za porušovanie práv z ochranných známok. Bol vyjadrený a podporený záujem predložiť návrh na zvolanie diplomatickej konferencie v rokoch 2012 – 2013, na ktorej by bol prijatý právny nástroj harmonizujúci konanie o medzinárodných prihláškach priemyselných vzorov (Dohovor o práve dizajnu).

VZ WIPO prijalo rozhodnutie o objasnení mandátu **Výboru pre WIPO štandardy** (CWS). Mandát CWS bude obsahovať revíziu a rozvoj WIPO štandardov. Na žiadosť členských štátov sa Sekretariát WIPO bude snažiť poskytovať odborné poradenstvo a pomoc pri budovaní kapacít národných patentových úradov prostredníctvom projektov na šírenie informácií o WIPO štandardoch. Sekretariát WIPO bude poskytovať pravidelné písomné správy výboru CWS a VZ WIPO o tejto a ďalších súvisiacich činnostiach. VZ WIPO rozhodlo, že v rámci

existujúcich rozpočtových zdrojov podporí a umožní účasť technickým expertom z rozvojových a najmenej rozvinutých krajín na zasadnutiach výboru CWS.

VZ WIPO vzalo na vedomie aktualizovaných informácií o činnosti **Arbitrážneho a mediálneho centra** WIPO v oblasti riešenia sporov týkajúcich sa internetových doménových mien (Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy – UDRP). Od decembra 1999 centrum spracovalo viac ako 21 000 UDRP súvisiacich prípadov. Dopyt po týchto službách pokračoval v roku 2010 najmä zo strany prihlasovateľov ochranných známok (2 696 prípadov), čo predstavuje 28 %-ný nárast oproti roku 2009.

Služby centra využíva rôznorodá paleta jednotlivcov, podnikov, nadácií a inštitúcií. V roku 2010 sa medzi 5 top sektory s najvyšším počtom podaní zaradili maloobchod, bankovníctvo a financie, biotechnológia a farmaceutický priemysel, internet a IT, módný priemysel. Služby centra doteraz využili subjekty zo 163 krajín. V roku 2010 to boli subjekty zo 112 krajín. Konania podľa UDRP prebiehali doteraz v 18 rôznych jazykoch.

Stály výbor pre autorské právo a súvisiace práva odporučil uskutočniť v roku 2012 diplomatickú konferenciu o ochrane audiovizuálnych predstavení. Pokrok bol dosiahnutý aj v rokovaní o obsahu pripravovaného medzinárodného právneho nástroja na obmedzenia a výnimky pre osoby s postihnutím zraku/motoriky.

Informácia k politike prekladov dokumentov WIPO

Dohovor o zriadení WIPO čl. 6(2)(vii) oprávňuje Valné zhromaždenie stanoviť pracovné jazyky WIPO berúc do úvahy prax OSN. V tomto zmysle *General Rules of Procedure* uvádzajú, že pracovné dokumenty pre orgány WIPO sú vyhotovené v angličtine a francúzštine a keď Generálne riaditeľstvo WIPO uzná za vhodné, tak aj v španielčine a ruštine. Obdobne sa to vzťahuje aj na výbory a pracovné skupiny. Prax vo WIPO je taká, že pracovným jazykom je ten jazyk, ktorý používajú zamestnanci pri tlmočení, v dokumentoch, publikáciách alebo v korešpondencii. V roku 2000 bola na tieto účely schválená i portugalcina.

Z dôvodu zefektívnenia jazykového režimu a s tým súvisiacich nákladov na preklady a tlmočenie bol prijatý návrh, že vo vzťahu k pracovným dokumentom výborov WIPO sa rozsah jazykov v dokumentoch rozšíri na 6 jazykov OSN. Sekretariát WIPO do konca roka 2015 zabezpečí zverejňovanie pracovných dokumentov, obežníkov, publikácií

a informácií na webovom sídle už v týchto jazykoch. Požiadavka na preklad webového sídla bude predmetom hlbšej analýzy.

Jedným z 53 členov **Programového a rozpočtového výboru** na obdobie rokov 2012 – 2013 sa stala aj Slovenská republika.

VZ WIPO schválilo štatút pozorovateľa ďalším piatim medzinárodným mimovládnym organizáciám a piatim národným mimovládnym organizáciám.

Oficiálne rokovania delegácie Slovenskej republiky

V priebehu rokovania VZ WIPO sa uskutočnilo oficiálne stretnutie delegácie SR s vrcholovým vedením WIPO. Stretnutie bolo zamerané na zhodnotenie úrovne a výsledkov spolupráce Slovenskej republiky s WIPO v roku 2011 a na diskusiu o plánovaných aktivitách na nasledujúci rok v zmysle schváleného trojročného plánu aktivít.

Delegácia SR poďakovala za spoluprácu pri príprave online slovenskej jazykovej verzie medzinárodného patentového triedenia, informovala o spustení internetového portálu s multimediálnym obsahom **www.patentovat.sk** a vyjadrila záujem o začlenenie WIPO aktivít tematicky zameraných na problematiku označení pôvodu výrobkov a vymožitelnosť práv duševného vlastníctva do plánu podujatí **Úradu priemyselného vlastníctva SR** v roku 2012.

Zástupcovia WIPO sa pochvalne vyjadrili o vysokej úrovni francúzskych prekladov medzinárodných prihlášok ochranných známok vykonávaných pracovníkmi ÚPV SR.

Ing. Emil Žatkuliak
Foto: www.wipo.int

THE 49th SESSION OF THE GENERAL ASSEMBLIES OF WIPO MEMBERS STATES 26. 9. – 5. 10. 2011 Geneva
General trends in the number of industrial property rights applications filed within the World Industrial Property Organization (WIPO). The new budget of the Organization. Overview of its activities since the last session of the General Assemblies and adopted decisions. The meeting of the Slovak delegation with WIPO top management.

Chránené zemepisné označenie, chránené označenie pôvodu VS. ochranná známka, ochranná známka Spoločenstva

(styčné body na úrovni registrácie)

JUDr. Tomáš KLINKA

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

Ochranné známky a zemepisné označenia spolu s označeniami pôvodu v rámci štruktúry práva priemyselného vlastníctva systematicky zaradujeme medzi tzv. **práva na označenie**. Ich spoločnou základnou funkciou je označovať pôvod výrobku pre spotrebiteľa, ktorý sa aj na základe týchto označení dokáže lepšie orientovať v záplave výrobkov toho istého druhu s rôznou kvalitou a cenou. Tu však spoločná charakteristika ochranných známk vo vzťahu k zemepisným označeniam a označeniam pôvodu končí a ďalej môžeme hovoriť len o odlišnostiach a rozdieloch.

Kým ochranné známky rozlišujú výrobky alebo služby jedného výrobcu od iných výrobcov na tom istom trhu (tzv. vonkajšia rozlišovacia spôsobilosť ochrannej známky), zemepisné označenia a označenia pôvodu prinášajú spotrebiteľovi **informáciu o geografickom pôvode výrobku a poskytujú záruku určitej očakávanej kvality bez toho, aby sa spájali s konkrétnym**

výrobcom. Je tiež zrejmé, že ochrannou známkou nemôže byť označenie, ktoré je vo vzťahu k tovarom a službám opisné alebo druhové (súčasť tzv. vnútornej rozlišovacej spôsobilosti). Každé zemepisné označenie aj označenie pôvodu je pritom nutne opisným samo osebe a jeho registrácia predstavuje trvalú zákonnú prekážku jeho následného „zdruhovenia“.

Ochranná známka tvorí súčasť goodwillu jej majiteľa a má potenciál výrazne zvýšiť trhovú hodnotu obchodnej spoločnosti. Keďže zemepisné označenia a označenia pôvodu sa nespájajú priamo s výrobcom, ale s určitým regiónom, **nemôžu byť súčasťou goodwillu** žiadneho podnikateľa. Tieto označenia, na rozdiel od ochranných známk, neposkytujú používateľovi výlučné práva a **nemôžu byť ani predmetom vlastníctva**; chýba totiž disponibilná zložka vlastníckeho práva – právo nakladať s majetkovým právom podľa uváženia, zaťažovať ho, prevádzať a udeľovať licencie.

Z tohto dôvodu v súvislosti so zemepisným označením a označením pôvodu nehovoríme o „majiteľovi“, ale zákon zaviedol pojmy „užívateľ zapísaného zemepisného označenia“ a „držiteľ osvedčenia o zápise“.

Pokiaľ ide o úroveň ochrany jednotlivých druhov výrobkov, je potrebné uviesť, že poľnohospodárske výrobky je možné v súčasnosti chrániť výlučne na úrovni Európskej únie¹, a to chráneným zemepisným označením alebo chráneným označením pôvodu.² Liehoviny a vína je možné

1 Nariadenie Rady (ES) č. 510/2006 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín z 20. 3. 2006.

2 Z dôvodu prehľadnosti v ďalšom texte používame ustálené anglické skratky **PGI** – Protected Geographical Indication (chránené zemepisné označenie) a **PDO** – Protected Designation of Origin (chránené označenie pôvodu).

chrániť aj na národnej úrovni,³ aj podľa práva EÚ;⁴ liehoviny však iba vo forme chráneného zemepisného označenia (PGI). Ostatné výrobky (minerálne vody, remeselné a iné výrobky) je možné chrániť výlučne na národnej úrovni. Napokon je zrejmé, že každý druh výrobku bez obmedzenia môže byť chránený ochrannou známkou či už na národnej úrovni, alebo na úrovni EÚ.⁵

Konflikt na úrovni registrácie

Stret ochrannej známky s PGI alebo PDO a jeho možné riešenia si priblížime na analýze a komparácii dvoch základných právnych úprav, ktorými sú zákon o ochranných známkach a nariadenie o ochrannej známke Spoločenstva.

Oba právne predpisy síce vychádzajú zo spoločnej harmonizačnej smernice⁶ a súčasne rešpektujú záväzky vyplývajúce z Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (Dohoda TRIPS),⁷ konkrétne z jej článkov 22 až 24, ale výsledky registračného konania pred Úradom priemyselného vlastníctva SR (ÚPV SR) a Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) môžu byť rozdielne. **Dôvodom sú odlišnosti v právnej úprave, ktoré vo svojich dôsledkoch môžu viesť k rôznej aplikáčnej praxi.**

V konaní o prihláške ochrannej známky s prihlasovaným označením, ktoré obsahuje PGI alebo PGO, alebo z nich pozostáva,

prichádzajú do úvahy dva absolútne dôvody zamietnutia zápisu [§ 5 ods. 1 písm. i) a m) zákona o ochranných známkach] a jeden na základe námietok [§ 7 písm. h) zákona o ochranných známkach]. Týmto ustanoveniam zákona o ochranných známkach zodpovedajú v nariadení o ochrannej známke Spoločenstva do istej miery – podstatné rozdiely budú vysvetlené – absolútne dôvody zamietnutia v čl. 7 ods. 1 písm. j) a k) a relatívny dôvod v čl. 8 ods. 4. Zámerne nechávame bokom všeobecné dôvody zamietnutia zápisu spočívajúce v nedostatku rozlišovacej spôsobilosti, opisnosti, druhovosti či potenciálnej klamlivosti označenia a sústredíme sa len na tie dôvody, ktoré priamo súvisia s PGI a PDO.

Absolútne dôvody

Podľa § 5 ods. 1 písm. i) zákona o ochranných známkach sa do registra nezapíše označenie, ak obsahuje označenia, ktorých používanie nie je v súlade s ustanoveniami iného právneho predpisu alebo je v rozpore so záväzkami, ktoré vyplývajú Slovenskej republike z medzinárodných zmlúv. Tento novozavedený absolútny dôvod je transpozíciou fakultatívneho čl. 3 ods. 2 písm. a) harmonizačnej smernice.⁸ Všeobecným predpokladom jeho aplikácie je presná identifikácia dotknutých ustanovení „iného právneho predpisu“. Pojem „právny predpis“ pritom zahŕňa nielen vnútroštátne právne predpisy – zákony, ale aj priamo

aplikovateľné právne predpisy EÚ – nariadenia vrátane nariadení č. 510/2006 (poľnohospodárske výrobky a potraviny), č. 1234/2007 (vína) a č. 110/2008 (liehoviny). Tieto nariadenia majú pre registráciu ochranných známk osobitný význam – obsahujú totiž tzv. **kolízne ustanovenia**,⁹ ktoré špecificky upravujú vzťah medzi ochrannými známkami a PGI alebo PDO. Kolízne ustanovenia odkazujú na súvisiace články nariadení vymedzujúce situácie, pred ktorými sú PGI a PDO chránené. Ako príklad možno uviesť čl. 23 ods. 1 nariadenia č. 110/2008 (liehoviny): „Ak by používanie ochrannej známky viedlo k akejkoľvek situácii uvedenej v článku 16, zápis ochrannej známky, ktorá obsahuje zemepisné označenie zapísané v prílohe III alebo sa z neho skladá, sa zamietne alebo zruší¹⁰.“

Kolízne ustanovenia uvedených nariadení teda umožňujú zamietnuť prihlášku ochrannej známky, a to bez ohľadu na vnútroštátnu procedúru konania o prihláške. **Predstavujú samostatnú prekážku zápisnej spôsobilosti** danú na základe nariadení, ktoré sú v zmysle čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1.) priamo aplikovateľné, bez nutnosti subsidiárnej aplikácie zákona o ochranných známkach, 2.) prednostne aplikovateľné, bez ohľadu na existenciu vnútroštátnej právnej úpravy a 3.) mali by byť aplikované v celej EÚ jednotne a súčasne. Z legislatívnej stránky možno jednoznačne považovať za vhodné, že zákon o ochranných známkach v ustano-

3 Zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 110/2008 z 15. 1. 2008 o definovaní, popise, prezentácii, označovaní a ochrane zemepisných označení liehovín a o zrušení nariadenia (EHS) č. 1576/89, nariadenie Rady (ES) č. 1234/2007 z 22. 10. 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov), nariadenie Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, nariadenie Komisie (ES) č. 607/2009 zo 14. 7. 2009, ktorým sa ustanovujú určité podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o chránené označenia pôvodu a zemepisné označenia, tradičné pojmy, označovanie a obchodnú úpravu určitých vinárskych výrobkov.

5 Zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach (v texte ďalej zákon o ochranných známkach), resp. nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. 2. 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (v texte ďalej nariadenie o ochrannej známke Spoločenstva).

6 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. 10. 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk.

7 Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 152/2000 Z. z. o uzavretí Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (príloha 1C). Európska únia je členom Svetovej obchodnej organizácie a OHIM, ako orgán Európskej únie oprávnený aplikovať právo EÚ, je **povinný vykladať právne predpisy o ochranných známkach v medziach možnosti vo svetle znenia a účelu dohody TRIPS** (rozsudok ESD zo 16. 11. 2004, Anheuser-Busch, C 245/02, bod 42), i keď ustanovenia tejto medzinárodnej dohody nemajú priamy účinok v tom zmysle, že by sa ich jednotlivci mohli priamo dovolávať pred súdom (rozsudok Európskeho súdneho dvora zo 14. decembra 2000, Dior a. i., C 300/98 a C 392/98, bod 43). V tejto súvislosti je zaujímavé, že čl. 22 ods. 2 písm. b) Dohody TRIPS ukladá členom zabezpečiť právne prostriedky ochrany zemepisných označení proti akémukolvek používaniu, ktoré predstavuje **akt nekalej súťaže** v zmysle čl. 10bis Parížskeho dohovoru na ochranu priemyselného vlastníctva.

8 Podľa čl. 3 ods. 2 písm. a) harmonizačnej smernice každý členský štát môže stanoviť, že ochranná známka nebude zapísaná do registra, alebo ak už je zapísaná, tak sa vyhlási za neplatnú v tom rozsahu, v akom používanie tejto ochrannej známky možno zakázať na základe ustanovení iného zákona, než je zákon o ochranných známkach príslušného členského štátu alebo Spoločenstva.

9 Pojem „kolízne ustanovenia“ zvolil autor príspevku z dôvodu, že najlepšie vystihuje účel a obsah týchto ustanovení, ktorým je úprava vzťahu medzi chránenými označeniami a ochrannými známkami. Kolíznymi ustanoveniami v tomto zmysle sú: čl. 14 nariadenia č. 510/2006, čl. 23 nariadenia č. 110/2008, čl. 118l nariadenia č. 1234/2007, čl. 44 nariadenia č. 479/2008 a tiež čl. 41 nariadenia č. 607/2009 (pokiaľ ide o tradičné pojmy pre vína). Znenie všetkých kolíznych ustanovení pre nedostatok priestoru necitujeme.

10 Slovenský text nariadenia tu však nie je presný – ochranná známka sa nezruší, ale sa vyhlási za neplatnú (angl. *shall be invalidated*).

vení § 5 ods. 1 písm. i) výslovne predpokladá aj aplikáciu iných právnych predpisov a **zoznam dôvodov na zamietnutie je tak úplný.**¹¹

V konaní o prihláške ochrannej známky Spoločenstva je právny rámec prieskumu absolútnych dôvodov vymedzený v čl. 7 nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva. Na rozdiel od zákona o ochranných známkach **do nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva nebol prevzatý čl. 3 ods. 2 písm. a) harmonizačnej smernice, čo má výrazný vplyv na rozsah prieskumu OHIM-u vo vzťahu ku „konkurenčným“ nariadeniam o PGI a PDO**¹². Venujme sa najprv čl. 7 ods. 1 písm. k) nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva, ktoré upravuje situáciu, keď ochranná známka obsahuje chránené zemepisné označenie alebo chránené označenie pôvodu registrované v súlade s nariadením 510/2006 (poľnohospodárske výrobky a potraviny). Podľa čl. 7 ods. 1 písm. k) nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva sa do registra nezapíšu ochranné známky, ktoré obsahujú označenie pôvodu alebo zemepisné označenie registrované v súlade s nariadením Rady (ES) č. 510/2006 z 20. 3. 2006 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín alebo z neho pozostávajú, ak zodpovedajú jednej zo situácií uvedených v článku 13 uvedeného nariadenia a týkajú sa rovnakého druhu výrobku, pod podmienkou, že žiadosť o zápis ochrannej známky bola predložená po dátume podania prihlášky o zápis označenia pôvodu alebo zemepisného označenia. Treba si všimnúť, že čl. 7 ods. 1 písm. k) je len zopakovaním, duplicitným potvrdením článku 164 nariadenia o ochrannej známke Spo-

ločenstva, ktorý deklaruje, že toto nariadenie nemá vplyv na nariadenie č. 510/2006, najmä na jeho čl. 14. V tomto duchu ho vykladá aj samotný OHIM.¹³ Zo znenia čl. 7 ods. 1 písm. k) v spojení s čl. 164 nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva potom vyplýva, že sa týka **výlučne poľnohospodárskych výrobkov a potravín chránených podľa nariadenia č. 510/2006** a nemôže sa aplikovať na vína a liehoviny chránené podľa nariadení č. 479/2008 alebo č. 110/2008; na tieto nariadenia priamy odkaz chýba. To v praxi znamená, že pre vína a liehoviny zostáva len aplikácia špeciálneho čl. 7 ods. 1 písm. j)¹⁴ nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva. Nie je podstatné, či tento stav bol v procese tvorby a prijímania kodifikovaného nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva na prelome rokov 2008/2009 skutočne zamýšľaný, alebo ide skôr o opomenutie európskeho zákonodarcu.¹⁵

V každom prípade sa OHIM s danou konštrukciou právnej úpravy vyrovnal takto: **absolútny dôvod písm. j) sa použije v prípade zemepisných označení chránených právom EÚ vrátane nariadení č. 110/2008 a č. 479/2008 a dvojstranných dohôd medzi EÚ a tretími štátmi,**¹⁶ pričom podmienku „ak toto víno alebo liehoviny nemajú tento pôvod“, ktorá má pôvod v čl. 23 ods. 1 Dohody TRIPS, považuje OHIM za splnenú obmedzením zoznamu tovarov na vína a liehoviny pochádzajúce z vymedzeného regiónu. OHIM vychádzajúc z formulácie absolútného dôvodu písm. j) pri jeho aplikácii vôbec neskúma prípadné naplnenie kolíznych ustanovení nariadení č. 110/2008 a č. 479/2008. Navyše, podľa rovnakých zásad OHIM postupuje aj

v prípade poľnohospodárskych výrobkov a potravín pri aplikácii absolútného dôvodu písm. k); táto prax však už nemá výslovný podklad v znení písm. k) v spojení s čl. 164, ktoré naopak predpokladajú priamu aplikáciu kolíznych ustanovení nariadenia č. 510/2006, konkrétne čl. 13 a 14. OHIM pritom vo svojom „manuáli“ nepriamo uznáva, že tieto články nariadenia č. 510/2006 poskytujú „trochu širší“ rozsah ochrany.¹⁷ V ďalšom výklade, na pozadí aktuálnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie,¹⁸ si ukážeme dôsledky tejto praxe.

Aplikácia kolíznych ustanovení

Všetky PGI alebo PDO, či už pre poľnohospodárske výrobky a potraviny, vína, alebo liehoviny, požívajú jednotnú úroveň ochrany v celej EÚ, bez ohľadu na krajinu pôvodu. Na vytvorenie lepšej predstavy je vhodné pripomenúť, že celkovo je Európskou komisiou registrovaných niečo vyše **1 000 PGI a PDO.**¹⁹ V jednotlivých nariadeniach je právna úprava ich ochrany formulovaná a štruktúrovaná rovnako, čo umožňuje na účely tohto článku zhrnúť jej obsah do všeobecnej podoby. **Všetky PGI a PDO sú teda chránené pred:**

- a) každým priamym alebo nepriamym komerčným použitím, ak ide o produkty, ktoré nie sú zahrnuté do registrácie, ak sú tieto produkty porovnateľné s výrobkom registrovaným pod zemepisným označením alebo označením pôvodu, alebo ak toto použitie využíva povest' registrovaného zemepisného označenia alebo označenia pôvodu;
- b) každým zneužitím, imitáciou alebo pripodobením, hoci je uvedený skutočný

11 Úplnosť zoznamu zamietacích dôvodov je v prípade ochranných známk jednodu z podmienok predvídateľnosti a jednotnosti rozhodovacej praxe a je v súlade so zamýšľaným cieľom harmonizačnej smernice (pozri recitál 8).

12 Zaoberať sa bližšie otázkou, či je OHIM povinný aplikovať ustanovenia tých nariadení, na ktoré neodkazuje nariadenie o ochrannej známke Spoločenstva, presahuje rámec tohto článku. Ide o kolíziu právnych predpisov rovnakej právnej sily (nariadenie - nariadenie), ktorá sa nedá riešiť použitím zásady prednosti a priameho účinky nariadenia, ale skôr zásady *lex specialis derogat legi generali*.

13 Pozri http://oami.europa.eu/ows/rw/resource/documents/CTM/guidelines/examination_en.pdf (25. 10. 2011), konkrétne bod 7.6.5.6 Guidelines, s. 49.

14 Podľa čl. 7 ods. 1 písm. j) nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva sa do registra nezapíšu ochranné známky vín, ktoré obsahujú zemepisné označenie identifikujúce víno alebo z neho pozostávajú, alebo ochranné známky liehovín, ktoré obsahujú zemepisné označenie identifikujúce liehoviny alebo z neho pozostávajú, ak toto víno alebo liehoviny nemajú tento pôvod.

15 Pravdepodobnejšia je druhá možnosť, keď kodifikácia nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva v roku 2009 nereagovala na prijatie nariadenia č. 110/2008 a č. 479/2008 a článok 164 (predtým článok 142a) zostal nezmenený a naďalej odkazoval len na nariadenie č. 510/2006.

16 Pozri napr. rozhodnutie Všeobecného súdu z 11. 5. 2010 vo veci T-237/08, CUVÉE PALOMAR.

17 Pozri http://oami.europa.eu/ows/rw/resource/documents/CTM/legalReferences/partb_examination.pdf, konkrétne bod 7.6.5.6, str. 57 (25. 10. 2011). Potvrďuje to aj výklad autorov *Štúdie o celkovom fungovaní európskeho systému ochranných známk* (body 2.303 až 2.310, s. 129 a 130). Štúdia je dostupná na http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/tm/index_en.htm (25. 10. 2011).

18 Názor Všeobecného súdu, resp. Súdneho dvora EÚ v tomto smere zatiaľ nie je známy, pretože na rozdiel od viacerých námietkových rozhodnutí v zmysle čl. 8 ods. 4 nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva zatiaľ žiadne rozhodnutia OHIM o zamietnutí prihlášky ochrannej známky Spoločenstva *ex officio* na základe aplikácie čl. 7 ods. 1 písm. j) alebo k) neboli predmetom súdneho prieskumu.

19 Podľa databázy DOOR dostupnej na <http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door> (25. 10. 2011).

- pôvod produktu, alebo je použité zemepisné označenie alebo označenie pôvodu v preklade, alebo sprevádzané výrazmi, ako napríklad „ako“, „typ“, „štýl“, „výrobok“, „príchut“, alebo iným podobným výrazom;
- c) každým ďalším nepravým alebo zavádzajúcim označením, ak ide o provenienciu, pôvod, povahu alebo základné vlastnosti v oblasti opisu, prezentácie a označovania produktu, pri ktorom existuje pravdepodobnosť, že bude vyjadrovať falošný dojem týkajúci sa jeho pôvodu;
- d) každým ďalším postupom, pri ktorom existuje pravdepodobnosť, že bude zavádzať spotrebiteľa, pokiaľ ide o skutočný pôvod výrobku.

Ako už bolo spomenuté, kolízne ustanovenia nariadení potom stanovujú, že prihláška ochrannej známky, ktorá obsahuje PGI alebo PDO, sa zamietne, prípadne táto ochranná známka sa vyhlási za neplatnú, ak by jej používanie viedlo k akejkoľvek situácii uvedenej v písm. a) až d).

Dôvod uvedený v písm. a) treba chápať ako **všeobecnú požiadavku ochrany PGI a PDO** pred akýmkoľvek komerčným použitím pre také produkty, ktoré nie sú zahrnuté do registrácie, t. j. pre také produkty, ktorých výroba a zloženie nepodliehajú certifikovaniu nezahrnutému dozoru, a zároveň tieto produkty sú porovnateľné s výrobkom chráneným PGI alebo PDO.

Súdny dvor EÚ sa k aplikácii čl. 16 nariadenia č. 110/2008 nedávno vyjadril v konaní o prejudiciálnych otázkach položených fínskym Najvyšším správnym súdom takto: „*Používanie ochrannej známky obsahujúcej zemepisné označenie alebo výraz zodpovedajúci tomuto označeniu, alebo jeho prekladu pre liehoviny, ktoré nespĺňajú príslušné špecifikácie, predstavuje priame komerčné používanie zemepisného označenia pokiaľ ide o výrobky porovnateľné s liehovinou registrovanou pod týmto označením, ale nezahrnuté do registrácie v zmysle článku 16 písm. a) nariadenia č. 110/2008.*“ (Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 14. júla 2011 vo veci Cognac C-4/10 a C-27/10, bod 55.) **Podmienka porovnateľnosti výrobkov je teda v prípade liehovín splnená vždy** (rozsudok vo veci Cognac, bod 54), v ostatných prípadoch možno predpokladať, že by malo ísť aspoň o rovnakú kategóriu v rámci jedného druhu výrobku (zrejúci syr, akostné šumivé víno a pod.). Pre porovnanie výrobkov je významná aj okolnosť, či sa spotrebiteľia s týmito výrobkami bežne stretávajú na tých istých miestach, spravidla v maloobchodnej sieti.

Podľa Súdneho dvora EÚ by v tomto prípade zároveň malo ísť aj o porušenie čl. 16 písm. b) nariadenia č. 110/2008: „*Používanie ochrannej známky obsahujúcej prvok „Cognac“ pre liehoviny, ktoré nespĺňajú príslušné špecifikácie, možno teda kvalifikovať ako „prípodobnenie“ (angl. evocation) v zmysle článku 16 písm. b) nariadenia č. 110/2008.*“ (Rozsudok vo veci Cognac, bod 58.) Pokiaľ ide o pojem „prípodobnenie“, je potrebné poznamenať, že Súdny dvor ho v doterajšej judikatúre²⁰ vykladal skôr v súvislosti so vzájomným porovnaním konfliktných označení, ochrannej známky a chráneného zemepisného označenia, v tom zmysle, že jeho význam je širší ako koncept pravdepodobnosti zámeny, ktorý je štandardne uplatňovaný pri porovnaní dvoch ochranných známk. **Po rozsudku vo veci Cognac je zrejmé, že pojem „prípodobnenie“ má ešte iný rozmer, ktorý sa týka priamo kvality výrobkov označovaných ochrannou známkou obsahujúcou PGI alebo PDO – ak by tieto výrobky nespĺňali špecifikácie predmetného PGI alebo PDO, dochádza bez ďalšieho k pripodobneniu a je tak popri písm. a) naplnené aj písm. b).** Osobitosťou oboch dôvodov, tak písm. a), ako aj b) je, že k ich naplneniu môže dôjsť bez toho, aby existovala pravdepodobnosť falošného dojmu alebo zavádzania ohľadom skutočného pôvodu výrobku, čo je na druhej strane nevyhnutnou podmienkou aplikácie písm. c), resp. d). Nie je však vylúčené, že popri prvých dvoch dôvodoch môže dôjsť k naplneniu aj zvyšných dôvodov. Toto posúdenie patrí konajúcemu súdu a známkovému úradu a jeho vykonanie je v konkrétnom prípade otázkou užitočnosti (vhodnosti), pretože už naplnenie jednej situácie postačuje na priamu aplikáciu príslušného nariadenia a zamietnutie prihlášky.

Súdny dvor EÚ vo veci Cognac považoval za významné **objasnenie skutkovej otázky, či výrobok, ktorý je alebo má byť ochrannou známkou označovaný, spĺňa všetky špecifikácie. Bez objasnenia tejto skutočnosti nie je možné pristúpiť k priamej aplikácii nariadenia.** Ak by sa totiž preukázalo, že výrobok špecifikácie nespĺňa (stačí, že nespĺňa čo len jednu²¹), boli by tým naplnené prvé dve situácie, pred ktorými je PGI alebo PDO chránené. **Súdny dvor EÚ vychádzal pri argumentácii vo veci Cognac predovšetkým zo samotnej podstaty a ochrannej funkcie zemepisného**

označenia definovanej v čl. 15 ods. 4 nariadenia č. 110/2008, podľa ktorého len liehoviny, ktoré spĺňajú všetky špecifikácie v technickej dokumentácii predloženej Komisii zo strany členského štátu pôvodu, môžu niesť zemepisné označenie zapísané v prílohe III tohto nariadenia. Táto ochrana je natoľko silná, že bráni zápisu ochrannej známky obsahujúcej PGI alebo PDO pre tovary, ktoré nespĺňajú príslušné špecifikácie.

Skutočnosť, že výrobok spĺňa všetky špecifikácie dotknutého zemepisného označenia, je možné vo všeobecnosti preukázať najmä predložením dokladu o overovaní dodržiavania špecifikácií vydaného certifikačným orgánom. Vzniká však otázka, či od prihlasovateľa možno spravodlivo požadovať predloženie takéhoto dokladu v konaní o prihláške ochrannej známky alebo ochrannej známky Spoločenstva. V známkovom práve pritom platí zásada, že prihlasovateľ nie je povinný preukázať podnikanie alebo výrobu v súvislosti s prihlasovanými tovarmi a službami. Ani po zápise ochrannej známky nie je jej majiteľ povinný ju používať hneď; na zachovanie výlučných práv postačuje, ak ju začne skutočne používať do piatich rokov od zápisu.²² S prihliadnutím na tieto všeobecne uznávané zásady známkového práva by sa mohlo javiť ako vhodné riešenie v konaní o prihláške ochrannej známky obsahujúcej PGI alebo PDO **ex offa požadovať obmedzenie zoznamu tovarov a služieb výlučne na výrobky spĺňajúce všetky špecifikácie dotknutého PGI alebo PDO.** Po takomto zúžení zoznamu tovarov a služieb by bol majiteľ, v záujme zachovania práv z ochrannej známky, motivovaný zabezpečiť výrobu výrobkov vyhovujúcich špecifikáciám PGI alebo PDO a podrobiť sa režimu kontroly zo strany nezávislého certifikačného orgánu.

Zároveň by ostala **otvorená možnosť registrácie individuálnej ochrannej známky pre používateľov PGI a PDO, ktorí by**

20 Prípodobnenie podľa článku 13(1)(b) nariadenia č. 2081/92 zahŕňa aj situáciu, keď pojem používaný na označenie výrobku obsahuje časť chráneného zemepisného označenia, takže keď spotrebiteľ vníma názov výrobku, v jeho mysli to vyvolá obraz toho výrobku, ktorého zemepisné označenie je chránené (rozsudok ESD zo 4. marca 1999 vo veci C-87/97, Gorgonzola/Cambozola, bod 27).

21 Jednou zo špecifikácií každého PGI a PDO je aj vymedzenie príslušnej zemepisnej oblasti. Keď by výrobky, pre ktoré sa známka prihlasuje, nepochádzali z tejto oblasti, špecifikácia v tomto smere nie je dodržaná a je naplnený dôvod zamietnutia zápisu podľa príslušného nariadenia.

22 § 34 ods. 1 písm. a) zákona o ochranných známkach, čl. 15 ods. 1 nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva.

mali byť schopní preukázať splnenie špecifikácií.²³

Rozsudok vo veci Cognac je potrebné vnímať v línii doterajšej judikatúry Súdneho dvora EÚ týkajúcej sa kolízie ochranných známok s PGI alebo PDO, najmä v prípadoch Gorgonzola/Cambozola (C-87/97), Grana Padano (C-469/00), Feta (C-465/02, C-466/02) a Parmigiano Reggiano (C-132/05). **Spoločným menovateľom týchto prípadov je potvrdenie názoru, že PGI a PDO sa tešia silnejšej právnej ochrane ako individuálne ochranné známky tak na úrovni registrácie, ako aj pri reálnom strete na trhu.**

Relatívne dôvody

Pri porovnaní znenia relatívnych dôvodov v zákone o ochranných známkach [§ 7 písm. h)] a v nariadení o ochranných známkach Spoločenstva [čl. 8 ods. 4] je možné identifikovať niekoľko rozdielov. Predovšetkým čl. 8 ods. 4 nariadenia o ochranných známkach Spoločenstva výslovne vyžaduje preukázanie používania namietaného označenia v obchodnom styku, ktorý má väčší ako iba miestny dosah.²⁴ Oproti tomu osoba, ktorá podáva námietky podľa § 7 písm. h) zákona o ochranných známkach, musí preukázať **potenciálny zásah do svojich práv vyplývajúcich zo skoršieho PGI alebo PDO, pričom nie je potrebné osobitne preukázať skutočnosť, že sa PGI alebo PDO používajú.** Namietateľovi na druhej strane nič nebráni, aby sám predložil aj prípadné dôkazy o používaní prihlasovaného označenia na podporu tvrdenia, že jeho práva sú dotknuté. Mohol by tak spochybniť splnenie špecifikácií prihlasovaného označenia; v takom prípade by bolo namieste požadovať od prihlasovateľa predloženie aktuálneho dokladu o overovaní dodržiavania špecifikácií vydaného certifikačným orgánom. Ak by takýto doklad zo strany prihlasovateľa predložený nebol, prihláška ochranných známok by mala byť zamietnutá bez ohľadu na to, či predtým došlo k obmedzeniu zoznamu tovarov a služieb, alebo nie. Práve v možnosti dosiahnuť zamietnutie prihlášky ochranných známok v celom rozsahu by sa v súčasnosti dala vidieť opodstatnenosť námietkového konania na základe skorších práv z PGI alebo PDO.

Čo prinesie budúcnosť?

Súčasná právna úprava a od nej sa odvíjajúca prax známkových úradov pravdepodobne nemusí byť v úplnom súlade so zamýšľaným absolútnym a nepodmieleným charakterom ochrany PGI a PDO, ako vyplýva zo znenia kolíznych ustanovení jednotlivých nariadení. Pochybnosti sa týkajú najmä **absencie prepojenia harmonizačnej smernice s kolíznymi ustanoveniami nariadení;** nepovinné transponovanie ustanovenia čl. 3 ods. 2 písm. a) harmonizačnej smernice, prípadne uplatňovanie relatívnych dôvodov, prekonáva tento problém len čiastočne. Nariadeniu o ochranných známkach Spoločenstva možno navyše vyčítať nesystematický odkaz na nariadenie č. 510/2006 (poľnohospodárske výrobky a potraviny), zatiaľ čo nariadenia č. 110/2008 (liehoviny) a č. 479/2008 (vína) ponecháva nepovšimnuté. **Súčasným vymedzením absolútnych dôvodov zamietnutia v čl. 7 ods. 1 písm. j) a k) nariadenia o ochranných známkach Spoločenstva tak podstatne zostáva v rozsahu ochrany za nariadeniami č. 110/2008 a č. 479/2008, ktorých prijatie v roku 2008 predstavovalo výraznú reformu ochrany zemepisných označení a označení pôvodu presahujúcu rámec Dohody TRIPS.** Je zrejme, že takýto nekoherentný prístup neprispieva k zblížovaniu známkového práva a praxe v Európe. Na opísané nedostatky poukazuje aj **Štúdia o celkovom fungovaní európskeho systému ochranných známk,**²⁵ ktorá navrhuje do smernice doplniť **nový absolútny dôvod zamietnutia spočívajúci v registrácii PGI a PDO v nadväznosti na príslušné nariadenia.** Obdobné zmeny sa navrhujú aj na vymedzenie absolútnych dôvodov v nariadení o ochranných známkach Spoločenstva. Podľa autorov spomínanej štúdie by stanovenie výslovnej povinnosti známkových úradov v prieskume *ex officio* namietat' registrované PGI a PDO mohlo v konečnom dôsledku znížiť celkový počet námietkových konaní a konaní o neplatnosti ochranných známk. Tento predpoklad môže byť čiastočne opodstatnený, i keď optimalizácia absolútnych počtov konaní by prirodzene nemala byť jediným účelom navrhovaných legislatívnych zmien. **Tieto návrhy sú predovšetkým prejavom silnejšieho trendu posilňovania verejnoprávnej ochrany PGI a PDO.** Podľa názoru

autora tohto príspevku má tento zámer svoje vecné opodstatnenie, keďže európsky systém ochrany zemepisných označení a označení pôvodu okrem toho, že poskytuje používateľom určité výlučné práva, zároveň **predstavuje významný nástroj spoločnej poľnohospodárskej a potravinárskej politiky na vnútornom trhu.** Ponechávať ťažisko ochrany na individuálnom uplatňovaní relatívnych dôvodov by preto nemuselo byť dostatočne efektívne z hľadiska verejného záujmu, ktorý sa v spoločnej poľnohospodárskej a potravinárskej politike presadzuje (ochrana spotrebiteľa, rozvoj vidieka, rôznorodosť regiónov a pod). Nezanedbateľným je aj celkový podiel výrobkov označovaných PGI alebo PDO na vnútornom trhu: v roku 2007 dosiahol obrát vo veľkoobchode sumu 14,2 miliardy eur.²⁶ V súčasnosti však ešte nie je možné odhadnúť, či a do akej miery si Európska komisia osvojí práve túto časť záverov štúdie; predloženie prvého znenia návrhu predmetných legislatívnych zmien zo strany Európskej komisie sa očakáva koncom roka 2011.

Foto: www.cognacfans.com
www.cognac.fr

PROTECTED GEOGRAPHICAL INDICATION, PROTECTED DESIGNATION OF ORIGIN vs. TRADE MARK, COMMUNITY TRADE MARK (Points of contact at the registration level) KLINKA, T:

Application of the conflict provisions of Regulations No 510/2006 (agricultural products and foodstuffs), No 110/2008 (spirit drinks) and No 479/2008 (wines) in the registration proceedings. Incongruence between TM Directive No 95/2008/EC and Regulation No 207/2009 on the one hand and the above-mentioned Regulations on the other hand. Implications of the ECJ judgment in the Cognac case, C-4/2010, C-27/10. Public law protection of protected geographical indications and protected designation of origin by the *ex officio* examination of the absolute grounds. Relevant trade mark practice of Office for Harmonization in the Internal Market. Importance of specifications of PGI and PDO in relation to the list of goods and services of a trade mark for which an application is filed.

²³ V tejto súvislosti predstaviteľia OHIM-u zdôrazňujú, že pri prieskume absolútnych dôvodov sa **spravidla predpokladá budúce používanie ochranných známok Spoločenstva v dobrej viere a v súlade s poctivým obchodným stykom.** Opačný prístup je opodstatnený len v prípadoch, keď sú o spôsobe používania vážne pochybnosti, ktoré sa zakladajú na relevantných skutočnostiach a dôkazoch.

²⁴ *Bližšie* k podmienkach aplikácie čl. 8 ods. 4 nariadenia o ochranných známkach Spoločenstva vo vzťahu k namietanému zemepisnému označeniu *pozri* rozsudok Súdneho dvora EÚ z 29. 3. 2011 vo veci Anheuser-Busch, C-96/09 P. *Pozri* aj „manuál“ OHIM-u dostupný na stránke, konkrétne bol 5.3.2.2.5, s. 8 a nasl. (25. 10. 2011): http://oami.europa.eu/ows/rw/resource/documents/CTM/legalReferences/part_nonregisteredrights.pdf.

²⁵ Štúdia dostupná na http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/tm/index_en.htm (25. 10. 2011).

²⁶ Štúdia Európskej komisie zahŕňala všetky výrobky označované PGI a PDO s výnimkou vín a liehovín, ale vrátane piva. *Pozri* http://ec.europa.eu/agriculture/quality/schemes/newsletter-2010_en.pdf (25. 10. 2011). Zvlášť výrazné sú tržby za sýry označované PDO – napr. v roku 2006 grécky syr *Feta* dosiahol tržby vo výške okolo 1 miliardy eur a taliansky syr *Parmigiano-reggiano* v roku 2008 dokonca 1,52 miliardy eur.

Netradičné ochranné známky v Európskej únii – 2. časť

JUDr. Jozef BRÁZDIL*

Úvod

Farby sú často používané na tovaroch, obaloch tovarov i v reklame. Článok 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (kodifikované znenie) (ďalej smernica) transponovaný do § 2 zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach (ďalej ZOZ) a ani čl. 4 nariadenia Rady 207/2009/ES o ochrannej známke Spoločenstva (ďalej nariadenie) však neuvádzajú farby v demonštratívnom výpočte označení, ktoré môžu tvoriť ochrannú známku. Naproti tomu Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (Dohoda TRIPS), ktorou sú viazané všetky členské štáty EÚ, aj samotná EÚ v záležitostiach spadajúcich do jej právomocí¹, v čl. 15 ods. 1 výslovne uvádza medzi označeniami, ktoré môžu tvoriť ochrannú známku, aj kombinácie farieb. Dôsledkom je, že národné súdy musia uplatňovať národné právo v najvyššej možnej miere v súlade so znením relevantných ustanovení Dohody TRIPS².

Definíciu ochrannej známky teda treba vykladať tak, že **označením, ktoré možno zapísať ako ochrannú známku, je aj farba a kombinácia farieb**. Judikatúra Súdneho dvora (ďalej ESD) takýto výklad pripúšťa len veľmi reštriktívne a stanovuje pomerne prísne kritériá.

Na nové, netradičné ochranné známky reflektuje **Singapurský dohovor o práve**

ochrannej známky³ definujúci kritériá grafického znázornenia označení v prihláškach ochranných známk a známkových registroch. Dňa 1. novembra 2011 nadobudla účinnosť zmena pravidla 3 Vykonávacieho predpisu k Singapurskému dohovoru o práve ochrannej známky upravujúceho podrobnosti týkajúce sa prihlášky. V prípade, ak sa prihlasujú farby ako také alebo ich kombinácie bez vymedzených obrysov, označenie má byť znázornené vzorkou farby alebo farieb. Známkový úrad môže požadovať určenie farby všeobecne známym názvom, môže tiež požadovať opis, ako je farba alebo farby aplikované na tovar alebo používané vo vzťahu k službám, a spresnenie údajov o farbe uznaným farebným kódom zvoleným žiadateľom a akceptovaným úradom.

1. Farba ako ochranná známka

Základným rozhodnutím ESD v oblasti zápisu farieb ako takých do registra ochranných známk je rozsudok zo 6. mája 2003 vo veci **C-104/01 Libertel Groep**. Holandská spoločnosť Libertel požiadala Úrad pre ochranné známky štátov Beneluxu (*Benelux Merkenbureau*) o zápis ochrannej známky vo forme oranžovej farby na niektoré telekomunikačné výrobky a služby. Do prihlášky uviedla **oranžový obdĺžnik** a ako opis slovo „*oranžová*“ bez odkazu na kódovanie farieb. Táto prihláška bola známkovým úradom zamietnutá najmä z dôvodu nedostatku rozlišovacej spôsobilosti.

10 Afbeelding van het beeldmerk

12 In voorkomend geval, vermelding van zonder beschrijving, onderscheidende elementen
CFE 26.4.2; 29.1.1
- Oranje.

Proti tomuto rozhodnutiu spoločnosť Libertel podala opravný prostriedok na súd, kde neuspela, a následne podala kasačnú sťažnosť na Najvyšší súd Holandska (*Hoge Raad der Nederlanden*). Najvyšší súd predložil ESD niekoľko predbežných otázok týkajúcich sa podmienok posúdenia schopnosti samostatnej konkrétnej farby, vyobrazenej ako takej alebo určenej medzinárodne uznaným kódovaním, získať rozlišovaciu spôsobilosť pre určité tovary alebo služby.

ESD v rozsudku najprv konštatoval, že je dôležité posúdiť, či farba ako taká (*per se*), bez priestorového určenia, môže tvoriť ochrannú známku v zmysle čl. 2 smernice. Na tento účel musí farba ako taká spĺňať tri základné požiadavky: musí tvoriť označenie, musí byť graficky znázorniteľná a musí mať rozlišovaciu spôsobilosť. Podľa názoru ESD **za bežných okolností je farba iba obyčajnou vlastnosťou vecí a nemožno predpokladať, že tvorí označenie**. Ale v kontexte, v ktorom je farba používaná

* Externý doktorand Katedry občianskeho práva Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach

1 Rozhodnutie Rady z 22. 12. 1994 týkajúce sa uzavretia dohôd v mene ES, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 - 1994).

2 Rozsudok ESD zo 14. 12. 2000 v spojených veciach C-300/98 a C-392/98 Parfums Christian Dior vs. Tuk Consultancy (C-300/98) & Assco Gerüste vs. Wilhelm Layher (C-392/98). Rozsudky ESD a Súdu prvého stupňa (SPS) sú dostupné na <http://curia.europa.eu/>.

3 Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 90/2010 Z. z.

vo vzťahu k výrobku alebo službe, môže za určitých okolností tvoriť označenie.

V otázke **grafického znázornenia** vzal ESD do úvahy nasledujúce metódy: vzorka farby na plochom podklade, slovný opis farby a určenie farby medzinárodným kódom. Vo všeobecných otázkach grafickej znázorniteľnosti odkázal na rozsudok C-273/00 Sieckmann. Na základe toho potom určil, že v prípade farieb je obyčajná vzorka nedodatočným a netrvalým zobrazením, pretože sa môže postupom času meniť a znehodnotiť. Slovný opis v súlade s rozsudkom C-273/00 Sieckmann tvorí grafické znázornenie, ale nie nevyhnutne vo všetkých prípadoch, a táto otázka musí byť posúdená vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu. **Vzorka farby v kombinácii s jej slovným opisom** môže tvoriť grafické znázornenie v zmysle čl. 2 smernice pod podmienkou, že slovný opis je presný, tvorí samostatný a úplný celok, je ľahko prístupný, zrozumiteľný a objektívny. ESD považuje za dostatočné grafické znázornenie a **určenie farby pomocou medzinárodného kódu**, pretože takéto kódy sú považované za presné a trvalé. Ak vzorka farby spolu s jej slovným opisom nespĺňa podmienky grafického znázornenia čl. 2 smernice, najmä pre nedostatok presnosti alebo trvalosti, tento nedostatok môže byť odstránený pridaním označenia farby medzinárodne uznaným identifikačným kódom. V praxi najčastejšie používanými identifikačnými kódmi sú PMS (*Pantone Matching System*), PTS (*Pantone Textile System*) alebo RAL⁴.

Vo vzťahu k **rozlišovacej spôsobilosti** farieb ako takých ESD vychádzal z predpokladu, že farby umožňujú šíriť niektoré myšlienkové asociácie a vyvolávať pocity, ale vzhľadom na ich podstatu nie sú schopné šíriť presné informácie. V zásade však nemôže byť vylúčené, že za určitých okolností farba ako taká **môže získať rozlišovaciu schopnosť** a slúžiť ako označenie pôvodu výrobkov alebo služieb podniku (v zmysle čl. 3 ods. 3 smernice, resp. čl. 7 ods. 3 nariadenia).

ESD poukázal na fakt, že počet farieb, ktoré je verejnosť schopná rozlíšiť, je obmedzený, a preto musíme aj počet farieb,

ktoré je potenciálne možné registrovať ako ochrannú známku, považovať za obmedzený. Z definície ochrannej známky v smernici a predchádzajúcej judikatúry ESD⁵ vyvodil záver, že **verejný záujem** smeruje k tomu, **aby sa farebné označenia používali voľne všetkými**.

Ochranná známka zabezpečuje jej majiteľovi výhradné práva a v podstate monopol na označenie, čo ovplyvňuje hospodársku súťaž a zvyhodňuje podnikateľov pôsobiacich na trhu dlhší čas proti novým subjektom, pretože obmedzené množstvo skutočne dostupných farieb by malo za následok, že aj nízky počet zápisov farby ako ochrannej známky pre určité tovary alebo služby by vyčerpával celú paletu dostupných farieb. Vzhľadom na to musí byť pri posudzovaní či farba získala rozlišovaciu spôsobilosť **branný ohľad na verejný záujem, aby nebola príliš obmedzená dostupnosť farieb ďalším podnikateľom**, ktorí ponúkajú obdobné výrobky alebo služby. Čím väčší je počet tovarov alebo služieb, na ktoré sa vzťahuje podaná prihláška ochrannej známky, tým viac môže byť z nej vyplývajúce výlučné právo neprimerané a môže tak ohroziť systém fungovania hospodárskej súťaže.

Kvôli posúdeniu, či farba získala rozlišovaciu spôsobilosť, je nutné na danú problematiku pozerat' z **hľadiska relevantnej verejnosti**. Tá bola, s odkazom na predchádzajúcu judikatúru, definovaná ako verejnosť **zložená z priemerných spotrebiteľov, primerane informovaných, primerane pozorných a obozretných**⁶. Rozlišovaciu spôsobilosť považuje ESD za garanciu identifikovania pôvodu výrobkov alebo služieb spotrebiteľovi alebo konečnému používateľovi, umožnením bez pochybnosti rozoznať výrobky alebo služby, ktoré majú odlišný pôvod⁷.

Do úvahy treba brať bežné používanie ochranných známk ako označení pôvodu v danom odvetví, ako aj vnímanie príslušnej verejnosti, tvorenej priemerným spotrebiteľom, ktorý obvykle nemá možnosť porovnávať priamo dve rôzne označenia, ale porovnáva ich len na základe zapamätanej podoby⁸. Rozlišovaciu spôsobilosť farba ako taká za bežných okolností nemá, ale môže ju **získať na základe predchádzajúceho používania a postupného zoznamovania**

verejnosti s týmto označením. V takomto prípade príslušný známkový úrad musí v celistvosti posúdiť prvky, ktoré dokazujú, že ochranná známka nadobudla schopnosť identifikovať predmetný výrobok ako produkt pochádzajúci od určitého podnikateľa, a teda spôsobilosť odlišiť tento výrobok od produktov iných podnikateľov.

Priznať farbe ako takej rozlišovaciu spôsobilosť pred akýmkoľvek používaním prichádza do úvahy iba vo výnimočných prípadoch, najmä ak počet výrobkov alebo služieb, na ktoré sa vzťahuje podaná prihláška ochrannej známky, je veľmi obmedzený a ak je relevantný trh veľmi špecifický.

ESD poukázal na bod 13 preambuly smernice, v ktorom sa konštatuje viazanosť členských štátov Parížskym dohovorom na ochranu priemyselného vlastníctva⁹ a odkazuje na jeho čl. 6 *quinqüies* C ods. 1. Rozlišovacia spôsobilosť potom musí byť hodnotená na jednej strane vo vzťahu k tovarom alebo službám, pre ktoré je zápis ochrannej známky požadovaný, a na strane druhej vo vzťahu k ich vnímaniu relevantnou verejnosťou. To vedie k nutnosti posúdiť známku s ohľadom na aktuálnu situáciu. Príslušný známkový úrad musí vykonať prieskum vo vzťahu k tovarom alebo službám podnikateľa, ktorý podal prihlášku ochrannej známky. Prieskum nemôže byť vykonaný abstraktne, ale **musí byť vykonaný konkrétne, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu** zahŕňajúc v konkrétnom prípade aj používanie označenia, pre ktoré je podaná prihláška ochrannej známky.

ESD v rozsudku C-104/01 Libertel definoval prostriedky grafického znázornenia farieb ako takých na účely zápisu ochrannej známky. Pri zápise farieb ako ochranných známk nie je problematická ani tak grafická znázorniteľnosť označenia ako otázka, či má farba v súvislosti s určitým tovarom alebo službou rozlišovaciu spôsobilosť. ESD vyslovil záver, že táto vlastnosť sa farbám ako takým nedá priznať všeobecne. Naopak, táto vlastnosť vo svojej prirodzenosti im skôr chýba, ale môžu ju získať dlhodobým používaním na trhu. Táto okolnosť však musí byť predmetom dôkladného

4 JEHOAM, T. C., van NISPEEN, C., HUYDECOPER, T.: *European Trademark Law, Community Trademark Law and Harmonized Trade Mark Law*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2010, kapitola 5.6.1.2.

5 Bod 77 rozsudku ESD z 18. 6. 2002 vo veci C 299/99 Philips vs. Remington, bod 25 rozsudku ESD zo 4. 5. 1999 v spojených veciach C 108/97 a C 109/97 Windsurfing Chiemsee a bod 73 rozsudku z 8. 4. 2003 v spojených veciach C 53/01 až C 55/01 Linde, Winward Industries & Rado Uhren.

6 Bod 25 rozsudku ESD z 22. 6. 1999 vo veci C 342/97 Lloyd Schuhfabrik Meyer.

7 Bod 28 rozsudku ESD z 29. 9. 1998 vo veci C-39/97 Canon vs. Metro-Goldwyn-Mayer, bod 22 rozsudku ESD zo 4. 10. 2001 vo veci C 517/99 Merz & Krell.

8 Bod 26 rozsudku vo ESD veci C 342/97 Llyod Schuhfabrik Meyer, bod 52 rozsudku ESD z 20. 3. 2003 vo veci C 291/00 LTJ Diffusion.

9 Vyhláška ministra zahraničných vecí 64/1975 Zb. z 13. 1. 1975 o Parížskom dohovore na ochranu priemyselného vlastníctva z 20. 3. 1883, revidovanom v Bruseli 14. 12. 1900, vo Washingtone 2. 6. 1911, v Haagu 6. 11. 1925, v Londýne 2. 6. 1934, v Lisabone 31. 10. 1958 a v Štokholme 14. 7. 1967.

posúdenia konkrétneho prípadu zo strany príslušného známkového úradu.

2. Kombinácia farieb ako ochranná známka

Na rozsudok C-104/01 Libertel nadväzuje rozsudok ESD z 24. júna 2004 vo veci **C-49/02 Heidelberger Bauchemie** týkajúci sa kombinácie farieb a podmienok ich zápisu ako ochrannej známky.

Spoločnosť Heidelberger Bauchemie podala žiadosť Nemeckému patentovému a známkovému úradu (*Deutsches Patent und Markenamt*) o zápis ochrannej známky pozostávajúcej z kombinácie modrej a žltej farby. V prihláške prezentovala ochrannú známku **vyobrazením obdĺžnika**, ktorého horná polovica bola modrá a spodná žltá. Ďalej uviedla **slovný opis**: „*Prihlásená ochranná známka sa skladá zo žiadateľových korporátnych farieb, ktoré sú používané v každej vhodnej forme, predovšetkým na obaloch a etiketách. Špecifikácia farieb je: RAL 5015/HKS 47 – modrá, RAL 1016/HKS 3 – žltá.*“

Známkový úrad túto žiadosť zamietol s odôvodnením, že prihlásené označenie nemôže tvoriť ochrannú známku, pretože nie je možné ho znázorniť graficky a nemá ani rozlišovaciu spôsobilosť.

Proti tomuto rozhodnutiu sa spoločnosť Heidelberger Bauchemie odvolala na nemecký Spolkový patentový súd (*Bundespatentgericht*), ktorý konštatoval, že nie je isté, či ochranné známky tvorené abstraktnými farbami bez tvaru je možné považovať za označenia, ktoré sa dajú zobraziť graficky v zmysle čl. 2 smernice. Položil preto ESD predbežnú otázku, či sú farby a ich kombinácie označené v prihláške v abstraktnej forme bez obrisu, ktorých odtiene sú uvedené vzorkou farby a spresnené podľa

medzinárodnej klasifikácie farieb a ktoré sú slovné pomenované s odkazom na farebnú vzorku a špecifikované v súlade s klasifikačným systémom farieb, spôsobilé tvoriť ochrannú známku v zmysle čl. 2 smernice.

V úvode rozsudku ESD rekapituloval závery rozhodnutia C-104/01 Libertel, najmä podmienky spôsobilosti farieb a ich kombinácií tvoriť ochrannú známku, a v interpretácii podmienok grafickej znázorniteľnosti odkázal na rozhodnutie C-273/00 Sieckmann. Uviedol tiež, že **účelom požiadavky grafického znázornenia** je predovšetkým vymedziť samotnú ochrannú známku s cieľom určiť presný predmet ochrany priznanej jej zapísaním.

Zápisom do registra sa ochranná známka sprístupní známkovým úradom a verejnosti, predovšetkým podnikateľským subjektom. Známkové úrady musia poznať povahu označení tvoriacich ochrannú známku, aby mohli plniť svoje povinnosti týkajúce sa preskúmania prihlášok, ako aj zverejnenia ochranných známok a vedenia presného registra. Podnikateľské subjekty musia mať možnosť oboznámiť sa so zápsimi a prihláškami ich konkurentov a získať tak informácie o právach tretích osôb.

Podľa názoru ESD grafické vyjadrenie dvoch alebo viacerých farieb znázornených abstraktne a bez kontúr musí **systematicky, usporiadane spájať predmetné farby vopred určeným a stálym spôsobom**. Samotné umiestnenie dvoch a viacerých farieb vedľa seba bez tvaru a kontúr alebo odkaz na dve alebo viac farieb „v každej vhodnej forme“ nepredstavuje znaky presnosti a stálosti požadované čl. 2 smernice. Takéto vyjadrenie by pripúšťalo početné rôznorodé kombinácie, ktoré by neumožnili spotrebiteľovi osvojiť si a zapamätať osobitnú kombináciu, o ktorú by sa mohol s istotou opierať pri ďalších nákupoch, a neumožnili by známkovým úradom a podnikateľským subjektom rozoznať rozsah chránených práv majiteľa ochrannej známky.

Vychádzajúc z rozsudku C-104/01 Libertel ESD akceptoval, že kombinácia farieb určených abstraktnou formou bez kontúr môže mať rozlišovaciu spôsobilosť. Je však nevyhnutné, aby príslušný **známkový úrad preskúmal, či konkrétna požadovaná kombinácia spĺňa všetky ostatné podmienky, a musí zohľadniť všetky relevantné okolnosti prípadu** vrátane pred-

chádzajúceho používania označenia a verejného záujmu neobmedzovať neprimerane dostupnosť farieb iným subjektom ponúkajúcim tovary alebo služby totožného druhu.

Príkladom úspešného zápisu kombinácie farieb splňujúceho požiadavky judikatúry ESD je ochranná známka Spoločenstva (ďalej aj CTM) zložená z kombinácie farieb, ktorej majiteľom je spoločnosť Red Bull GmbH, zapísaná pod č. 004381471¹⁰:

Ku grafickému zobrazeniu je pripojený slovný opis: „*Ochrana je požadovaná pre farby modrá (Pantone 2747C) a strieborná (Pantone 877C) postavené vedľa seba tak, ako je znázornené na vyobrazení prihlasovanej ochrannej známky. Pomer farieb je približne 50 % – 50 %.*“

3. Posudzovanie rozlišovacej spôsobilosti farby a kombinácie farieb

Rozlišovacia spôsobilosť je základnou funkciou ochrannej známky. Ak označenie nemá spočiatku žiadnu rozlišovaciu spôsobilosť, môže ju získať dlhodobým používaním.

Posudzovanie rozlišovacej spôsobilosti je založené na tom, **ako označenie vníma relevantná verejnosť**. Rôzne cieľové skupiny spotrebiteľov majú rôznu úroveň pozornosti, čo znamená, že označenie v jednom prípade môže mať dodatočnú rozlišovaciu spôsobilosť a v inom nie¹¹. Jednotlivé **vyluky zo zápisnej spôsobilosti** musia byť okrem toho podľa judikatúry ESD

¹⁰ Zápisy CTM sú zverejnené na http://oami.europa.eu/CTMOnline/RequestManager/en_DetailCTM_NoReg.

¹¹ Rozsudok SPS z 13. 6. 2007 vo veci T-441/05 IVG Immobilien.

interpretované vo svetle podstatného verejného záujmu. Verejným záujmom pri posudzovaní označení tvorených farbou ako takou alebo kombináciou farieb je obmedzený počet dostupných farieb umožňujúci vytvorenie monopolného postavenia majiteľov zapísaných ochranných známk. Pri posudzovaní rozlišovacej spôsobilosti ochranných známk Spoločenstva tiež platí, že podľa čl. 7 ods. 1 písm. b) v spojení s čl. 7 ods. 2 nariadenia sa zápis zamietne aj v prípade, ak rozlišovacia spôsobilosť označenia chýba v časti EÚ, prípadne len v jednom členskom štáte¹².

Otázka nadobudnutia rozlišovacej spôsobilosti je otázkou faktickou. Pri posudzovaní rozlišovacej spôsobilosti musia národné známokové úrady a Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) **zohľadniť všetky relevantné skutočnosti a konkrétne okolnosti**¹³. Môže byť posúdená najmä podľa podielu označeného tovaru na trhu, intenzity a trvania používania, zemepisného rozšírenia, rozsahu investícií vynaložených podnikateľom na propagáciu označenia, časti relevantnej verejnosti identifikujúcej tovar na základe označenia ako tovar pochádzajúci od konkrétneho podniku, vyhlásenia obchodných a priemyselných komôr a iných profesijných asociácií¹⁴. Ak podstatná časť relevantnej verejnosti identifikuje na základe označenia tovar alebo služby ako pochádzajúce od konkrétneho podnikateľa, bola dosiahnutá dostatočná rozlišovacia spôsobilosť a je možné požadovať zápis ochrannej známky.

Rozsudky ESD C-104/01 Libertel a C-49/02 Heidelberg Bauchemie vymedzili jednoznačné pravidlá grafickej znázorniteľnosti farieb ako takých a ich kombinácií a pripustili, pri dodržaní pomerne prísnych pravidiel, ktoré musia byť predmetom posudzovania v každom jednotlivom prípade, že farby alebo ich kombinácie môžu získať rozlišovacia spôsobilosť. Reštriktívny prístup pri určovaní rozlišovacej spôsobilosti je potvrdením predchádzajúcej rozhodovacej praxe Súdu prvého stupňa (ďalej SPS), ktorý napríklad v rozsudku z 25. septembra 2002 vo veci **T-316/00 Viking-Umwelttechnik vs. OHIM** dospel k záveru, že kombinácia farieb zelenej (špecifikovanej ako Pantone 369C) a šedej (Pantone 428U) nemá roz-

lišovaciu spôsobilosť pre záhradnícke náradie a vybavenie, pretože zelená farba je vo vzťahu k predmetným výrobkom bežne používaná a nemôže byť vnímaná ako označenie pôvodu a šedá farba je spotrebiteľmi vnímaná ako prirodzená farba materiálu, ktorá nemá žiadnu rozlišovaciu spôsobilosť. Analogicky v rozsudku z 9. júla 2003 vo veci **T-234/01 Andreas Stihl vs. OHIM** SPS dospel k záveru, že kombinácia farieb oranžovej (Pantone 164C) a šedej (Pantone 428U) nemá rozlišovaciu spôsobilosť pre motorové píly, sekačky, krovinořezy, kultivátory a pod. Oranžovú farbu považoval SPS vo vzťahu k predmetným výrobkom skôr za upozornenie na nebezpečnú povahu náradia a šedú farbu za prirodzenú farbu plastu alebo kovových materiálov.

Príkladom pozitívneho rozhodnutia OHIM-u je rozhodnutie jeho druhého odvolacieho senátu zo 4. mája 2007 vo veci **R 1620/2006-2 Mars U.K. Limited**¹⁵ o registrácii CTM vo forme purpurovej farby pre výrobky Whiskas. Žiadateľ, spoločnosť Mars U.K. Limited, v prihláške predložil **vzorku farby**,

doplnenú opisom: „*Známka sa skladá z purpurovej farby predloženej v prihláške zodpovedajúcej Pantone 248C, ktorá je prevažujúcou farbou používanou na celom viditeľnom povrchu obalu alebo označení výrobku.*“ Ochranná známka bola požadovaná pre krmivo a mlieko pre mačky.

Žiadateľ bol upozornený, že predložená farba ako taká nemá rozlišovaciu spôsobilosť. Na podporu svojho tvrdenia, že označenie získalo rozlišovaciu spôsobilosť vo vzťahu k relevantným tovarom, predložil však doplňujúce dôkazy: záznamy o predaji a nákladoch na propagáciu výrobkov Whiskas v EÚ z rokov 1991 až 2004; obrázky

a fotografie obalov výrobkov Whiskas využívajúcich purpurovú farbu počas rokov 1991 až 2004; fotografie stojanov na produkty Whiskas v obchodoch z ôsmich členských štátov, ktorých prevažujúcou farbou bola purpurová; niekoľko druhov reklamných predmetov Whiskas nápadne obsahujúcich purpurovú farbu; informácie o podiele na trhu v Spojenom kráľovstve, podľa ktorej mal Whiskas 36-percentný podiel na trhu s vlhkým krmivom pre mačky, 10-percentný podiel v suchom krmive pre mačky, 75-percentný podiel na trhu s mliekom pre mačky a 47-percentný podiel na trhu s hračkami; štúdiu spotrebiteľského povedomia, kde z 1 680 ľudí (z Nemecka, Spojeného kráľovstva, Talianska a Francúzska) väčšina poznala značku Whiskas vďaka stálemu a výraznému používaniu purpurovej farby na obaloch a v reklame, čo malo preukazovať, že nie je možné poznať značku Whiskas bez spojitosti s purpurovou farbou; svedecké výpovede obchodníkov s výrobkami pre mačky a chovateľov mačiek zo Spojeného kráľovstva preukazujúce rozlišovaciu spôsobilosť purpurovej farby; prieskum z Talianska, ktorého výsledkom bolo, že 58 % opýtaných si spontánne spájalo purpurovú farbu so značkou Whiskas a 40 % uviedlo Whiskas ako prvú značku, ktorú im pripomína purpurová farba; rozhodnutie talianskeho úradu pre reguláciu reklamy, že použitie purpurovej farby iným obchodníkom by mohlo viesť k zámene, pretože táto farba je typická pre žiadateľove produkty.

Napriek všetkým predloženým dôkazom OHIM v prvej inštancii odmietol zapísať ochrannú známku s odôvodnením, že farba ako taká nemá rozlišovaciu spôsobilosť a získanie tejto vlastnosti nebolo preukázané. Spochybnil predložené dôkazy, najmä prieskumy, a uviedol, že dostatočne nereprezentujú povedomie spotrebiteľov v celom Spoločenstve.

Žiadateľ v odvolaní opísal priebeh jednotlivých prieskumov spochybnených prvou inštanciou OHIM-u a predložil výsledky ďalších prieskumov z Belgicka, Holandska, Francúzska a Rakúska, ktoré preukazovali vysoké povedomie o spojitosti purpurovej farby a značky Whiskas.

S poukázaním na rozsudok ESD C-108/97 a C-109/97 Windsurfing Chiemsee odvolací senát OHIM-u konštatoval, že **pri**

12 Bod 81-83 rozsudku ESD z 22. 6. 2006 vo veci C-25/05 August Storck.

13 Bod 67 rozsudku ESD zo 6. 5. 2003 vo veci C-104/01 Libertel, bod 49 rozsudku ESD zo 4. 5. 1999 v spojených veciach C 108/97 a C 109/97 Windsurfing Chiemsee.

14 Bod 51 rozsudku ESD zo 4. 5. 1999 v spojených veciach C 108/97 a C 109/97 Windsurfing Chiemsee.

15 Dostupné na http://oami.europa.eu/LegalDocs/BoA/2006/en/R1620_2006-2.pdf

posudzovaní rozlišovacej spôsobilosti treba brať do úvahy podiel na trhu, ktorý značka má, aké intenzívne, geograficky rozšírené a dlhodobé bolo jej používanie, čiastku, ktorú podnikateľ vložil do propagácie značky, podiel relevantnej verejnosti, ktorá je schopná na základe označenia identifikovať tovar ako pochádzajúci od konkrétneho podnikateľa a tiež stanoviská obchodných a priemyselných komôr a profesijných združení. Žiadateľ o zápis farby ako ochrannej známky musí **preukázať získanie rozlišovacej spôsobilosti v Spoločenstve alebo aspoň v podstatnej časti Spoločenstva ku dňu podania prihlášky**. OHIM tiež poukázal na judikatúru ESD, podľa ktorej skutočnosť, že farba je prevažne používaná s ďalším grafickým alebo slovným označením, ešte neznamená, že nemôže mať rozlišovaciu spôsobilosť sama osebe¹⁶.

Na základe posúdenia predložených dôkazov považoval odvolací senát OHIM-u za dostatočne preukázané, že purpurová farba bola v kontexte so značkou Whiskas používaná počas rokov 1991 – 2004 v rámci celého Spoločenstva, dosiahla významný podiel na trhu, boli vynaložené značné prostriedky na jej reklamu a marketing a tým dosiahla vysokú úroveň rozlišovacej spôsobilosti označenia purpurovou farbou na relevantnom trhu. Dospel k záveru, že z požadovanej ochrannej známky môže aspoň podstatná väčšina spotrebiteľov identifikovať výrobok ako pochádzajúci od žiadateľa a proces dostatočného zoznámenia relevantnej verejnosti s označením už prebehol. **Purpurovej farbe ako takej bola teda priznaná rozlišovacia spôsobilosť** a bola zapísaná ako ochranná známka Spoločenstva pod č. 003793361.

4. Záver

Farba ako taká, bez priestorového určenia, podľa rozsudku ESD C-104/01 Libertel v zásade nemá rozlišovaciu spôsobilosť, ale môže ju získať s ohľadom na určitý tovar alebo službu. Predpokladom je, že môže

byť znázornená graficky. Uvedená podmienka nemôže byť splnená jednoduchým vyobrazením uvedenej farby na papieri, ale môže byť splnená uvedením **kombinácie vzorky farby a jej slovného opisu, spresneného uvedením medzinárodne uznaného identifikačného kódu**. V rozsudku C-49/02 Heidelberger Bauchemie ESD navyše požaduje, aby grafické vyjadrenie dvoch alebo viacerých farieb znázornených abstraktne a bez kontúr obsahovalo **systematické, vopred určené a stále usporiadanie predmetných farieb**, ktoré by umožnilo osvojiť si a zapamätať osobitnú kombináciu.

Pri zápise farieb a ich kombinácií ako ochrannej známky v praxi nespôsobuje problém určenie, či farba alebo kombinácia farieb je graficky znázorniteľná, ale určenie, či takéto označenie má rozlišovaciu spôsobilosť. Východiskom rozhodovacej praxe je, že farby majú predovšetkým dekoratívnu funkciu a chýba im rozlišovacia spôsobilosť. Farba ako taká, resp. kombinácia farieb môže získať rozlišovaciu spôsobilosť jej používaním, **ak je s ohľadom na vnímanie relevantnej verejnosti schopná identifikovať tovar alebo službu**, pre ktorú je podaná prihláška ochrannej známky, ako výrobok alebo službu pochádzajúce od určitého podnikateľa a odlišiť predmetný výrobok alebo službu od výrobkov alebo služieb iných podnikateľov. Pri posudzovaní rozlišovacej spôsobilosti je potrebné vziať do úvahy **verejný záujem neúmerne neobmedzovať dostupnosť farieb iným podnikateľom** ponúkajúcim podobné výrobky alebo služby ako tie, pre ktoré je podaná prihláška ochrannej známky.

Čím väčšie množstvo tovarov a služieb je predmetom prihlášky na zápis farby alebo farebnej kombinácie ako ochrannej známky, tým je pravdepodobnejšie, že sa získané neprimerané výhradné právo dostane do konfliktu s udrzaním systému hospodárskej súťaže. Dodržanie týchto podmienok musí byť dôkladne preskúmané a posúdené príslušným známkovým úradom v každom jednotlivom konkrétnom prípade.

Úrad priemyselného vlastníctva SR pri posudzovaní označení tvorených farbou ako takou vychádza z predpokladu, že takéto označenia nemajú rozlišovaciu spôsobilosť a je ich možné zapísať len za veľmi špecifických podmienok. Je potrebné preukázať, že vo vzťahu k tovarom alebo službám, pre ktoré je zápis požadovaný, ide o absolútne neobvyklú farbu a tiež o nadobudnutie rozlišovacej spôsobilosti k takýmto tovarom alebo službám. Kombináciu dvoch farieb posudzuje úrad podľa spôsobu a vzájomného pomeru ich zobrazenia. V prípade posudzovania kombinácie troch a viacerých farieb sa uplatňuje pravidlo, že čím je vyšší počet farieb, tým má označenie nižšiu rozlišovaciu spôsobilosť, pretože spotrebiteľ si ťažšie pamätá väčší počet farieb a ich poradie.

NON-CONVENTIONAL TRADE MARKS IN THE EUROPEAN UNION – PART II BRÁZDIL, J.:

Trade marks consisting of colours and colour combinations. Conditions for trade marks consisting of colour set by the Court of Justice. Requirements for graphical representation of colours. Assessment of distinctive capability with respect to colours and their combinations. Public interest not to restrict excessively an availability of colour signs.

*Pokračovanie
v Duševnom vlastníctve č. 1/2012*

¹⁶ Rozsudok ESD zo 7. 7. 2005 vo veci C 353/03 Sociétés des produits Nestlé vs. Mars UK.

Aktuálne z autorského práva

Za najvýznamnejšiu globálnu udalosť posledného obdobia môžeme označiť *Creative Commons Global Summit*, ktorý sa konal 16. – 18. septembra 2011 v poľskej Varšave. Z tohto podujatia sa skutočne stala jedineľná príležitosť aj pre členov Creative Commons Slovensko¹ kontaktovať sa s ľuďmi v rámci komunity Creative Commons (ďalej aj CC) z celého sveta. Na summite bolo možné diskutovať a rozhodovať o mnohých významných otázkach vrátane politiky a ďalších postupov v súvislosti s verziou Creative Commons 4.0 a celkovou stratégiou CC na najbližších 5 – 10 rokov. Samozrejme, okrem týchto nosných tém bol summit významným miestom na stretnutie členov CC, ktorí sa zišli doslova z celého sveta. Sieť CC zahŕňa v súčasnosti už viac ako 100 členov pôsobiach vo vyše 70 jurisdikciách. Témou tohtoročného summitu bolo *Powering an Open Future*, teda posilnenie otvorenej budúcnosti.

Najväčšia diskusia počas summitu sa jednoznačne týkala plánovanej verzie licencií CC 4.0. Od roku 2007 totiž platí stále verzia licencií CC 3.0, ktorá funguje na princípe portovania licencií v jednotlivých štátoch.² Portovanie licencií znamená, že okrem prekladu do národného jazyka ide najmä o určité adaptovanie CC licencií na právne prostredie daného štátu.³ V zásade platí, že každý štát, ktorý aplikuje licencie CC, využíva portované licencie. Neportované verzie sa využívajú skôr výnimočne, buď v prípade, ak nie sú dôvody na odlišnú národnú aplikáciu (napríklad v prípade licencie CC0, pri ktorej sa autor celosvetovo vzdáva svojich práv, resp. dáva svoje dielo do *public domain*), alebo v prípade, ak daný štát nemôže portovať licenciu z dôvodu zákonnej prekážky neumožňujúcej portovanie.

creative commons
global summit 2011

Zásadná zmena, ktorá bola oficiálne predstavená na summite, spočíva v **príprave novej verzie CC 4.0**, ktorá by mala byť zásadne odlišná od predchádzajúcich verzií. Na rozdiel od verzie CC 3.0 a predchádzajúcich verzií **by sa totiž licencie už nemali portovať, teda adaptovať na právnu úpravu príslušného štátu**. Dokonca sa nahlas uvažuje o tom, že v budúcnosti sa licencie ani nebudú prekladať. Každopádne, portovanie licencií má svoje výhody aj nevýhody. Už zakladateľ Creative Commons Lawrence Lessig v minulosti zdôraznil funkciu budovania komunity pri procese portovania a uviedol, že vďaka portovaniu je jasné, že Creative Commons nie je „americkou vecou“.⁴ Na summite však už sám nahlas uvažoval, či neexistujú aj iné spôsoby budovania CC komunity, ktorá je už dnes funkčná a rozvinutá. Spoločným úsilím je zjednodušiť celý systém⁵ a štandardizovať ho.

I keď finálny text verzie CC 4.0 bude zrejme zverejnený až koncom roka 2012, je nepochybné, že proces smeruje k ukončeniu portovania.⁶ Napriek nevýhodám, ktoré má každý systém, rozhodne treba podporiť pripravovaný zjednodušený systém, a to aj napriek tomu, že niektoré krajiny budú pravdepodobne bojovať s aplikačnými problémami. Ale aj súčasný stav portovania, keď je nevyhnutné zachovať potrebný štandard, je náročný pre jednotlivé štáty aj

pre vedenie CC. Navyše, portovaním licencií sa vytvárajú predsa len odlišné verzie licencií, i keď tie sú založené na rovnakom základe. Z hľadiska právnej istoty používateľov je preto nevyhnutné, aby boli jednotlivé licencie rovnaké aj fakticky. Pokiaľ ide o výhody pripravovaného systému nezaloženého na portovaní vo forme „globálnej licencie“, Paul Keller z CC Holandsko na summite uviedol, že sa zredukuje (možný) nesúlad originálnej a portovanej verzie, posilní sa záujem o otázky, ktoré sú špecifické pre určité regióny (napr. osobnostné práva, právo k databáze), budú sa produkovať licencie, ktoré lepšie naplnia očakávania používateľov, pokryjú sa všetky jurisdikcie (nielen aktuálnych 55, kde sú licencie portované) a vytvorí sa priestor pre iné aktivity (napr. budovanie komunity, strategická práca a pod.). Neportované licencie tiež predstavujú príležitosť na zlepšenie vymožitelnosti licencií CC.

Rozhodnutie neportovať licencie Creative Commons rozhodne treba podporiť, i keď nás môže trochu mrziť, že Slovensko si z dôvodu nevyhovujúcej autorskoprávnej ochrany nikdy nemalo možnosť vyskúšať používanie portovanej verzie Creative Commons a túto možnosť už asi ani nikdy nebude mať.

-o0o-

1 Autorka tohto článku je vedúcou projektu Creative Commons Slovensko. *Bližšie* informácie o Creative Commons Slovensko nájdete na <http://sk.creativecommons.org/> (28. 10. 2011).

2 *Bližšie* http://wiki.creativecommons.org/License_versions (28. 10. 2011).

3 Na rozdiel od toho, napríklad GNU licencia GPL ako ani iné otvorené softvérové licencie sa neportujú.

4 Dobusch, L., Quack, S.: *Epistemic Communities and Social Movements. Transnational Dynamics in the Case of Creative Commons*. MPIfG Discussion Paper 08/8, s. 20.

5 Ako príklad bolo na summite uvedené Holandsko, ktoré má 29 portovaných licencií rôznych verzií, čo je neprehľadné, zmätočné a dôvodom právnej neistoty.

6 Creative Commons už neprijíma nové portované verzie licencií z jednotlivých štátov. V prípade, ak štát (ako napríklad Slovensko) nemá portovanú žiadnu verziu 3.0, odporúča sa využívať neportovanú (medzinárodnú) verziu.

Začiatkom októbra Súdny dvor Európskej únie rozhodol v spojených veciach *Football Association Premier League Ltd. et al. C-403/08* a *C-429/08* o vysielaní športových zápasov Premier League (ďalej **rozhodnutie**). I keď rozhodnutie sa týka najmä hospodárskej súťaže a ochrany služieb založených na podmienenom prístupe (conditional access services) v zmysle smernice 98/84/ES,⁷ významne sa dotýka aj autorskoprávnych otázok, problematiky vysielania a vzájomného vzťahu súťažného práva a práva duševného vlastníctva.

Football Association Premier League Ltd. (ďalej **FAPL**) spravuje Premier League, čo je najvyššia futbalová súťaž v Anglicku. FAPL organizuje natáčanie zápasov Premier League a výkon práv na televízne vysielanie, teda práv sprístupniť verejnosti audiovizuálny obsah športových zápasov prostredníctvom televízneho vysielania. FAPL vykonáva svoje práva udelením licencie na vysielanie vysielateľovi s územným obmedzením. Daný vysielateľ sa okrem iného zaväzuje, že bude práva vykonávať len na príslušnom území, a zaväzuje sa zabrániť verejnosti prijímať vysielanie mimo tohto územia. To znamená, že každá vysielacia organizácia musí zabezpečiť, aby jej vysielania boli bezpečne kódované a prijímané len na príslušnom území. V dôsledku toho tieto organizácie nesmú poskytovať dekódovacie zariadenia umožňujúce dešifrovať ich vysielania s cieľom používať ich mimo daného územia (bod 35 rozhodnutia). V konkrétnom spore pohostinstvá v Spojenom kráľovstve používali zahraničné (konkrétne grécke) dekódovacie zariadenia na prístup k zápasom Premier League, pričom prijímali satelitný kanál vysielaný v inom členskom štáte. Všeobecne možno konštatovať, že išlo o legálne dekódovacie zariadenia (zariadenie podmieneného prístupu) použité na inom ako stranami dohodnutom území. Súdny dvor EÚ sa však musel vyrovnáť s otázkou, či takéto zariadenie nespadá

pod pojem „nezákonné zariadenie“ v zmysle smernice o podmienenom prístupe (čl. 2 písm. e) tejto smernice); dospel však k záveru, že o takéto zariadenie nejde.

V spore FAPL poukazyval na porušenie autorských práv z titulu používania zahraničných dekódovacích zariadení, vyhotovovania rozmnoženín z diel v rámci samotnej prevádzky satelitného dekodéra a zobrazovania diel na obrazovke, ako aj z titulu premietania diel a ich predvádzania na verejnosti (body 46 a 47 rozhodnutia). Súdny dvor EÚ však uviedol, že **FAPL nemôže uplatňovať autorské právo k zápasom Premier League, lebo zápasy nemôžno považovať za dielo**. To platí najmä o futbalových zápasoch, ktoré majú pravidlá hry a ktoré neponechávajú nijaké miesto pre tvorivú slobodu v zmysle autorského práva⁸ (bod 96 a 98 rozhodnutia).⁹ V praxi však netreba zabúdať na to, že spoločne so samotnými zápasmi sa vysielala napríklad aj hudba a iné autorskoprávne chránené predmety. Takže aj keď zápasy nie sú autorskoprávne chránené, na použitie celého obsahu je nevyhnutné získať súhlas nositeľov práv.

Pokiaľ ide o prechodné fragmenty diel v pamäti satelitného dekodéra a na televíznej obrazovke za predpokladu, že fragmenty obsahujú prvky, ktoré sú vyjadrením vlastného duševného výtvoru príslušných autorov, pôjde o autorské diela a bude sa aplikovať článok 2 písm. a) smernice 2001/29/ES.¹⁰ Prípady vyhotovovania rozmnoženín, o aké išlo vo veci C 403/08, vykonávané v pamäti satelitného dekodéra a na televíznej obrazovke však spĺňajú podmienky stanovené v článku 5 ods. 1 tejto smernice, a preto ich možno vykonať bez povolenia majiteľov predmetných autorských práv (v rámci výnimiek a obmedzení).

Najdôležitejšie však je, že z hľadiska vzťahu súťažného práva a práva duševného vlastníctva súd dospel k záveru, že ustanovenia vo výhradnej licenčnej zmluve medzi nositeľom práv duševného vlastníctva a vy-

sielacou organizáciou predstavujú obmedzenie hospodárskej súťaže zakázané článkom 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Takéto ustanovenia totiž stanovujú povinnosť tejto organizácii neposkytovať dekódovacie zariadenia umožňujúce prístup k chráneným predmetom tohto nositeľa s cieľom ich využívania mimo územia pokrývaného touto licenčnou zmluvou. Súd teda dospel k záveru, že uvedené ustanovenia licenčných zmlúv majú protisúťažný účinok. Vyplýva to aj zo skoršej judikatúry, v zmysle ktorej dohoda, ktorá smeruje k rozdeleniu národných trhov, môže byť v rozpore s cieľom Zmluvy o fungovaní EÚ, ktorým je dosiahnutie integrácie týchto trhov zriadením jednotného trhu. Podľa bodu 139 rozhodnutia, zmluvy smerujúce k rozdeleniu vnútroštátnych trhov podľa vnútroštátnych hraníc alebo dohody, ktorých predmetom je sťažiť prepojenosť vnútroštátnych trhov, sa teda musia považovať v zásade za dohody, ktorých cieľom je obmedziť hospodársku súťaž.

JUDr. Zuzana Adamová, PhD.
Ústav práva duševného vlastníctva
Právnická fakulta
Trnavskej univerzity v Trnave

7 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/84/ES z 20. 11. 1998 o právnej ochrane služieb založených na podmienenom prístupe alebo pozostávajúcich z podmieneného prístupu (ďalej **smernica o podmienenom prístupe**).

8 Uvedený záver je relevantný napríklad aj vo vzťahu k očakávanému rozhodnutiu Súdneho dvora EÚ vo veci *Football Dataco Ltd. et al. vs. Yahoo UK Ltd. et al. C-604/10* týkajúcej sa autorskoprávnej ochrany databázy futbalových zápasov.

9 Jednotlivými pojmovými znakmi autorského diela aj v kontexte rozhodnutia *Football Association Premier League Ltd. 403/08* sa v tomto čísle časopisu *Duševné vlastníctvo* zaoberá M. Husovec v článku pod názvom *K európskemu „prepísovaniu“ pojmových znakov autorského diela*.

10 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. 5. 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

Spoločne proti falšovaniu

Ing. Emil ŽATKULIAK

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

Fakt, že falšovaním¹ dnes netrpia len výrobcovia luxusného oblečenia, kabeliek či parfumov, ale aj výrobcovia liekov, domáceho náradia, kozmetiky a pod., nie je novou informáciou. Falšovať je možné takmer všetko, čo je možné predat', od najlacnejších výrobkov, ako napr. zubné pasty či hygienické prípravky, cez výrobky vyššej ceny, ako hračky, spotrebná elektronika, náhradné dielce automobilov, až po najdrahšie výrobky, ako napríklad automobily. Falšovaním sú postihnuté všetky sektory bez výnimky.

Podľa Štatistiky Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) **medzinárodný obchod v oblasti falšovania nás v roku 2007 stál 250 miliárd dolárov**. Táto suma je vyššia ako HDP 150 krajín. V štúdií Frontier Economics z februára 2011 sa uvádza, že z dôvodu falšovania zaniklo 2,5 milióna pracovných miest. Straty súvisiace s daňovými únikmi činia ročne 77,5 miliardy dolárov a náklady dodatočnej zdravotnej starostlivosti na liečenie chorôb spôsobených falšovanými produktmi predstavujú 125 miliónov dolárov.² **Motívy nákupu takýchto výrobkov sú rôzne**, od vedomého nákupu falšovaného tovaru cez uvedenie si možnosti, že môže ísť o falšovaný tovar, až po nevedomý nákup. Výsledkom nákupu takéhoto tovaru je, v tom lepšom prípade, sklamanie nad kvalitou výrobku, ale v horšom prípade ujma na zdraví či bezpečnosti.

Falšovanie v rozkvet

Práva duševného vlastníctva naberajú na dôležitosť. Zatiaľ čo v minulosti bola táto oblasť skôr oblasťou okrajovou, dnes je zrejme, že duševné vlastníctvo, teda produkty ľudskej tvorivosti sú často primárnou hodnotou viacerých spoločností. Prejavuje sa to

najmä po hospodárskej kríze, keď sa viaceré spoločnosti dočasne odklonilo od výroby nových produktov a sústredilo sa na ochranu tých existujúcich. Takisto fúzie a akvizície berú čoraz viac do úvahy nemateriálne hodnoty spoločností.

Napríklad, keď v roku 1998 Volkswagen kúpil Rolls Royce a Bentley, získal takmer všetky „materiálne“ práva, no na prekvapenie všetkých, ako aj samotného Volkswagenu, tie nezahŕňali právo používať ochrannú známku „Rolls Royce“. Teda Volkswagen mohol vyrábať autá, ktoré vyzerali presne ako Rolls Royce, ale nemohli byť pomenované „Rolls Royce“. Až po istom čase, pri separátnom obchode, ktorý bol údajne dohodnutý pri partičke golfu, boli prevedené aj práva z ochrannej známky. Predstava, že investor minul niekoľko miliónov dolárov za prevod majetku, a potom zistenie, že svoje automobily nemôžete „ozdobit“ značkou Rolls Royce, je zaiste veľmi bolestná.

Falšovaniu sa, bohužiaľ, nevyhnú ani detské hračky či chemikálie. V máji minulého roka napríklad litovská colná správa zadržala falzifikáty herbicídu Betanal, kde okrem nelegálneho použitia ochrannej známky na samotnom prípravku bol sfalšovaný aj bezpečnostný uzáver. Okrem toho bolo množstvo aktívnej látky prekročené až 300-krát, čo z tohto falzifikátu robilo vysoko mutagénny, teratogénny a potenciálne karcinogénny produkt.

Alarmujúci je aj prípad z mája 2010, keď falšované sieťové zariadenia na prenos dát spoločnosti Cisco, objednané občanom Saudskej Arábie žijúcim v Texase cez internet z Číny, mali byť predané Ministerstvu obrany Spojených štátov amerických pre námornú posádku v Iraku. Tieto výrobky mali slúžiť na prenos informácií o presune po-

„Keď chceme naozaj bojovať proti falšovaniu, budeme potrebovať viac než len dobré zákony.“

Michel Barnier,
európsky komisár
pre vnútorný trh a služby

sádky a na zabezpečenie bezpečnosti vojenskej základne.³

Uvedené prípady sú jasným dôkazom toho, že falšovanie už nie je len o lacných kabelkách či teniskách.

Úspešné produkty sa vo väčšine prípadov stanú **obetami falšovania veľmi rýchlo**. Ak falšovanie zostane ignorované, exkluzivita tovaru sa stráca a úspech produktu môže byť veľmi rýchlo minulosťou. Argument, že problém falšovania existuje preto, že niektoré spoločnosti (údajne) premiestnili svoju výrobu do Ázie, už dnes neobstojí. **Falšovanie je problémom aj našich (domácich) spoločností**, pretože aj tie vlastní patenty, softvéry, dizajny či ochranné známky na svoje produkty a tieto hodnoty začínajú byť lákavé i pre niektorých špekulatívnych obchodníkov z tretích krajín.

Nové spôsoby a cesty

Je nesporné, že **internet priniesol neobmedzené možnosti** nákupu či predaja tovaru po celom svete bez toho, aby bolo nevyhnutné zriadiť predajňu „z tehlá a malty“. Digitálne prostredie nám prináša neuveriteľné možnosti, keď tovar môže byť objednaný z ktoréhokolvek kúsku sveta. Internet však priniesol majiteľom ochranných známk, softvérov, dizajnov, patentov či nositeľom autorského práva špecifické problémy, proti ktorým je niekedy zložitá sa brániť.

1 Pre potreby tohto článku sú pojmom „falšovanie“ označované všetky porušovania práv duševného vlastníctva, ako sú napr. ochranné známky, dizajny, patenty, autorské právo a pod.

2 www.iccwbo.org/uploadedFiles/BASCAP/Pages/Global%20Impacts%20-%20Exec.pdf

3 www.justice.gov/criminal/cybercrime/ashoorConvict.pdf

Nelegálne internetové lekárne ponúkajú lieky vyrobené z kriedy, ktoré sa „tvária“ ako certifikované internetové lekárne z Kanady, predajcovia falšovaného tovaru skrývajúci svoju identitu pod pseudonymami, rýchle „znovuobjavenie sa“ stránok ponúkajúcich falšovaný tovar po ich zablokovaní, neobmedzené možnosti získania pirátskeho softvéru a pod. často spôsobujú majiteľom a nositeľom práv frustrujúce stavy, ktoré nemôžu ignorovať a proti ktorým je potrebné sa brániť.

V strednej a východnej Európe, okrem identických kópií tovaru, nachádzame aj tzv. „**parazitické kópie**“ vo svete známe aj pod názvom „*look alike*“. Takéto výrobky parazitujú z dobrej povesti obľúbených značiek, aj keď nekopírujú značku úplne, ale len jej niektoré (mnohokrát najvýraznejšie) črty, napríklad farebné kombinácie či tvar produktu.

Foto: British Brands Group⁴

Spolupráca – kľúčový pilier v boji proti falšovaniu

Zdrojom falšovaného tovaru je často územie mimo Európskej únie. Nelegálne „dielne“, kde takéto tovar často vyrábajú malé deti, ako aj webové stránky, cez ktoré sa takéto tovar objednáva, sú zväčša umiestnené (registrované) mimo územia EÚ a väčšinou v „komplikovaných jurisdikciách“,

kde je možnosť zásahu značne obmedzená. Takto sa „nárazníkovou zónou“ stávajú hraničné priechody. V neľahkom boji proti falšovaniu potom nadobúda kľúčovú pozíciu najmä colná správa. V spolupráci s políciou a trhovým dozorom sú schopní monitorovať väčšinu obchodných kanálov.

Colná správa má právomoci zadržať takýto tovar na hraniciach, letiskách či v prístavoch. Polícia a trhový dozor operujú na vnútornom trhu. Špeciálne vyškolení odborníci majú informácie potrebné na to, aby zaistili liek, ktorý je vyrobený z kriedy, parfum, ktorý je vyrobený z konského moču, defibrilátor vyrobený z nekvalitných materiálov alebo hračku, ktorá obsahuje nebezpečnú chemikáliu.

Pár konkrétnych príkladov

Ukážkovým príkladom spolupráce celého spektra inštitúcií v boji proti falšovaniu sú **Spojené štáty americké**. Pod hlavičkou **Národného koordinačného centra duševného vlastníctva** (National IPR Coordination Center – www.iprcenter.gov) spolupracuje 19 vládnych inštitúcií (INTERPOL, colníci, Imigračný úrad, ICE, Úrad pre kontrolu liečiv a potravín – FDA, Federálny vyšetrovateľský úrad, Poštový úrad, Národný vyšetrovateľský úrad, Ministerstvo hospodárstva a obchodu, Úrad pre ochranu spotrebiteľa...). Jedným z jeho partnerov je aj Americký patentový a známkový úrad.

IPR Centrum vzniklo v rámci U.S. Immigration and Customs Enforcement – ICE (druhá najväčšia vyšetrovateľská agentúra federálnej vlády) na podnet osobitnej koordinačnej skupiny pre práva duševného vlastníctva a obchodnú kriminalitu Národnej bezpečnostnej rady. Táto skupina bola vytvorená na implementáciu smernice týkajúcej sa opatrení proti medzinárodnému zločinu. V roku 1999, na základe konsenzu členov skupiny k plánu americkej vlády zlepšiť vymáhanie práv duševného vlastníctva, bolo vytvorené IPR Centrum.

IPR Centrum koordinuje činnosť inštitúcií v oblasti vymožiteľnosti práv duševného

vlastníctva. Prijíma podnety na vyšetrovanie, koordinuje multijurisdikčné vyšetrovanie vrátane podvodov a porušovania práv duševného vlastníctva, iniciuje vyšetrovanie, uskutočňuje utajené operácie, poskytuje analýzu prebiehajúcemu vyšetrovaniu, pripravuje iniciatívy zamerané na identifikované hrozby, spolupracuje s priemyslom, domácimi/zahraničnými partnermi a verejnosťou a organizuje školenia.

IPR Centrum má 4 sekcie: politickú, vzdelávaciu, programovú, podpornú.

Politická sekcia poskytuje podklady pre *Special 301 Report*, rieši politické otázky týkajúce sa práv duševného vlastníctva na úrovni Kongresu a ministerstiev.

Vzdelávacia sekcia vykonáva školenia pre priemysel, zahraničných a domácich partnerov, koordinuje spoluprácu s Interpolom, Svetovou colnou organizáciou a Akadémiou pre vymožitelnosť medzinárodného práva a podporuje spoločné podujatia.

Programová sekcia plánuje a vykonáva špecificky orientované iniciatívy, napr. operácia „Guardian“, zameraná na zdravie a bezpečnosť, operácia „Lekáreň“, zameraná na lieky, operácia „Zničenie“, zameraná na finančné nástroje. Poskytuje tiež programové poradenstvo a dohľad.

Podporná sekcia prijíma, analyzuje a rieši podnety; koordinuje konfliktné vyšetrovanie; poskytuje analýzy prebiehajúcim vyšetrovaniam, tak IPR Centru, ako aj jeho pobočkám; koordinuje a podporuje komplexné a multijurisdikčné vyšetrovania; vykonáva domáce vyšetrovanie.

Na svojej webovej stránke poskytuje IPR Centrum verejnosti možnosť nahlasovania porušovania práv duševného vlastníctva.

Ďalším dobrým príkladom je aj **Maďarsko**, kde z iniciatívy vlády, v snahe aktívne redukovať rastúci podiel sivej ekonomiky, bola zriadená v januári 2008 **Národná rada proti falšovaniu (NBAC)** so štatútom poradného orgánu vlády.

Členmi NBAC sú vládne⁵ a mimovládne

4 Don Edwards & Associates Limited: A study into the impact of similar packaging on consumer behaviour Undertaken for the British Brands Group, 9. 2. 2009.
5 Ministerstvo kultúry, ministerstvo hospodárstva, ministerstvo zdravotníctva, ministerstvo financií, ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, ministerstvo sociálnych vecí a práce, ministerstvo školstva, ministerstvo pre kontrolu potravín, Národný úrad pre ochranu spotrebiteľa, Generálne riaditeľstvo colnej a finančnej správy, národná polícia.

inštitúcie⁶. Jej predsedom je štátny tajomník ministerstva spravodlivosti, podpredsedom rady je predseda Maďarského úradu duševného vlastníctva (HIPO). Zároveň HIPO vykonáva funkciu sekretariátu NBAC, čo prakticky znamená, že vykonáva všetky operatívne úlohy súvisiace s činnosťou NBAC. Tieto kompetencie sú zakomponované aj do ustanovení patentového zákona.

Hamisítás Elleni
Nemzeti Testület

Členovia rady sú nominovaní na obdobie troch rokov. Šesťčlenný riadiaci výbor tvoria zástupcovia priemyslu a vlády nominovaní na jeden rok. Konkrétne úlohy rieši päť tematických pracovných skupín (pre vymožiteľnosť práv, pre falšovanie liekov, pre internet, pre štatistiku, pre falšovanie umeleckých diel).

Činnosť NBAC je financovaná z rozpočtu HIPO. Ročný rozpočet NBAC je 100 000 eur.

Poslaním NBAC je redukovať mieru porušovania práv duševného vlastníctva, vyvíjať účinnejšie opatrenia proti falšovaniu a zvyšovať povedomie verejnosti o tejto problematike. Jej hlavné úlohy sú definované ustanovujúcim rozhodnutím vlády:

- Príprava národnej stratégie a akčného plánu boja proti falšovaniu;
- Koordinácia a podpora aktivít vlády týkajúcich sa medzinárodných a EÚ iniciatív/programov zameraných proti falšovaniu;
- Analýza a vyhodnocovanie štatistických údajov o falšovaní;
- Iniciácia a koordinácia kampaní na zvyšovanie povedomia verejnosti;
- Vzdelávanie zástupcov inštitúcií kompetentných v oblasti boja proti falšovaniu (súdy, polícia);
- Predkladanie návrhov na prijímanie zákonov podporujúcich účinné vymáhanie práv duševného vlastníctva.

Aktivity NBAC sa zameriavajú najmä na študentov a mladšiu generáciu (napr. blogy, Facebook, online kampane, roadshow na hudobných podujatiach a festivaloch, súťaže pre stredoškôľakov). NBAC má zriadené vlastné webové sídlo www.hamisitasellen.hu, na ktorom poskytuje verejnosti nielen komplexné informácie o svojej činnosti a plánoch, ale aj praktické informačné služby súvisiace s problematikou falšovania. Takou je napríklad databáza obalov originálnych liekov, ktorá má poskytnúť verejnosti aspoň základnú možnosť kontroly pravosti nakupovaných liekov.

Od roku 2009 NBAC vykonáva pravidelne prieskumy zamerané na spotrebiteľské správanie, ktorých výsledky pravidelne zverejňuje v médiách. Tiež vydáva informačné letáky, brožúry a výročnú správu. Jej snahou je vo väčšej miere preniknúť aj do škôl a systematicky vzdelávať žiakov.

Keď už ide o život

„Falšované lieky sú tichými zabijakmi, pretože buď neobsahujú žiadnu účinnú látku, alebo obsahujú toxické prísady, ktoré môžu uškodiť, či dokonca zabiť tých, ktorí ich užívajú... Sme svedkami veľkého vzrastu kriminálnej aktivity v tejto oblasti, s nárastom zaistení colnými orgánmi o 400 % v porovnaní s rokom 2005.“

Marisa Matiasová (europoslankyňa, GUE/NGL, Portugalsko)

Podľa správy *International Policy Network* z mája 2009 falšované lieky spôsobia vo svete 700 000 úmrtí ročne. Takmer 5 percent všetkých výrobkov na svetovom trhu je falšovaných. V prípade najmenej rozvinutých krajín je zastúpenie falšovaných liekov takmer 50 %-né. V roku 1995 zomrelo po použití falšovanej vakcíny proti meningitíde (zápal mozgových blán) 2 500 Nigérijčanov. Okrem Afriky je situácia alarmujúca aj v Ázii a Južnej Amerike. Hlavnými dôvodmi tohto stavu sú nízke ceny falšovaných liekov, absencia kontrolných mechanizmov, neadekvátna legislatíva, neefektívna spolupráca kompetentných orgánov, nezáujem politikov o tento problém,

neprehľadná distribúcia, nízke povedomie verejnosti a nedostatok informácií.

Realita a budúcnosť

Nárast falšovania a pirátstva napomáha najmä skutočnosť, že tento fenomén nie je verejnosťou a politikmi považovaný za hrozbu a je vnímaný len okrajovo, **v prípade Slovenska to nie je ani okrajovo**. Tresty za túto činnosť sú veľmi nízke a neadekvátne zisku, ktorý býva následne použitý na iný druh trestnej činnosti. Negatíva sa týkajú nielen zdravia, ale aj ekonomickej výkonnosti krajín (daňové úniky, menej nových firiem, negatívny vplyv na zamestnanosť) a sociálnej sféry (detská práca).

Z výsledkov minuloročného verejného prieskumu, ktorý uskutočnila Medzinárodná protifalšovateľská koalícia (IACC)⁷ na vzorke 1 200 respondentov, vyplynulo, že 93 % opýtaných sa stretlo s falšovanými výrobkami, 73 % kúpilo takýto výrobok v priebehu uplynulých dvoch rokov, z toho 76 % si nebolo vedomých skutočnosti, že kupujú falšovaný výrobok. Najčastejším zdrojom takéhoto tovaru sú trhy (45,4 %), tradičné malé obchody (22,3 %) a kiosky (10,1 %).

A v čom vidí Medzinárodná protifalšovateľská koalícia⁸ dôvod neustáleho rastu falšovania a pirátstva? „*Ignorancia problému zo strany spotrebiteľa, keďže pre spotrebiteľa je to zločin bez obetí.*“ A optimálne riešenie problému? „*Silné zákony + odstraňujúce pokuty + vzdelávanie spotrebiteľov.*“

TOGETHER AGAINST COUNTERFEITING
ŽATKULIAK, E.:

The growing scale of counterfeiting, sale and online distribution, parasitic copies. When the life is at stake – counterfeiting of medicines. Cooperation – a key pillar in the fight against counterfeiting. Examples of institutional cooperation in the United States and Hungary.

6 Americká obchodná komora, Nadácia pre ochranu autorských práv audiovizuálnych diel, Business Software Alliance, Maďarská asociácia IT firiem, Asociácia inovačných farmaceutických výrobcov, Maďarská asociácia na ochranu priemyselného vlastníctva a autorských práv, Maďarská asociácia pre ochranné známky, ProArt-Združenie pre ochranu autorských práv, Národná asociácia podnikateľov a zamestnávateľov.

7 www.justice.gov/criminal/cybercrime/ashoorConvict.pdf

8 Medzinárodná protifalšovateľská koalícia (International AntiCounterfeiting Coalition – IACC). IACC je nezisková organizácia so sídlom vo Washingtone reprezentujúca záujmy širokého spektra priemyselných odvetví v oblasti ochrany práv duševného vlastníctva.

K európskemu „prepísovaniu“ pojmovým znakom autorského diela

Mgr. Martin HUSOVEC*

Úvod

Zdá sa, že Súdny dvor Európskej únie začína svojim sudcovským aktivizmom prepisovať národné definície pojmových znakov autorského diela, a teda predpokladov autorskoprávnej ochrany. V trojici posledných prípadov, *Infopaq I. C-5/08*, *BSA C-393/09* a *Football Association Premier League C-403/08*, naznačil, aká je jeho predstava opierajúc sa pritom len o hmlistú teleologickú interpretáciu¹. Európske autorské právo totiž zatiaľ všeobecne neharmonizovalo pojmové znaky autorského diela, urobilo tak len parciálne v otázke ochrany počítačových programov, autorských databáz a fotografií. To však nebránilo Súdnemu dvoru vydať niekoľko zásadných právnych názorov aj k iným dielam, ako sú literárne diela (*Infopaq I.*), výtvarné umelecké diela (*BSA C-393/09*) či futbalové zápasy (*Football Association Premier League*).

1. O posudzovaní pojmových znakov

Najprv sa však venujme samotnej otázke posudzovania pojmových znakov autorského diela, ktorá je v domácej rozhodovacej činnosti nekonzistentná. V slovenskej judikatúre sa totiž objavili prípady, keď na

posúdenie pojmových znakov bol *ad hoc* ustanovený znalec z „odboru“ autorských práv. Stalo sa tak napríklad v spore pred Krajským súdom v Banskej Bystrici (sp. zn. 14CO/114/2008)², ktorý ustanovil JUDr. Zuzanu Adamovú, PhD., aby posúdila, či matematické modely sortimentačných tabuliek hospodársky významných drevín spĺňajú pojmové znaky diela. Na záveroch tohto znaleckého posudku potom súd založil aj svoje rozhodnutie. Podobne to bolo aj pred Krajským súdom v Bratislave (sp. zn. 20 C 71/92-346)³, kde bola znalcovi zadaná nasledujúca úloha: „urobiť záver, či podklady, ktoré predložil súdu žalobca a o ktorých tvrdí, že na ich základe sa dá určiť, či ide o diela podliehajúce ochrane autorským právom, sú alebo nie sú postačujúce na posúdenie, či ide o dielo v zmysle ustanovení autorského zákona“. Znalec úlohy pochopil tak, že mu prislúcha i posúdenie pojmových znakov diela. Súd svoje rozhodnutie potom založil na znalcovom posúdení pojmových znakov počítačového programu. Tento prípad sa formou odvolania dostal až na Najvyšší súd SR (sp. zn. 6 Co 2/2010 a 6 Co 3/2010)⁴, ktorý vo svojom zrušovanom uznesení uviedol: „Pre ďalšie konanie, na ktoré sa vec vracia, odvolací súd poznamenáva, že otázka, či sú v konkrétnom prípade splnené pojmové znaky diela podľa

autorského zákona, je otázkou právnou, posúdenie ktorej prislúcha súdu, a je tak vylúčená z odborného posúdenia. To pravda nevyklučuje, aby v prípade, že odpoveď na túto otázku závisí aj od posúdenia iných než právnych otázok, ktoré potrebujú odborné znalosti, bolo ohľadne týchto otázok nariadené znalecké dokazovanie tak, ako tomu bolo v danej veci, keď súd prvého stupňa, na pokyn odvolacieho súdu, nariadil vykonanie dôkazu znalcom na posúdenie otázky, či poklady, ktoré predložil súdu žalobca, sú alebo nie sú postačujúce na posúdenie, či ide o dielo v zmysle autorského zákona. Znalec v závere svojho znaleckého posudku teda prekročil svoje oprávnenie, keď okrem posúdenia toho, že žalobcom predložené podklady k predmetom sporu A., P., V. a A. sú postačujúce na posúdenie, či ide o diela podľa autorského zákona, tiež vyslovil, že predmetné podklady týkajúce sa programov A. a P., V. sú časťou diela podliehajúceho ochrane podľa autorského zákona, resp. program A. nepodlieha autorskoprávnej ochrane. Konečné posúdenie otázky, či konkrétne dielo má znaky diela podľa ustanovení autorského zákona, je ale vždy otázkou právnou, pretože pojmové znaky diela sú právnymi (legálnymi) kategóriami.“

Tento záver Najvyššieho súdu SR je v súlade s doktrínou⁵. Otázka posúdenia pojmových znakov autorského diela je vždy

* Autor pracuje pre Free Software Foundation Europe a pôsobí tiež v združení European Information Society Institute, o. z. Môžete ho kontaktovať na adrese martin.husovec@gmail.com alebo prostredníctvom osobného blogu <http://husovec.blogspot.com>.

1 C-5/08 *Infopaq International A/S vs. Danske Dagblades Forening* (ďalej aj *Infopaq*), C 393/09 Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany vs. Ministerstvo kultury (ďalej aj *BSA*) a spojené veci C 403/08 a C 429/08 *Football Association Premier League Ltd, NetMed Hellas SA, Multi-choice Hellas SA vs. C Leisure, David Richardson, AV Station plc, Malcolm Chamberlain, Michael Madden, SR Leisure Ltd, Philip George Charles Houghton, Derek Owen a Karen Murphy vs. Media Protection Services Ltd* (ďalej aj *Football Association Premier League*).

2 Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. 10. 2010 (sp. zn. 14CO/114/2008)

3 Rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 20. 1. 2010 (20 C 71/92)

4 Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27. 4. 2007 (sp. zn. 6 Co 2/2010 a 6 Co 3/2010)

5 *Pozri TELEC, I.*: Obecný dotazník k posouzení pojmových znaku děl podle autorského zákonku. In *Bulletin advokacie*. Praha, 1997, č. 5, s. 33-36.

otázkou právnou, ktorá vychádza z posúdenia právnych kategórií, ktoré dielo ako také definujú. Nič na tom nemení ani fakt, že kategórie ako tvorivosť či oblasť vedy a umenia majú zásadne mimoprávny obsah⁶. Na posúdenie mimoprávných skutočností, ktoré vyžadujú odborné znalosti, je možné vždy nariadiť znalecké dokazovanie⁷. Iná situácia však môže nastať pred správnym (administratívnym) orgánom, ktorý nie je viazaný zásadou *iura novit curia*. Ako príklad môžeme uviesť konanie pred Ministerstvom kultúry Českej republiky (č. j. 8610/2005)⁸, kde pri žiadosti o udelenie povolenia na výkon kolektívnej správy určitých majetkových práv k počítačovým programom vznikol v podstate spor o výklad pojmových znakov⁹. Správny orgán prvého stupňa si zaobstaral odborný posudok JUDr. Jiřího Čermáka, pričom z neho pri svojom zamietavom rozhodnutí aj výrazne vychádzal. Takýto postup mu potom nevyčítal ani Mestský súd v Prahe (sp. zn. 9 Ca 224/2005) a ani Najvyšší správny súd (sp. zn. 5 As 38/2008). Dodajme, že hoci si súd musí vystačiť sám, Občiansky súdny poriadok nevyklučuje, aby si neformálne vyžiadaval napríklad stanovisko špecializovaného pracovníka¹⁰, príslušnej profesijnej organizácie alebo erudovaných odborníkov¹¹.

2. K európskemu pojmosloviu

V prvom rade je nutné sa vyjadriť k používaniu pojmov „pôvodný“ a „originálny“, ktoré sa objavujú v európskom autorskom práve. Slovenské a české znenie všetkých smerníc týkajúcich sa počítačových prog-

ramov, fotografií a databáz¹² operuje s pojmom „pôvodnosť“, zatiaľ čo ich anglická verzia s pojmom „original works“ a nemecká s pojmom „individuelles Werk“. Slovenské znenie smernice o databázach používa pojmy pôvodnosť a originálnosť ako synonymá. Niektoré súdové rozhodnutia Súdneho dvora už tiež v slovenskom a českom znení operujú zameniteľne či výlučne s pojmom originalita (*Infopaq I*, *BSA*, *Football Association Premier League*).

Total Medieovervågning
& analyse

Európske právo sa nám teda nesnaží odlíšiť tieto dva pojmy a používa ich zameniteľne. Nakoniec, originalita je len skratkou pre hypotézu „v tom zmysle, že je autorovým vlastným duševným výtvorom“. Vnútorňá diferenciacia pojmu originalita (pôvodnosť) potom spočíva vo vymedzení odlišných spôsobov jej testovania, t. j. určenia odlišných kritérií na vyhodnotenie, či v konkrétnom prípade ide alebo nejde o „autorov vlastný duševný výtvor“. Tak napríklad smernica

o počítačových programoch zakazuje testovať estetické vlastnosti programu, zatiaľ čo pre fotografie je posúdenie estetických vlastností dôležité. Tieto pojmy majú svoj autonómny obsah. Na tomto mieste budeme pôvodnosť používať len ako skratku na odlišenie európskych východísk od všeobecnej česko-slovenskej doktríny. Zároveň ju chápeme synonymicky s originalnosťou v európskom práve.

Dodajme, že pôvodnosť je prítomná aj v českom autorskom zákone, kde ju prof. Telec chápe ako výnimku z tradičnej domácej autorskoprávnej koncepcie¹³. Český autorský zákon tak upúšťa od všeobecného štandardu v osobitnom odseku (§ 2 ods. 2 ČAZ), kde pojem pôvodnosť ako prah tvorivosti¹⁴ zavádza pre databázy, počítačové programy a fotografie. Samozrejme, ako sme už uviedli, pôvodnosť je vo vzťahu k týmto trom druhom diel testovaná navzájom odlišne vychádzajú z osobitnej európskej úpravy¹⁵. V tomto smere bude nutné zrejme pôvodnosť v zmysle § 2 ods. 2 ČAZ tiež vnútorne diferencovať podľa toho, o ktoré dielo v konkrétnom prípade ide. Keďže slovenský autorský zákon (§ 5 a § 7 AZ) európske pojmové

znaky pre počítačový program, autorskú databázu a fotografie nevetil do osobitnej úpravy, je na správnu aplikáciu príslušných ustanovení zákona eurokonformný výklad viac ako nevyhnutný. Všeobecný súd musí predtým, ako siahne po konkrétnom teste originality diela, najprv určiť, o aké dielo v konkrétnom prípade ide. Je vylúčené, aby sa generálna klauzula § 7 ods. 1 AZ vykladala alebo musela vykladať zhodne pre všetky autorské diela¹⁶. Ak súd určí, že ide

6 Pozri aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 26. 8. 2009 (sp. zn. 5 Tdo 815/2009), ktorý uvádza: „V prípadoch, kdy zodpovězení této právní otázky závisí i na posouzení mimoprávních skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, může soud před svým rozhodnutím vyžádat znalecké posouzení, a to buď písemným znaleckým posudkem, případně jen potvrzením nebo odborným vyjádřením (např. z oboru výpočetní technika, kybernetika, kriminalistika a pod.). Již právě z toho důvodu, že pojmové znaky díla jsou právními (legálními) kategoriemi, je konečné posouzení otázky, zda konkrétní dílo spadá pod ustanovení autorského zákona, vždy otázkou právní. (Srov. Telec, I., Tůma, P. Autorský zákon. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2007, 23 s.) Uvedený výklad je respektován i v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu. Obdobnou otázkou, byť ve vztahu k ochranné známce, se zabýval Nejvyšší soud v usnesení ze dne 19. 10. 2000, sp. zn. 3 Tz 221/2000, publikovaném v časopise Právní rozhledy, č. sešitu 7/2001, str. 339. Konstatoval přitom, že „posouzení, jestli jde o ochrannou známku, k níž přísluší výhradní právo jinému, nebo o známku s ní snadno zaměnitelnou ve smyslu § 150 odst. 1 tr. zák., je otázkou výlučně právní, a nikoliv znaleckou, byť se při jejím řešení mohou orgány činné v trestním řízení opírat též o závěry znaleckého posudku“. Proto tedy v posuzované věci soudy mohly vycházet ze znaleckého posudku, avšak samotné právní posouzení otázky naplnění pojmových znaků díla podle § 2 odst. 1 autorského zákona náleželo výhradně jim a nikoliv znalci.

7 Pozri aj TELEC, I., TUMA, P.: *Autorský zákon*. Komentář. Praha : C. H. Beck, 2007, kde sa uvádza, že „ohledně těchto skutečností provedeno znalecké posouzení (např. z oboru kybernetika, odvětví výpočetní technika). V uvedené souvislosti lze zmínit i činnost znalce z oboru právní vztahy k cizině (srov. § 107 a komentář k němu), popř. z oboru školství a kultura pro posouzení, zda výtvor je (druhově vzato) možno objektivně vnímat jako součást kategorie umění nebo vědy“.

8 Rozhodnutie ministra kultúry ČR zo 6. 6. 2005, (č. j. 8610/2005), ktorým bol zamietnutý jeho rozklad, a potvrdené rozhodnutie Ministerstva kultúry ČR z 27. 1. 2005 (č. j. 6407/2001/61/05).

9 Samotný spor vyústil do prejudiciálnej otázky BSA C-393/09 a následného rozsudku Najvyššieho správneho súdu z 2. 1. 2011 (sp. zn. 5 As 38/2008).

10 Napr. Ústav práva duševného vlastníctva Trnavskej Univerzity v Trnave, Ústav autorského práva, práv priemyselných a práva súťažného Karlovej Univerzity v Prahe, Ústav pre právo a technológie Masarykovej Univerzity v Brne.

11 Tak konal napríklad český Ústavný súd, ktorý si vyžiadaval na závažnú otázku výkladu práva názor právnických fakúlt v Českej republike (sp. zn. Pl. US 36/05).

12 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. 4. 2009 o právnej ochrane počítačových programov; smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/116/ES z 12. 12. 2006 o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv; smernica Európskeho parlamentu a Rady 9/96/ES z 11. 3. 1996 o právnej ochrane databáz.

13 TELEC, I., TUMA, P.: *Autorský zákon*. Komentář. Praha : C. H. Beck, 2007.

14 Tieto diela musia byť stále vlastným duševným výtvorom autora.

15 Pozri predpisy v poznámke č. 13.

16 Pozri NÁVRAT, M.: Počítačový program, databáza a doménové meno v práve duševného vlastníctva. In ŠVIDROŇ, J., ADAMOVÁ, Z., NÁVRAT, M., ŠKREKO, A. (Ed. Švidroň, J.): *Právo duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti a v systéme práva*. Bratislava : VEDA, 2009, s. 312. M. Nárvat vo svojej monografickej časti uvádza, že generálnu klauzulu § 7 ods. 1 AZ je možné vykladať iba jednotne pre všetky diela. S tým sa však nestotožňujeme.

o počítačový program, databázu alebo fotografiu, nevyhnutne musí vychádzať z európskeho ukotvenia ich ochrany. Ak súd zistí, že ide o dielo, ktoré nepatrí pod žiadny z už uvedených typov diel, bude musieť podľa najnovšej judikatúry Súdneho dvora taktiež hľadať na širšie európske súvislosti. Je totiž už takmer ustálené, že Súdny dvor si za predmet svojho výkladu zbral aj všetky ostatné autorské diela.

3. Všeobecné pojmové znaky v judikatúre Súdneho dvora

Ako sme už v úvode uviedli, európske právo zatiaľ neharmonizovalo otázku pojmových znakov pre iné diela ako počítačový program, databáza či fotografia. Pojmové znaky autorského diela sa u nás odvodzujú rovnako už od čias § 2 zákona č. 35/1965 Zb. o literárnych, vedeckých a umeleckých dielach (autorský zákon), ktorého znenie bolo veľmi podobné s dnešným § 7 ods. 1 AZ. Domáca doktrína teda stanovuje pojmové znaky takto¹⁷:

- a) výsledok duševnej činnosti fyzickej osoby,
- b) tvorivosť,
- c) oblasť umenia alebo vedy,
- d) vyjadrenie v podobe vnímateľnej zmyslami,
- e) nie je z ochrany vylúčený.

Výsledok duševnej činnosti autora (a) je zrkadlom európskeho práva, ktoré tento pojem používa na definovanie originalnosti (pôvodnosti) už spomínaných „harmonizovaných“ druhov diel. Tvorivosť (b) je imanentným znakom duševnej činnosti autora. Hoci je obsiahnutá výslovné v § 7 ods. 1 AZ, vyplýva i z toho, že dielo musí pochádzať z oblasti umenia a vedy (c). Dielo z tejto oblasti totiž nemôže byť zákonite „netvorivé“. Domáca právna veda a súdna prax generálnu klauzulu § 7 ods. 1 AZ vykladá konzistentne tak, že „Základným pojmovým znakom každého autorského diela ako predmetu autorského práva je autorskoprávna individualita výtvoru v zmysle jeho (i keď nutne relatívnej) jedinečnosti. Autorské dielo musí byť neopakovateľné a jedinečné.“ (napr. sp. zn. 10Co/13/2006)¹⁸. Ide teda o kontinentálnu teóriu štatistickej jedinečnosti a neopakovateľnosti výsledku

tvorivej činnosti¹⁹. Takýto stručný náčrt nám postačí na konfrontovanie judikatúry Súdneho dvora, ktorý sa v trojici prípadov *Infopaq I*, *C-5/08*, *BSA C-393/09* a *Football Association Premier League C-403/08* vyjadril k všeobecným pojmovým znakom diela (rozumej iným dielam ako sú databázy, počítačové programy či fotografie). Urobil tak napriek tomu, že táto oblasť nebola predmetom harmonizácie. Opieral sa pritom o hmlistú teleologickú interpretáciu článku 2 smernice o autorskom práve (informačnej smernice)²⁰.

V rozhodnutí *Infopaq I* (júl 2009) Súdny dvor začal svoju „európsku doktrínu originality“ takto: „Článok 2 písm. a) smernice 2001/29 stanovuje, že autori majú výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať rozmnožovanie v celku alebo v časti. Z toho vyplýva, že predmetom ochrany práva autora udeliť súhlas alebo zakázať rozmnožovanie je „dielo“. V tejto súvislosti zo všeobecnej štruktúry Bernského dohovoru vyplýva, najmä z jeho článku 2 piateho a ôsmeho odseku, že ochrana určitých predmetov ako literárnych alebo umeleckých diel predpokladá, že sú duševnou tvorbou. Rovnako z článku 1 ods. 3 smernice 91/250, článku 3 ods. 1 smernice 96/9 a článku 6 smernice 2006/116 vyplýva, že diela ako počítačové programy, databázy a fotografie sú chránené autorským právom, len ak sú pôvodné (v anglickom jazyku „original“; pozn. autora) v tom zmysle, že sú výsledkom autorovej vlastnej duševnej tvorby. Keďže smernica 2001/29 vytvára harmonizovaný právny rámec autorského práva, je založená, ako vyplýva z jej odôvodnení č. 4, 9 až 11 a 20, na rovnakej zásade. Za týchto podmienok sa autorské právo podľa článku 2 písm. a) smernice 2001/29 uplatňuje len na predmety, ktoré sú pôvodné v tom zmysle, že sú výsledkom autorovej vlastnej duševnej tvorby [...] Z tohto dôvodu má ochrana priznaná článkom 2 smernice 2001/29 širokú pôsobnosť.“ (body 33 a nasl.)

Súdny dvor následne aplikoval túto svoju teleologickú „hypotézu“ na literárne dielo slovami: „Pokiaľ ide o články z tlače, duševná tvorba ich autorov, uvedená v bode 37 tohto rozsudku, vyplýva obvykle zo spôsobu, akým je téma predstavená, ako aj z jazykového vyjadrenia. Okrem toho vo veci samej platí, že samotné novinové články

sú literárnym dielom, na ktoré sa vzťahuje smernica 2001/29. Pokiaľ ide o prvky diel, na ktoré sa vzťahuje ochrana, treba uviesť, že sa skladajú zo slov, ktoré, ak sú posudzované samostatne, nepredstavujú samé osebe duševnú tvorbu autora, ktorý ich používa. Až výber, umiestnenie a kombinácia týchto slov umožňujú autorovi vyjadriť svoju tvorivosť a dospieť tak k výsledku, ktorý je duševnou tvorbou. Samotné slová nie sú teda prvkami, na ktoré sa vzťahuje ochrana. S ohľadom na požiadavku extenzívneho výkladu pôsobnosti ochrany stanovenej v článku 2 smernice 2001/29 však nemožno vylúčiť, že určité samostatné vety, alebo tiež určité časti viet príslušného textu, sú spôsobilé sprístupniť čitateľovi originalitu publikácie, akou je novinový článok tým, že mu poskytnú prvok, ktorý je sám osebe vyjadrením duševnej tvorby autora tohto článku. Takéto vety alebo časti viet teda môžu byť predmetom ochrany stanovenej v článku 2 písm. a) uvedenej smernice.“²¹ Súdny dvor týmto slovami prekvapil, pretože striktné vzaté článok 2 smernice o autorskom práve mu na takéto úvahy mandát explicitne nedáva.

Súdny dvor v prípade *Infopaq I* rozšíril koncept „výsledku autorovej vlastnej duševnej tvorby“ aj na iné dielo ako počítačový program, databázu či fotografiu. Základný problém však nespočíval ani tak v zatiaľ nejasnom koncepte originality, keďže aj naše (SR a ČR) súdy dospeli k autorskoprávnej ochrane krátkych viet ako „IQ + ♥ = ...“ alebo „Dej cihlu k cihle“²², ako skôr v tom, že Súdny dvor takto svojím sudcovským aktivizmom, bez opory v sekundárnom práve, v podstate nanútil jeden harmonizovaný štandard originality pre všetky (ostatné) autorské diela. Stále sa však Súdny dvor nesnažil vystihnúť a definovať všetky pojmové znaky diela, ale len harmonizovať prah nevyhnutnej tvorivosti.

Nato nasledoval prípad *BSA C-393/09* (december 2010), kde Súdny dvor v podstate odpovedajúc na nikdy nepoloženú otázku²³ uviedol: „V tejto súvislosti je potrebné overiť, či sa na grafické užívateľské rozhranie počítačového programu môže vzťahovať všeobecná úprava autorskoprávnej ochrany podľa smernice 2001/29. Súdny dvor rozhodol, že autorské právo smernice 2001/29 sa môže uplatniť len na dielo, ktoré je pôvodné v tom zmysle, že je autorovým

17 Pozri napr. už spomínané rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici (sp. zn. 14Co/114/2008).

18 Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 19. 12. 2007 (sp. zn. 10Co/13/2006), ale aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27. 4. 2007 (sp. zn. 6 Co 2/2010 a 6 Co 3/2010), ktoré vo vzťahu k zákonu č. 35/1965 Zb. uvádza: „Autorský zákon chápal autorské dielo ako výsledok duševnej a tvorivej činnosti autora, ktorý je jedinečný a neopakovateľný, lebo je výrazom osobnosti autora samej a jeho schopnosti.“

19 Pozri napr. KUMMER, M.: *Das Urheberrechtlich schützbare Werk*. Bern, 1968.

20 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. 5. 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti

21 *Infopaq I*, body 44 až 47

22 Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 23. 9. 1997 (sp. zn. 1 Co 23/1997) uznalo autorskoprávnu ochranu pre slogan „IQ + ♥ = ...“ a rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR (sp. zn. 30 Cdo 739/2007) uznalo autorskoprávnu ochranu pre slogan „Dej cihlu k cihle“.

23 V bode 43 rozhodnutia: „Hoci vnútroštátny súd svoju otázku obmedzil na výklad článku 1 ods. 2 smernice 91/250, táto okolnosť nebráni Súdnemu dvoru podať vnútroštátnemu súdu všetky aspekty výkladu práva Únie, ktoré môžu byť užitočné pre rozhodnutie v prejednávanej veci, bez ohľadu na to, či ich vnútroštátny súd uviedol alebo neuviedol v znení svojej otázky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. 4. 2007, *Alevizos*, C 392/05, Zb. s. I 3505, bod 64 a citovanú judikatúru).“

vlastným duševným výtvorom [pozri v tomto zmysle článok 2 písm. a) smernice 2001/29, rozsudok *Infopaq International*, už citovaný, body 33 až 37]. **Preto grafické užívateľské rozhranie ako dielo môže požívať autorskoprávnu ochranu, pokiaľ je autorovým vlastným duševným výtvorom.** Bude úlohou vnútroštátneho súdu overiť, či v prejednávanej spore ide o tento prípad²⁴. Súdny dvor však nezostal len pri tomto konštatovaní z prípadu *Infopaq I.*, no svoje úvahy rozviedol: „Vnútroštátny súd musí pri posúdení zohľadniť najmä osobitnú konfiguráciu a umiestnenie všetkých zložiek, ktoré sú súčasťou grafického užívateľského rozhrania, aby mohol určiť, ktoré z týchto zložiek spĺňajú kritérium pôvodnosti. V tejto súvislosti uvedené kritérium **nebudú spĺňať tie zložky grafického užívateľského rozhrania, ktoré sa vyznačujú len svojou technickou funkciou.** Ako uviedol generálny advokát v bodoch 75 a 76 svojich návrhov, **pokiaľ je vyjadrenie týchto zložiek dané ich technickou funkciou, ktorú uvedené prvky plnia, kritérium pôvodnosti nie je splnené, keďže jednotlivé spôsoby realizácie danej myšlienky sú natoľko obmedzené, že myšlienka a jej vyjadrenie splyvajú.** V takej situácii zložky grafického užívateľského rozhrania neumožňujú autorovi vyjadriť svoju tvorivosť originálnym spôsobom a dospieť k výsledku, ktorý predstavuje autorov vlastný duševný výtvor.“²⁵ Pripomeňme, že tieto úvahy súdu sa netýkajú výkladu pôvodnosti počítačového programu, ale diela (počítačového) výtvarného umenia. Kritérium „výsledku autorovej vlastnej duševnej tvorby“ teda v súlade s jazykom ostatných smerníc, z ktorých ho súd derivoval, pomenoval jasne ako kritérium pôvodnosti (originality), ba čo viac, pasoval ho za *jediné* kritérium autorskoprávnej ochrany. Súd tu totiž vôbec nevyžadoval, aby išlo napríklad o výsledok z oblasti vedy alebo umenia (v súlade s Bernským dohovorom), ale iba aby bol samotný výtvor „pôvodný“ (originálny). Keďže však takéto čítanie právnej vety (body 45, 46 a *ratio decidendi*)²⁶ je spôsobilé prepísať hneď niekoľko vnútroštátnych doktrín (vrátane slovenskej a českej), väčšina komentátorov zatiaľ alebo očakáva ďalší vývoj, alebo označuje jej presné znenie len za nedopatrenie²⁷. Jej doslovné

čítanie by totiž neznamenal len prekonalne uzatvoreného zoznamu diel (vedecké a umelecké), ale najmä nastolilo otázky, do akej miery môže národné právo ešte autonómne vylučovať diela z autorskoprávnej ochrany²⁸ (pozri bod (e)).

Zaujímavý je tiež názor Súdneho dvora, že **autorskoprávnu ochranu nepoživajú diela, ktoré sa vyznačujú len svojou technickou funkciou**, keďže kritérium pôvodnosti nie je splnené, pretože jednotlivé spôsoby realizácie danej myšlienky sú natoľko obmedzené, že **myšlienka a jej vyjadrenie splyvajú.** „Pokyn“ na diskvalifikovanie výlučne funkcionálnych diel tak môže byť prvým jasnejším obsahom európskej doktríny originalnosti.

Posledným objavením sa pojmových znakov v judikatúre Súdneho dvora je prípad *Football Association Premier League C-403/08* z októbra 2011. Súdny dvor sa vyjadril k otázke autorskoprávnej ochrany zápasov „Premier League“ takto: „V tejto súvislosti je vhodné uviesť, že FAPL nemôže uplatňovať autorské právo k zápasom „Premier League“ ako takým, lebo tieto zápasy nemožno považovať za dielo. Aby mohol byť dotknutý predmet takto kvalifikovaný, musí byť originálny v tom zmysle, že predstavuje vlastný duševný výtvor autora (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2009, *Infopaq International*, C 5/08, Zb. s. I 6569, bod 37). **Športové zápasy však nemožno považovať za duševné výtvory, ktoré možno považovať za diela v zmysle smernice o autorskom práve. To platí najmä o futbalových zápasoch, ktoré majú pravidlá hry a ktoré neponechávajú nijaké miesto pre tvorivú slobodu v zmysle autorského práva.** Za týchto okolností tieto zápasy nemožno ochraňovať na základe autorského práva. Okrem toho je nesporné, že právo Únie ich neochraňuje na základe nijakého iného dôvodu v oblasti duševného vlastníctva. Vzhľadom na to majú športové zápasy ako také jedinečnú a v tomto kontexte originálnu povahu, ktorá ich môže transformovať na predmety hodné ochrany porovnateľnej s ochranou diel, pričom túto ochranu možno prípadne poskytovať rôznymi vnútroštátnymi právnymi poriadkami.“²⁹ Súd v tomto prípade

stavia už jasné „=“ medzi pojem dielo a „originálny v tom zmysle, že predstavuje vlastný duševný výtvor autora“. Znamená to, že je už ustálené, že autorskoprávna ochrana sa poskytuje neuzatvorenému množstvu tvorivých oblastí? Možno teda podľa slovenského či českého práva chrániť napríklad parfum, ktorý zjavne nepochádza z oblasti vedy alebo umenia?³⁰ Akú slobodu majú ešte štáty pri vylučovaní diel z autorskoprávnej ochrany? Azda jediná cesta ako jasne zodpovedať tieto otázky je formou prejudiciálnej otázky „priamo atakovať“ niektorý z „nepohodlných“ národných pojmových znakov. Navyše, znamená to teda, že máme dnes pred sebou tri osobitné kritériá pôvodnosti podľa jednotlivých smerníc a potom jedno všeobecné podľa informačnej smernice, ktoré nám dotvára (a vytvára) Súdny dvor? Azda oprávnené môžeme byť zmätení.

Jedno je však isté, pri aplikácii pojmových znakov budeme musieť odteraz „zaostriť“ zrak aj na Luxemburg. Je totiž zjavné, že už tri prípady nám signalizujú existenciu akéhosi poňatia diela v zmysle smernice o autorskom práve. Navyše, už dvakrát (*BSA a Football Association Premier League*) Súdny dvor nevyžadoval, aby výtvor pochádzal z oblasti vedy alebo umenia. Druhýkrát zopakované už nemožno len tak ignorovať. Zostáva nám teda už len vylúštiť, čo presne sa nám Súdny dvor snaží povedať³¹.

Foto: www.bsa.org
www.premierleague.com/page/Home
www.infopaq.com

ON THE EUROPEAN “REVISION” OF THE COPYRIGHT SUBJECT MATTER HUSOVEC, M.:

Assessing concepts of a copyright protected work. An effort of the Court of Justice of the European Union to synchronize concepts for works that are not being harmonized in the secondary legislation. Questions and answers on possible implications of decisions in issues of *Infopaq I. C-5/08*, *BSA C-393/09* and a *Football Association Premier League C-403/08*.

24 Pozri body 44 až 47 BSA.

25 Pozri body 48 až 50 BSA.

26 V anglickom jazyku: „The Court has held that copyright within the meaning of Directive 2001/29 is liable to apply only in relation to a subject-matter which is original in the sense that it is its author’s own intellectual creation (see, to that effect, with regard to Article 2(a) of Directive 2001/29, *Infopaq International*, paragraphs 33 to 37). Consequently, the graphic user interface can, as a work, be protected by copyright if it is its author’s own intellectual creation.“

27 Pozri najmä GRIFFITHS, J. *Infopaq, BSA and the ‘Europeanisation’ of United Kingdom Copyright Law*. *Media & Arts Law Review*, č. 16, 2011. Dostupné na <http://ssrn.com/abstract=1777027>.

28 Pozri názor profesora Lionela Bentlyho na stránke IPKAT z 11. 1. 2011 – <http://ipkitten.blogspot.com/2011/01/lionel-bezpecnostni-softwarova-asociace.html>.

29 Pozri body 96 až 100 *Football Association Premier League*.

30 Pozri holandský prípad *Kecofa vs. Lancôme* (holandské autorské právo nie je limitované na oblasť vedy alebo umenia). Viac na www.wipo.int/wipo_magazine/en/2006/05/article_0001.html.

31 Identifikovať posolstvo prvého a druhého rozhodnutia sa snaží napr. prof. Griffiths v článku GRIFFITHS, J. *Infopaq, BSA and the ‘Europeanisation’ of United Kingdom Copyright Law*. *Media & Arts Law Review*, č. 16, 2011. Dostupné na <http://ssrn.com/abstract=1777027>; alebo HANDIG, Ch., *The Copyright Term ‘Work’ – European Harmonisation at an Unknown Level*, In *International Review of Intellectual Property and Competition Law (IIC)*. 2009, 665.

Pohnime rozumom! – 22. časť

Kronoscop – ďalekohľad do minulosti

Ing. László HOLAKOVSKÝ

“K+F” Research and Development Consulting Center, Budapest

MVDr. Peter HOLAKOVSKÝ

Veľký Šariš

Ing. Štefan HOLAKOVSKÝ

patentová a známková kancelária GENiUM®, Bratislava

„Nie je múdry, kto veľa vie,
ale ten, kto vie, čo treba.“

(A. V. Šmilovský)

V predošlom pokračovaní seriálu nám pribudol spoluautor Ing. László Holakovszky, ktorý je pôvodcom viacerých významných vynálezov súvisiacich s témou, ktorej sa už dlhšie venujeme. László revolučne ovplyvnil vývoj osobných monitorov vo forme špeciálnych okuliarov a vynášiel zaujímavé zariadenie – Kronoscop. Počas nedávnej rodinnej návštevy v Maďarsku nám prezradil aj ďalšie nápady, na ktorých pracuje v súčasnosti. O nich si však povieme viac v niektorom z budúcich pokračovaní.

Lászlóova spoluúčasť na písaní tohto pokračovania bola ohrozená; termín začatia prevádzky jeho najnovších Kronoscopov sa totiž (dokonca presne) zhodoval s termínom uzávierky príspevkov do najnovšieho vydania časopisu Duševné vlastníctvo. Nakoniec všetko dobre dopadlo – **nové Kronoscopy už pár dní prinášajú radosť** turistom a my vám ponúkame najaktuálnejšie informácie o tomto zaujímavom a užitočnom vynáleze.

Kronoscop

Stabilné ďalekohľady, ktorými sa dá (časťo až po vhození príslušnej mince) pozerat' najmä na zaujímavé historické budovy, sú známe už veľmi dávno (azda aj viac ako sto rokov). Do takýchto ďalekohľadov sa pozerali desiatky miliónov zvedavých aj múdrych ľudí a nikomu nenapadlo, že by v ďalekohľade mohli vidieť aj to, ako vyzeral objekt či panoráma pred desiatkami či stovkami rokov. László Holakovszkého už

Obr. 1 L. Holakovszky, pôvodca vynálezu zariadenia na zobrazovanie panorámy pri Kronoscope inštalovanom 20. októbra 2011.

v mladosti zaujímala história aj technika a podarilo sa mu tieto záujmy spojiť do zariadenia, ktoré nazval Kronoscop.

Tento zaujímavý vynález priblížime najprv stručným výberom niektorých častí patentovej prihlášky z databázy Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO).

Zariadenie na zobrazovanie panorámy¹
(PCT/HU2009/000078)

Vynálezom je binokulárne zariadenie zobrazujúce panoramatický obrázok, ktoré obsahuje jeden nekonečný filmový pás (slučku)...

¹ www.wipo.int/patentscope/search/en/WO2010020824

Vybrané autentické údaje z databázy WIPO:

Pub. No.:	WO/2010/020824	International Application PCT/HU	009/0000
Publication Date:	25.02.2010	No.:	8
IPC:	G03B 21/12 (2006.01), G02B 27/22 (2006.01)		
Applicants:	HOLAKOVSKY, László [HU/HU]; (HU). SZENTGALI, Adám [HU/HU]; (HU)		
Inventors:	HOLAKOVSKY, László; (HU). SZENTGALI, Adám; (HU)		
Priority Data:	P0800521 18.08.2008 HU		
Title	(EN) DEVICE FOR DISPLAYING PANORAMA		
Designated States:	AE, AG, AL, AM, AO, AT, AU, AZ, BA, BB, BG, BH, BR, BW, BY, BZ, CA, CH, CL, CN, CO, CR, CU, CZ, DE, DK, DM, DO, DZ, EC, EE, EG, ES, FI, GB, GD, GE, GH, GM, GT, HN, HR, HU, ID, IL, IN, IS, JP, KE, KG, KM, KN, KP, KR, KZ, LA, LC, LK, LR, LS, LT, LU, LY, MA, MD, ME, MG, MK, MN, MW, MX, MY, MZ, NA, NG, NI, NO, NZ, OM, PE, PG, PH, PL, PT, RO, RS, RU, SC, SD, SE, SG, SK, SL, SM, ST, SV, SY, TJ, TM, TN, TR, TT, TZ, UA, UG, US, UZ, VC, VN, ZA, ZM, ZW. African Regional Intellectual Property Org. (ARIPO) (BW, GH, GM, KE, LS, MW, MZ, NA, SD, SL, SZ, TZ, UG, ZM, ZW) Eurasian Patent Organization (EAPO) (AM, AZ, BY, KG, KZ, MD, RU, TJ, TM) European Patent Office (EPO) (AT, BE, BG, CH, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, GB, GR, HR, HU, IE, IS, IT, LT, LU, LV, MC, MK, MT, NL, NO, PL, PT, RO, SE, SI, SK, SM, TR) African Intellectual Property Organization (OAPI) (BF, BJ, CF, CG, CI, CM, GA, GN, GQ, GW, ML, MR, NE, SN, TD, TG)		

Z opisu vynálezu

Vynález sa týka zariadenia na zobrazovanie panorámy.

Panoramatické obrázky sú zamerané na zaznamenanie a prezentovanie čo možno najväčšej časti priestoru. Všeobecne platí, že obrázok, ktorý dosiahne alebo prekročí 100° horizontálneho uhla pohľadu, sa nazýva panoramatický obrázok, zatiaľ čo 360°-ové zobrazenie sa nazýva kruhový panoramatický obrázok. Existujú aj guľovité panoramatické zobrazenia, ktoré sú vhodné najmä na prezentáciu krajiny alebo oblohy, prípadne podláh alebo stropov v uzavretých priestoroch. Vertikálny zorný uhol od 30 do 90° v praxi zvyčajne postačuje.

Je známych viac metód na vytvorenie a zobrazenie panoramatických snímok. Najstaršie známe panoramatické zábery boli vyrobené maľbou (cyclorama).

Technicky je možné vyrábať panoramatické zábery pomocou fotografií (so širokouhľovým objektívom), fotografie v kombinácii s EDP (kombinácia čiastočné panoramatických fotografií pomocou softvéru ale-

bo špeciálneho softvéru (3D modelovanie virtuálneho sveta). Zobrazenie je možné pomocou väčších fotografií, tlačou, zobrazovaním na monitoroch, premietaním alebo pomocou prostriedkov virtuálnej reality, napr. umiestnením displeja na hlavu (HMD – Helmet mounted display). Najlepšie výsledky je možné dosiahnuť použitím HMD, vďaka tomu, že zväčšený obraz na mikrod displejoch umiestnených pred očami sa zobrazí akoby vo veľkej vzdialenosti, dokonca až v nekonečne a pomocou uhlového snímača (tracker) je to vždy smer v okruhu 360° zodpovedajúci smeru pohľadu pozorovateľa, ktorý sa tak môže pozerať vôkol seba vo virtuálnom priestore.

Nevýhody HMD sú najmä: musia sa nosiť na hlave, čo nie je pohodlné, a musia byť pripojené káblami k počítaču;

vzhľadom na obmedzené rozlíšenie mikrod displejov pixelová štruktúra širokouhľového zväčšeného obrazu sa stáva viditeľnou, čo je rušivé; vzhľadom na obmedzenú snímkovú frekvenciu mikrod displejov prenos virtuálneho obrazu sa preruší v prípade, že HMD sa otočí príliš rýchlo.

Pri vývoji vynálezu sa pôvodcovia zamerali jednoducho na vytvorenie zariadenia, ktoré môže zobrazovať kompletne kruhové panoramatické zábery pre každé oko pozorovateľa pomocou jediného nekonečného filmového pásu.

Tieto požiadavky sú realizované v zariadení, ktoré sa skladá z filmového bubna a film vodiacich kladiek obklopených prvkami, ... ktoré zabezpečujú silu a pohyb prenosu pripojenia ... film musí byť vyvedený do predĺženia slučky v zobrazovacej sekcii pred zväčšujúce šošovky... Filmový bubon a film vodiace kladky sú upevnené na spoločnej otočnej základovej doske, ktorú je možné otáčať okolo osi filmového bubna, alebo naopak, filmový bubon sa môže otáčať vo vzťahu k základnej doske. Oba konce filmového pásu sú upevnené na rovnakom mieste v záreze pláštia filmového bubna. Na jednej strane filmového bubna sú upevnené obidva konce filmu, ktorý vytvára na druhej strane slučku prechádzajúcu pomocou dvoch valcov v zobrazovacej sekcii pred okulármi so zväčšujúcimi šošovkami...

Výhodou tohto riešenia je aj to, že nepotrebuje nijaký zdroj energie.

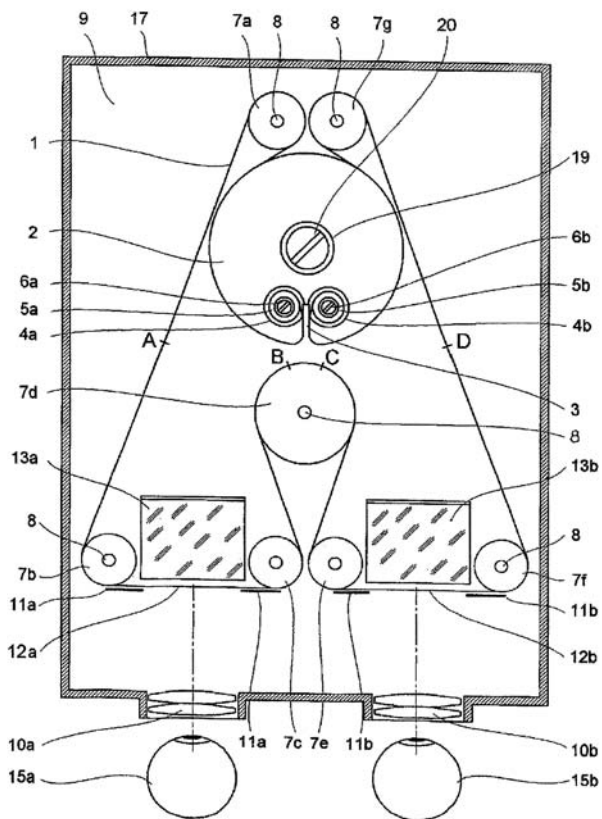

Obr. 2 Ilustračná ukážka HMD zariadenia²

² http://en.wikipedia.org/wiki/Helmet_mounted_display

Príkladné konštrukčné riešenie je znázornené na obr. 3.

Obr. 3 Základný obrázok z prihlášky vynálezu³

Najdôležitejšie pozície:

- 1 – filmový pás
- 2 – filmový bubon
- 9 – základová doska
- 10a – optický systém
- 10b – optický systém
- 13a – zrkadlo
- 13b – zrkadlo
- 15a – oko
- 15b – oko

Kronoscop: pozrime sa do minulosti!

Zrúcaniny, kostoly, archeológmi odkryté pozostatky pravekých a stredovekých miest sú úžasné pamiatky dávnych historických dôb. Aké mohli byť v dobe rozkvetu vo svete pred sto či tisíc rokov?

Dnešní návštevníci, turisti prichádzajúci zo všetkých svetových strán sa už ne-

uspokoja s pohľadom na ruiny, očakávajú, že im prostriedkami modernej techniky bude predstavená pôvodná scenéria.

Najčastejšie používaným nástrojom je trojrozmerné modelovanie prostredníctvom počítačovej grafiky. Pomocou rozšírených modelovacích softvérov (3D štúdio Max, Blender, Maya, Modo atd.) sa vytvorí želaná geometria („kostra“), ku ktorej sa priradí povrchová textúra, osvetlenie, postavenie kamery – smer zobrazenia. Výsledkom je zobrazenie, ktoré je bližšie k realite ako ku grafike. Je tu však jeden problém – zobrazenie nie je v tom prostredí, kde stál pôvodný objekt. Keď vizuálnu rekonštrukciu sledujeme na monitore alebo pri projektovom premietaní vo výstavnej sieni chránenej pred dažďom a vetrom, sme odtrhnutí od danej lokality, neprecitujeme projekciu ako skutočnú.

Tento nedostatok odstráni vynález Kronoscop, ktorý ukáže rekonštruovanú minulosť na pôvodnej scéne. Inšpirácia sa zrodila v hlave Adama Szentgalihó, vedúceho Výskumného ústavu automatizácie Maďarskej akadémie vied. Jeho matka Klára Poczyová bola 35 rokov riaditeľkou múzea Aquincumi (povodne rímske mesto na území dnešnej Budapešti – pozn. prekladateľa), takže Adam vlastne vyrastal medzi dvetisícročnými ruinami. Vo výskumnom ústave sa mu podarilo získať podporu pre svoj zámer, prezentovať lokalitu, ktorá zažila najväčšiu slávu v období vlády cisára Septimusa Severusa, inovatívnym spôsobom, ktorý zobrazí niekdajšie budovy tam, kde sa nachádzajú základy pôvodnej stavby.

Na overenie uskutočniteľnosti nápadu a následné vedenie projektu sa podujal Ing. László Holakovszky, známy odborník z oblasti virtuálnej reality a techniky videookuliarov.

Vo výskumnom ústave skonštruované prototypy obsahovali mikrod displeje (mi-

niatúrna zobrazovacia jednotka s uhlopriečkou 14 mm pre každé oko). Na nich vytvorený zrekonštruovaný obraz je zväčšený sústavou zakrivených a polopriehľadných zrkadiel tak, aby sa výsledný obraz javil v 20 až 50-metrovej vzdialenosti. Zosúladenie virtuálneho obrazu a reality a sledovanie otáčajúceho sa obrazu zabezpečuje impulz zo snímača uhlovej polohy.

Prototypy sú stále v prevádzke v Aquincume a na hrade Diósgyőr (súčasť Miskolca). Tvorcovia boli odmenení ministrom kultúry cenou Gyuly Forstera, jedným z najprestížnejších vyznamenaní v oblasti ochrany pamiatok. Vyskytli sa však aj problémy: zložitá elektronika, nízke obrazové rozlíšenie a zorný uhol, nedostatočná svetelnosť. Prekážkou rozšírenia je aj skutočnosť, že málokedy je na optimálnych pozorovacích bodoch k dispozícii elektrické napájanie. V Gize pri pyramídach, na Akropole alebo Fore Romanum by nebolo možné položiť kábel ku každému Kronoscopu; prístroj musí pracovať bez sieťového napájania.

Vzhľadom na celoeurópsky záujem o Kronoscop (Hexham-Vindobona, Bécs-Carnuntum, Utrecht, Künzing, Leon, Leipzig, Berlin atd.) vynálezovia založili vlastnú spin-off firmu s názvom **Kronoptik KFT** s cieľom vyvinúť a realizovať **úplne nové typy Kronoscopu**, ktorý by nemal nedostatky prototypu a spĺňať by všetky trhové požiadavky.

Na realizáciu tohto zámeru sa podarilo získať aj podporu rozvojových fondov EÚ. V rámci projektu vyvinuli prístroj, ktorý namiesto mikrod displejov používa **laserom exponovaný film**. Potrebné zariadenie, ktoré je výsledkom unikátneho vývoja, je k dispozícii v MTA – SZTAKI (skratka už uvedeného akademického ústavu), umožňuje súčasne exponovať úsek filmu s 24 políčkami a bolo pôvodne vyvinuté na kopírovanie vzácných archívnych filmov.

Princíp funkcie je založený na tom, že filmová páska (v tomto prípade 70 mm film používaný v kinách IMAX) sa podtlakom prisaje na povrch valca, pričom rýchlo rotujúce a proti filmu o 45° pootočené zrkadlo premieta na film červené, modré a zelené laserové lúče. Počas procesu sa zrkadlo pohybuje zvisle dole a obrazovú informáciu zapisuje do 6 000 riadkov.

Celú panorámu takto obsahuje jedine nedelené „extra dlhé“ filmové políčko.

Obrazové rozlíšenie je obrovské; jeden **360° panoramatický obraz** predstavuje takmer 1GB.

Nástrojom je prirodzene počítač, rekonštrukcia je vytvorená trojrozmerným modelovaním. Pri otáčaní Kronoscopu sa film automaticky posúva do vhodnej polohy,

3 www.wipo.int/patentscope/search/en/WO2010020824

takže pri pohľade do okuliarov vidíme vždy príslušnú oblasť scenérie a môžeme sa obzerat' vo virtuálnom priestore. Ak sú pre pravé a ľavé oko vytvorené panoramatické obrazy z odlišných uhlov pohľadu, vzniká tak priestorový (3D) efekt.

Nový laserovo-filmový Kronoscop je chránený maďarskou aj medzinárodnou patentovou prihláškou. Dňa 20. októbra 2011 bolo nainštalovaných 5 Kronoscopy na virtuálnu prezentáciu hradu Kisnána na úpätí pohoria Matra.⁴

Prístroje prezentujú stredovekú panorámu hradu v štyroch rozličných historických obdobiach; dva sú na nádvorí, jeden v kaplnke, dva na vonkajších opevneniach. Návštevníci obvykle obídu všetky prístroje a porovnávajú prezentáciu s dnešným stavom ruín.

Pri príležitosti slávnostného otvorenia obnovenej zručaniny, keď boli odovzdané do používania aj Kronoscopy, pozvaní maďarskí aj zahraniční hostia vyjadrili názor, že takéto prístroje by našli uplatnenie pri každej historickej ruine. V Európe je takýchto pamiatok na tisíce, čo poukazuje na veľkosť potenciálneho trhu.

Obr. 4
Najnovší model Kronoscopy – detail

Obr. 5
Kronoscop s vežou hradného kostola v pozadí

Obr. 6a
Reálny pohľad
na panorámu južnej strany
hradu Kiskan

Obr. 6b
Kronoscop – virtuálna
panoráma viditeľná
v Kronoscope
korešpondujúca s realitou
znázornenou na obr. 6a

4 www.szeporszag.hu/main.php?ds_clock_delta=0&language=slovakian&ds_show=rezsletez&ds_noback=yes&modify=1204

Veľkolepou ukážkou toho, čo možno vidieť v Kronoscope, je pohľad na panorámu Budapešti z ľavej strany známeho mosta Lánchíd. Diváci môžu porovnávať aktuálny pohľad (voľným okom) s virtuálnym pohľadom zostaveným z dobových fotografií z rokov 1879 – 1884 (obr. 7).

3D monitory

Doteraz sme si v rámci nášho seriálu objasnili rôzne princípy sledovania premietaného 3D obrazu a ich využitie v praxi. Tieto techniky sú určené väčšiemu počtu divákov a sú využívané hlavne v 3D kinách. Teraz sa zameriame na 3D technológie, ktoré sú použiteľné pre menší počet divákov alebo jednotlivcov. Aj v tomto prípade by bolo možné použiť technológie premietaného 3D obrazu, no bolo by to cenovo náročné a málokto by si to mohol dovoliť. Z rovnakých dôvodov sa v súkromí neujalo ani sledovanie premietaného 2D obrazu. Televízne vysielanie, videá alebo fotografie skoro všetci sledujeme hlavne na zobrazovacích zariadeniach, ktoré sú vybavené obrazovkou – monitorom.

Slovenský trh už tiež ponúka 3D monitory alebo televízne prijímače s rôznymi technológiami 3D zobrazovania (ďalej aj monitor). Nechceme robiť reklamu konkrétnym výrobcom, preto nebudeme porovnávať konkrétne výrobky, ale porovnáme výhody a nevýhody jednotlivých princípov 3D zobrazovania na monitore.

3D monitory s použitím aktívnych okuliarov

Obr. 8 3D monitor s technológiou využitia aktívnych okuliarov⁵

Túto technológiu 3D zobrazovania spočiatku využívala prevažná väčšina výrobcov 3D monitorov alebo televízorov.

Princíp jej fungovania vyžaduje, aby mal monitor dostatočne vysokú zobrazovaciu frekvenciu (väčšinou aspoň 120 Hz). Tá je potrebná preto, lebo za čas, ktorý je potrebný na zobrazenie 2D obrazu, sa musia (jeden po druhom) zobrazovať obrazy pre ľavé oko aj pre pravé oko. To znamená, že zobrazovacia frekvencia pri 3D je dvojnásobná oproti 2D zobrazeniu. Pri tejto rýchlosti zobrazovania by sme voľným okom nevideli „preblikávanie“ jednotlivých obrazov pre ľavé a pravé oko, ale neblíkajúci obraz s neostrými kontúrami (duchmi).

Aby pozorovateľ mohol sledovať neskraslený 3D obraz, musí na monitor pozerieť cez špeciálne 3D okuliare. Tie sú vybavené elektronikou, ktorá zatemňuje striedavo ľavú a pravú oči tak, aby každé oko mohlo vidieť iba obraz, ktorý je preň práve zobrazený. Z uvedeného dôvodu musia byť okuliare synchronizované so zobrazovacím zariadením (napr. infračerveným pre-

nosom alebo Bluetooth prepojením). Táto technológia však má niekoľko nevýhod. Sú pri nej potrebné drahé, elektronikou vybavené okuliare, ktoré sú závislé od zdroja elektrickej energie a musia sa v nich meniť alebo dobíjať batérie. Preblikávanie obrazu unavuje oči a u niektorých ľudí spôsobuje aj bolesti hlavy.

3D zobrazovanie s použitím pasívnych okuliarov

Obr. 9 3D monitor s technológiou využitia pasívnych okuliarov⁶

V súčasnosti na trhu s 3D zobrazovacími médiami sa táto technológia výrazne dostáva do popredia. Je jednoduchšia, finančne menej nákladná a menej zatažuje oči.

Podobne ako v 3D kinách aj pri 3D monitoroch sa uprednostňuje princíp pasívnych 3D okuliarov s polarizačnými filtermi. Napriek tomu, že aj tento spôsob zobrazovania na vnímanie priestorového efektu naďalej vyžaduje okuliare, má oproti predchádzajúcemu nesporné výhody. Nepoužíva sa tu striedanie obrazov pre ľavé a pravé oko, ale na monitore sa v rovnakom čase zobrazí spoločný obraz pre obidve oči. Tento obraz sa však skladá zo striedavo polarizovaných riadkov, pričom nepárne riadky zobrazujú

5 <http://sk.i.cdn.nrholding.net/15696046/800/600/1>

6 <http://static.itnews.sk/a501/image/file/14/0032/VRxhEIWD.jpg>

Obr. 7 Pohľad z ľavej strany mosta Lánchíd na panorámu Budapešti v rokoch 1879 – 1884 videný v Kronoscope

predlohu pre jedno oko a párne pre druhé. Pasívne okuliare so správne polarizovanými filterami zabezpečia, že každé oko bez preblikávania vidí obraz, ktorý je preň určený. Tým, že sa naraz zobrazuje obraz pre obidve oči, nie je potrebná drahá výkonná elektronika zabezpečujúca rýchlu zmenu obrazu na monitore. Aj keď sa na takýto monitor pozeráme bez okuliarov, obraz nie je natoľko rozmazaný ako pri technológii aktívnych okuliarov. Pretože pasívne polarizačné okuliare nemajú batérie, sú oveľa ľahšie a nemôže sa stať, že počas sledovania filmu bude potrebné vymeniť alebo dobiť batérie. Na rozdiel od aktívnych okuliarov, pre ľudí s dioptrickými okuliarmi nie je ťažké vyrobiť ľahký klip s polarizačnými filterami, ktorý si môžu nasadiť na vlastné okuliare. Tým, že nedochádza k rýchlemu preblikávaniu obrazu, ani oči nie sú tak namáhané, čím sa predchádza bolestiam hlavy.

Kvôli úplnosti pokladáme za potrebné pripomenúť aj v súčasnosti už prekonaný princíp 3D zobrazovania pomocou anaglyfov (bližšie sme opísali v Duševnom vlastníctve č. 4/2010). Táto technológia síce nepotrebuje nijaký špeciálny monitor, no má aj jednu veľkú nevýhodu. Pretože sa pri nej používajú okuliare s farebnými filterami, farebnosť výsledného obrazu je skreslená. Pamätníci si možno spomínajú na pokusné vysielania viedenskej televízie, keď sme my videli na obrazovkách čiernobielych televízorov duchov, ktorí sa nedali odstrániť natáčaním antény ani ladením televízora. Iba pár šťastlivcov, ktorí mali farebné televízory a sedeli pri nich s farebnými (anaglyfickými) okuliarmi, videlo program stereo (3D).

Pozn. autorov: Z obr. 8 a obr. 9 je zrejmé, že na základe vonkajšieho pohľadu na monitory (televízory) využívajúce princíp aktívnych okuliarov a princíp pasívnych okuliarov väčšinou nemožno rozoznať, o ktorý princíp ide.

3D monitory bez potreby okuliarov – autostereoskopia

Aj napriek zdokonaľovaniu predchádzajúce technológie budú mať jednu nevýhodu.

Na pozorovaní 3D obrazu budú vždy potrebné špeciálne okuliare.

Princíp 3D zobrazovania pomocou lenticulárnych fólií je známy už dosť dávno. Jeho využívanie v 3D monitoroch je však ešte len v začiatkoch. Napriek tomu, že 3D obraz na takýchto monitoroch môže divák pozorovať aj bez špeciálnych okuliarov, zatiaľ má táto technológia niekoľko nedostatkov. Je to napríklad redukcia pozorovacích uhlov a pokles kvality obrazu. Redukcia pozorovacích uhlov znižuje počet divákov, ktorí môžu 3D pozeráť na monitore. Čím vyššie rozlíšenie obrazu chcú vývojári dosiahnuť, tým viac sa zníži pozorovací uhol. Lenticulárna fólia výrazne znižuje kvalitu HD a Full HD obrazu. Aj keď táto technológia ešte nie je dokonalá, neustále sa vylepšuje a získava si svojich priaznivcov. Veľmi úspešne sa využíva hlavne v oblasti reklamy. Ak sa človek pohybuje okolo takého reklamného panelu, podľa toho, ako sa mení uhol jeho pohľadu, zobrazujú sa mu rôzne reklamy, prípadne aj krátke animácie alebo aj 3D reklamy.

3D zobrazovanie s použitím mikrod displejov (mikromonitorov) priamo v okuliaroch – videovolkmen

V 3D zobrazovaní si svoje miesto na trhu našli aj miniatúrne monitory – mikrod displeje. Snahy o 3D zobrazovanie týmto spôsobom v minulosti stroskotali na ich malej rozlišovacej schopnosti, ktorá pôsobila na diváka rušivo. Vylepšovaním technológií sa však rozlíšenie pri týchto zariadeniach zlepšilo natoľko, že sa stávajú vážnym konkurentom na 3D trhu. Ich využitiu v praxi, výhodách a nevýhodách sa budeme venovať v ďalšom pokračovaní nášho seriálu.

Literatúra a internetové zdroje⁷

HOLAKOVSKÝ, Š., HOLAKOVSKÝ, P.: Pohnime rozumom! – 18. časť; Anaglyf tajomstiev zbavený. In *Duševné vlastníctvo*, 2010, roč. XIV, č. 4, s. 46.

Magyar Virtuális Enciklopédia www.enc.hu/-1enciklopedia/aktualis/kronoszkop.htm PCT/HU2009/000078

HARASZTI, Július. Na pol ceste k dokonalosti. In *ESCAPE*, 2011, č. 6, s. 80.

<http://cs.gali-3d.com/stereoskopie-princip-3d/>

<http://cinemo.cz/3d-technologie>
www.techbox.sk/temy/c3195/vyznajte-sa-v-tv-3d.html

www.sector.sk/novinka/32323/3d_monitor_ocami_sectoru.htm

www.diit.cz/clanek/sony-predstavila-levny-kit-3d-monitoru-a-bryli-pro-playstation-3/38357/

<http://gamesweb.sk/15533/archiv-novinek/3d-monitor-bez-potreby-okuliarov.html>

www.wipo.int/patentscope/search/en/WO2010020824

http://en.wikipedia.org/wiki/Helmet-mounted_display

<http://sk.i.cdn.nrholding.net/15696046/800/600/1>

<http://static.itnews.sk/a501/image/file/14/0032/VRxhEIWD.jpg>

Obr. č. 1, 3, 4, 5, 6a, 6b, 7 autor L. Holakovszky

*Pokračovanie
v Duševnom vlastníctve č. 1/2012*

THINK IT! – PART XXII

Kronoscope – a Past Time Telescope
HOLAKOVSKÝ, L., HOLAKOVSKÝ, P.,
HOLAKOVSKÝ, Š.:

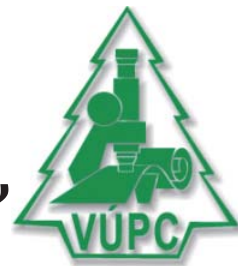
Device for displaying panorama (PCT/HU2009/000078) – explanation of the invention principle. Examples of the newest Kronoscope design. Pictures of virtual panoramas from Kronoscope. 3D monitors with the use of active spectacles. 3D monitors with the use of passive spectacles. 3D monitors without use of spectacles – autostereoscopy.

⁷ Všetky odkazy na elektronické pramene v tomto článku vo vzťahu k jeho obsahu platné k 24. 10. 2011

Z GALÉRIE TVORCOV

Výskumný ústav papiera a celulózy, a. s.,
sa radí k svetovej špičke

riaditeľ Ing. Štefan Boháček, PhD. – Osobnosť vedy a techniky roka 2006

Prediagnostika priemyselných práv, bezplatná služba Úradu priemyselného vlastníctva SR, si získava stále viac prívržencov. V závere minulého roka prejavil o ňu záujem aj bratislavský Výskumný ústav papiera a celulózy, a. s.

V hodnotiacej správe ÚPV SR s príslušnými odporúčaniami na spravovanie duševného vlastníctva sa okrem iného píše: – Spoločnosť už má v danej oblasti určité skúsenosti. Je majiteľom ochranných zná-

mok LIGNOTESTING a LTI, v deväťdesiatych rokoch podala napríklad tri patentové prihlášky.¹

Odporúčania:

- zväziť ochranu označenia VÚPC;
- vytvorením známkového radu (rodiny) so spoločným prvkom VÚPC zatriktívniť jednotlivé produkty spoločnosti a zväziť aj ochranu označení v zahraničí;
- sledovať vývojové trendy v danej oblasti

techniky na základe rešerše – monitorovať stav techniky;

- zväziť ochranu technických riešení v rámci Slovenskej republiky úžitkovým vzorom a pamätať i na možnosť odbočenia na patentovú prihlášku;
- chrániť riešenia v zahraničí;
- na vypracovanie zložitejších prihlášok využiť služby skúseného patentového zástupcu;
- zväziť aj možnosť obchodného využitia priemyselných práv, t. j. poskytnutie licencie, zabezpečenie pohľadávky banke zriadením záložného práva na zapísanú ochrannú známku, dizajn alebo udelený patent;
- vyškoliť niektorého zo zamestnancov spoločnosti v oblasti priemyselných práv, absolvovať kurz duševné vlastníctvo.

Predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Výskumného ústavu papiera a celulózy, a. s., Ing. Štefan Boháček, PhD. (46), na margo prediagnostiky vykonanej expertmi ÚPV SR uviedol:

– Ide o veľmi záslužnú činnosť úradu a nad jeho odporúčaniami sa určite zamyslíme. Po roku 1989 podnikové štruktúry venujúce sa vývoju a výskumu a následne i problematike priemyselnoprávnej ochrany sa zväčša

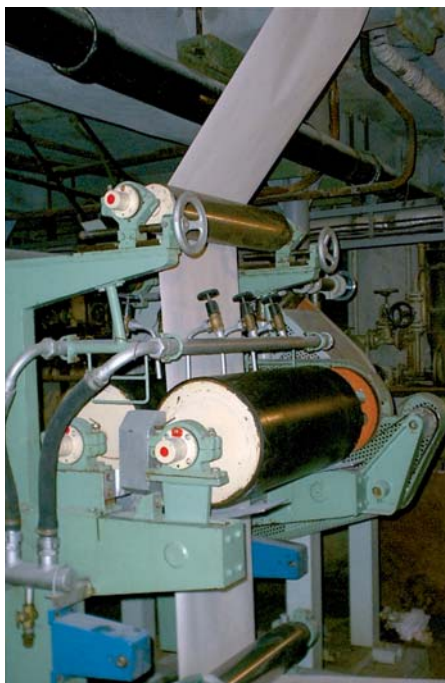
¹ PP 8944-87 – Spôsob výroby zmesného glejidla; PP 1696-92 – Zmes na báze minerálov určená na elimináciu škodlivých látok; PP 141-93 – Spôsob výroby papiera, kartónu so zvýšenou retenciou jemného podielu z papieroviny v kyslom alebo neutrálnom prostredí.

na Slovensku rozpadli, firmy v snahe šetriť sa začali skôr orientovať na nákup technológií, resp. know-how v zahraničí, a tým zákonite pokleslo aj uvedenie si významu duševného vlastníctva a jeho ochrany. Výskumný ústav papiera a celulózy je však na tom pomerne dobre, toto odvetvie priemyslu je konkurencieschopné, hoci ani v našej spoločnosti nemáme v súčasnosti oddelenie, ktoré by sa výlučne venovalo problematike priemyselného vlastníctva. Zatiaľ to riešime prirodzeným outsourcingom, ale prediagnostiku zo strany ÚPV SR sme privítali, pretože v ostatnom období pribúdajúce inovatívne riešenia v našom ústave dozreli do štádia, keď sa už žiada ich právna ochrana.

Výskumný ústav papiera a celulózy, ktorý vznikol v roku 1949 odčlenením z bývalého Československého drevárskeho výskumného ústavu, konkrétne úseku, ktorý sa orientoval na chemické spracovanie dreva, sa zaoberá výskumom a vývojom technológií na výrobu buničiny a papierov. Sústreďuje sa predovšetkým na trhovo orientovaný, aplikovaný výskum, ale k jeho aktivitám patrí aj základný výskum zameriavajúci sa na štúdium chemickej a morfolologickej štruktúry drevných a nedrevných surovín, nových delignifikačných a bieliarskych prímiesí, vplyvu štruktúry vlákniatej siete a vlastností vlákien na prenosové a kvalitatívne parametre papiera. Ústav nezabúda ani na životné prostredie, čiže na znižovanie škodlivých látok v odpadových vodách, plynných emisií i tuhých odpadov z výroby a v neposlednom rade sa venuje i výrobe napríklad špeciálnych papierov

s ochrannými prvkami, s pravým vodoznakom, farebnými vláknami viditeľnými iba pod UV svetlom a pod.

K najvýznamnejším partnerom ústavu patria Mondi SCP, a. s., Ružomberok, Met-sä Tissue, a. s., Žilina, SHP Harmanec, a. s., Harmanec, BUKOCEL, a. s., Hencovce i ďalšie firmy zo Slovenska, Česka, Rakúska, Nemecka, ale aj z Brazílie, Indie či Spojených štátov amerických.

– Nieкто by mohol povedať, že papier ako papier..., že naši zákazníci sú z rovnakej brandže, ale nie je to pravda, – zdôrazňuje **Š. Boháček**. – Existujú hygienické papiere ako toaletný papier, vreckovky či kuchynské utierky, iný papier sa používa pre kancelárske potreby, iný na obaly. Aj každé riešenie je iné a zvyčajne aplikovateľné len v jednej firme na Slovensku, čiže pokiaľ sa dohodneme so zákazníkom, riešenie predáme a podľa nás nemá zmysel ho právne chrániť v našej krajine. Iné je to už pokiaľ ide o nadnárodné spoločnosti, v tomto prípade už musíme byť obozretní v súvislosti s priemyselnoprávnou ochranou.

Ako nám Š. Boháček ďalej povedal, **Výskumný ústav papiera a celulózy dosahuje špičkové parametre** porovnateľné s obdobnými inštitúciami v Kanade, vo Švédsku alebo vo Fínsku, ktoré v oblasti výskumu dreva a papiera patria k svetovej špičke. **Je to aj zásluhou nemeckého univerzálneho malotonážneho papierenského stroja**, ktorého výstavbu realizoval ústav ešte v časoch socializmu a dnes predstavuje konkurenčnú výhodu. – V tom čase sa totiž štátu oplátilo nainštalovať takýto „malý“ papierenský stroj, lebo na Slovensku bolo via-

cerou štátnych papierenských podnikov, ktoré z neho mohli ťažiť. Z dlhodobého hľadiska je pre papierenský priemysel jeho prínos nevyčísliteľný. Žiaden ústav by si takúto investíciu ani vtedy, ani v súčasnosti nemohol dovoliť. Iba vo Švédsku využívajú podobnú univerzálnu technológiu, ale len jej mokrú časť. Sušiaci proces, ktorý je oveľa nákladnejší, nemajú, takže poloprevádzkové skúšky nemôžu doviest' až do finále ako my. Francúzi svojho času tiež vlastnili univerzálny papierenský stroj, ale nepodarilo sa im ho udržať v prevádzkyschopnom stave.

– Čím je univerzálny papierenský stroj výnimočný? – pýtame sa Š. Boháčka.

– Služí ako medzičlánok na prenos výsledkov z laboratórií do papierenskej praxe. Dokážeme na ňom vyrábať papier od plošnej hmotnosti 25 gramov na štvorcový meter až po trojvrstvové kartóny s plošnou hmotnosťou 500 gramov na štvorcový meter. Na glejacom lise môžeme papier povrchovo zušľachťovať a na kalandri kalandrovať, hladiť, satinovať a raziť. Jednoducho robiť všetko to, čo robia aj producenti papiera. Pokiaľ by sa testy uskutočňovali na veľkých papierenských strojoch v podnikoch, výsledkom

by bolo veľké množstvo nepoužiteľného papiera, čo by pre výrobcov znamenalo veľké straty. Preto sa papierenským firmám opláti s nami spolupracovať. U nás všetky parametre výrobného procesu najprv vyskúšame v laboratóriách a následne ich overíme v poloprevádzkových podmienkach na univerzálnom papierenskom stroji. Až potom sa zavedú do praxe, čím sa minimalizuje riziko neúspechu.

Výskumný ústav papiera a celulózy rieši projekty v rámci štátnych zákaziek,

rámcových programov Európskej únie pre výskum a technický rozvoj i objednávok z papierenských firiem.

V ostatnom období ústav v nemalej miere prispieva k zníženiu energetickej i materiállovej náročnosti v danom odvetví, a to **optimalizáciou procesov alebo technologic-kých celkov prostredníctvom neuróno-vých sietí**. Tie na základe získaných údajov z prevádzky reaktora dokážu optimalizovať celý proces tak, aby bol čo najefektívnejší.

Od Š. Boháčka sa tiež dozvedáme, že **jed-na z najvýznamnejších výskumných úloh** (v rámci medzinárodného konzorcia) **sa týkala vývoja retenčného činidla založe-ného na prírodnej báze**. – *Takéto činidlá, resp. prostriedky vďaka katión aktívnemu povrchu zabraňujú tomu, aby pri nalievaní papierenskej zmesi neprepadávali cez sito ani tie najmenšie, tzv. nulové vlákna, ktoré sa inak dostávajú do vód. Teda na jednej strane to znižuje negatívne vplyvy na životné prostredie a na druhej, výsledný papier je ho-mogénnejší a dá sa ľahšie potláčať. Tradičné retenčné činidlá pozostávajú z umelo vytvo-rených polymérov, čo nie je až také ekolo-gické, a nová európska chemická legislatíva REACH volá práve po menej škodlivých lát-kach.*

Surovinu pre katión aktívnu látku na prírodnej báze – chitín – extrahovali výskumníci z ochranných schránok kreviet. – *Chitín sa okyslením transformuje na chitózu, ktorá sa používa na kationizáciu mletých otrúb, čo je vlastne odpad mlynárskej výroby, – vysvetľuje ďalej Š. Boháček. – Zároveň sa tým rieši ďalší ekologický problém. Totiž vo vlhkom prostredí sú tieto otruby kontaminova-né mykotoxínmi húb a potom je ich možné už len likvidovať v biologických čistiarňach. Zmysluplne sa dajú využiť jedine ako zdroj katión aktívnej látky pri výrobe papiera.*

Na spomínanej výskumnej úlohe sa po-dieľali aj Francúzi, Nemci, Švédci, Španieli, pričom výskumníci z Bratislavy boli jediní z papierenského priemyslu. Navyše, táto výskumná úloha prispela tiež k tomu, že **Š. Boháček v roku 2006 získal Cenu pod-predseda vlády SR a ministra školstva za vedu a techniku** v kategórii **Osobnosť vedy a techniky**, konkrétne „za osobný prínos k riešeniu problematiky znižovania ener-getickej náročnosti výroby celulózy a papie-ra, zvýšenie konkurencieschopnosti výrobcov celulózy a papiera a vývoj retenčného činidla na prírodnej báze“.

Výskumný ústav papiera a celulózy sa môže pochváliť napríklad aj dvoma **Cena-mi za technický pokrok**, ktoré udeľuje

Spoločnosť priemyslu papiera a celulózy, vedecko-technická spoločnosť združujúca českých a slovenských celulózo-papie-renských odborníkov. V roku 2000 ocenila ústav za prístroj na meranie dĺžky vlákien založený na vodivostnom princípe a v roku 2004 za prenášací papier pre sklársky priemysel, ktorý slúži na prenos natlačeného motívu na predmet zo skla pre technológiu pieskovania.

Pokiaľ ide o špeciálny **prenášací papier pre sklárky priemysel**, **Výskumný ústav papiera a celulózy ho vyrába ako jediný na svete**. – *Takýto papier robíme na špeciálnej poloprevádzkovej natieračke, pričom papier musí splňať dve protichodné požiadavky – musí sa dať dobre potláčať a súčasne vytlačený motív sa musí dať z papiera ľahko sňať, aby sa neporušený preniesol na dekorovaný predmet. Vďaka nášmu papieru zo špeciálnej zmesi krátkovláknitej a dlhovláknitej sulfátovej buničiny sa čas pieskovania skrátí zo 48 hodín na niekoľko minút, čo pre sklárne znamená obrovskú konkurenčnú výhodu.*

Š. Boháček nastúpil do ústavu hneď po absolvovaní štúdia na Chemickotechnologickej fakulte Slovenskej technickej univerzity a **už 15. rok je v najvyššej funkcii**, riadi 45 zamestnancov. Ako hovorí, snažil sa vo firme vytvoriť taký motivačný systém, aby všetky pozitívne veci, ktoré ľudia pre firmu urobia, boli premietnuté aj v pohyblivej zložke odmeňovania a zasa prípadné negatíva sa tiež odrazili v platoch.

– *Našťastie tie negatívne veci sa vyskytli len v malej miere, ľudia väčšinou s tretím stupňom vzdelania sú veľmi šikovní, inteli-gentní, prispôsobiví, racionálni. V podstate oni sami sa stabilizovali vo firme a veľmi*

dobre poznajú paralelu medzi motivačnými kritériami a záujmami spoločnosti. A zasa niektorí ľudia, ktorí neboli až takí potrební, sa sami destabilizovali. Myslím si, že súčasná personálna štruktúra našej firmy je vyhovujúca.

Spôsob zvýšenia úžitkovej hmoty vý-palkov z výroby bioetanolu separáciou vlákniny – je názov patentovej prihlášky, ktorú Výskumný ústav papiera a celulózy podal ÚPV SR v júli tohto roka. Jedným z pôvodcov vynálezu (Ing. Andrej Pažitný, Ing. Juraj Gigac, PhD.) je aj Š. Boháček: – *Základná myšlienka sa zrodila v deväťdesiatych rokoch, keď som bol pracovne v Brazílii v dvoch bioetanolových jednotkách integrovaných do celulózo-papierenských kombinátov. Bioetanolové zariadenia začali v Európe vznikať až v poslednej dekáde po zavedení povinných prídavkov biopalív do pohonných hmôt. Európske bioetanolové zariadenia pracujú predovšetkým na báze obilnín. Popri bioetanole vzniká i veľmi zaujímavý vedľajší produkt, a to výpalky obsahujúce vlákninu a proteíny. Obe zložky sa navzájom znehodnocujú, sú nezaujímavé, ale keď ich separujete, vlákninu je možné využiť v papierenskom, ale aj v potravinárskom priemysle na prípravu zdravých potravín s vysokým obsahom vlákniny a ďalšiu zložku výpalkov, proteíny, ako nutrične hodnotnú výživnú zmes pre hospodárske zvieratá. Výpalky sú produkované až v státisícoch ton, no v súčasnosti sa na Slovensku ani v okolitých štátoch nevyužívajú efektívne. Samozrejme, kým náš vynález uvidíme do praxe, ešte nejaký ten čas to potrvá, čaká nás nejedno zložité rokovanie, ale verím, že budeme úspešní.*

PhDr. Július Šípoš

Foto: autor článku, archív VÚPC

FROM THE GALLERY OF CREATORS
PULP AND PAPER RESEARCH INSTITUTE,
JOINT-STOCK COMPANY, BELONGS TO THE
WORLD'S TOP COMPANIES

An interest of the Institute in industrial rights pre-diagnostics; free service of the Industrial Property Office of SR. Universal low-tonnage paper machine – competition advantage. Some of the projects and research tasks of the Institute. The Chairman of the Board and the General Director of the Institute, Ing. Štefan Boháček, PhD. – the Personality of Science and Technology in 2006. The world's triumph in production of a special transmissive paper for a glass industry. Starting activities related to using of special fibres in paper industry (patent application).

Úspešné príbehy

Melinda: Prvé jablko s talianskym dizajnom

Prípadová štúdia malých a stredných podnikov

Prehľad:

Názov:	Consorzio Melinda	Predmet ochrany:	Charakteristické znaky/-obchodné mená, tovar špecifického zemepisného pôvodu
Typ organizácie:	Družstvo	Forma ochrany:	Zemepisné označenia a označenia pôvodu výrobkov, ochranné známky
Odvetvie ekonomickej činnosti	Pol'nohospodárstvo a rybolov, výroba potravín	Zámer:	Budovanie značky, partnerstvo
Krajina/územie:	Taliansko		

Východiská

V údolí Val di Non nachádzajúcom sa v tridentskej provincii na severe Talianska sa už viac ako 2000 rokov tamojší poľnohospodári venujú pestovaniu jablák. Vďaka nadmorskej výške (500 – 1000 m n. m.) a mikroklimu sa jablká z tejto oblasti vyznačujú jedinečným zafarbením, chrumkavou dužinou a špecifickou vôňou.

Pestovatelia ovocia v údolí využívajú technológie integrovanej poľnohospodárskej výroby založenej na princípe redukovania chemických zásahov s uprednostňovaním

prirodených biologických rytmov, chrániac tak životné prostredie a produkuje v záujme výrobcov i spotrebiteľov ovocie, ktoré je environmentálne neškodné.

Kolektívna ochranná známka

Keď si pestovatelia ovocia vo Val di Non koncom 80. rokov minulého storočia uvedomili, že množstvo jablák označovaných ako „jablká z Val di Non“ na talianskom trhu trojnásobne prevyšuje množstvo, ktoré sa skutočne dopestuje v údolí, pochopili, že ochrana značky ich jablka je nevyhnutná.

Výrobcovia sa rozhodli vystupovať pod spoločnou značkou, aby tak umožnili spotrebiteľovi ľahko identifikovať autentické jablká z Val di Non. Ich zámeru nahrával aj fakt, že pestovateľmi ovocia boli najmä miestni malovýrobci využívajúci rovnaké pestovateľské techniky, ktorí boli už dlhšie organizovaní v poľnohospodárskych družstvách s modernými baliarenskými technológiami.

Dohoda o zjednotení pestovateľov ovocia z údolia pod spoločný názov vyústila do rozhodnutia zaregistrovať označenie „Melinda“ ako kolektívnu ochrannú známku. Kolektívne ochranné známky sú označenia, ktoré sa zakladajú na rozlišujúcej spôsobilosti zemepisného pôvodu, materiálu, spôsobu výroby alebo iných spoločných znakov tovarov alebo služieb podnikov používajúcich kolektívnu ochrannú známku.

Zatiaľ čo označenie Melinda® sa stalo vlastníctvom asociácie družstiev s názvom Consorzio Melinda, stratégia riadenia družstiev a ich rozvoj zostal v rukách samotných pestovateľov ovocia. Následne bola právna ochrana vyplývajúca z ochrannej známky Melinda, mimochodom, vznikla kombináciou talianskych slov „mela“ (jablko) a „linda“ (čistá), rozšírená do viacerých krajín na základe medzinárodného zápisu ochranných známk podľa Madridského systému.

Jedinečná mikroklima údolia Val di Non – mokrá jar a suchá zima – poskytujú ideálne podmienky na pestovanie jablák.

(Foto: Consorzio Melinda)

Prvý symbol, ktorý si výrobcovia zvolili pre svoju ochrannú známku, bola rukou nakreslená včela. Úspech ich produktov na trhu posmelil členov konzorcia k tomu, aby s požiadavkou vytvorenia loga oslovili známu londýnsku dizajnérsku agentúru Minale Tattersfield and Partners. Vzniklo logo, ktoré používajú dodnes.

Kvalifikačným predpokladom ochrany kolektívnou ochrannou známkou je, že ovocie dopestované členmi konzorcia Melinda musí spĺňať určité kvalitatívne a estetické kritériá, ktorými sa vyznačuje ovocie s nápisom Melinda. Aby mohli pestovatelia ľahšie zabezpečiť homogénnu kvalitu svojich produktov, konzorcium rozhodlo, že sa budú venovať výhradne pestovaniu a predaju jabĺk. Prijali prísne pravidlá (špecifikácia produktu) upravujúce činnosť producentov, pestovateľské techniky, kontrolu kvality a balenie, ktoré musia všetci členovia rešpektovať, ak chcú na svojich jablkách používať označenie Melinda.

V snahe poskytnúť spotrebiteľovi ešte väčšie garancie, pestovatelia sa zaviazali dodržiavať protokol výrobnnej disciplíny, ktorý vypracovala asociácia A.P.O.T. (Tridentská asociácia výrobcov ovocia a zeleniny), a tiež sa dobrovoľne podriaďujú kontrole a poradenstvu zo strany úradu E.S.A.T. (Tridentský úrad pre rozvoj poľnohospodárstva) a Poľnohospodárskeho inštitútu San Michela all'Adige.

Jablká z Val di Non sú od roku 2003 zapísané ako chránené označenie pôvodu.

(Obr. Európska únia)

Zemepisné označenia

V súlade s legislatívou Európskej únie, v ktorej je ustanovený systém ochrany názvov potravín na základe zemepisného pôvodu, konzorcium si dalo zaregistrovať „ja-

blká z Val di Non“ ako chránené označenie pôvodu, a to na základe charakteristických vlastností, ktoré sú dané spôsobom pestovania a špecifickosťou tamojšej zemepisnej oblasti (ako sa uvádza v dokumente EÚ o pravidlách pestovania jabĺk z Val di Non). Chránené označenie pôvodu nielenže poskytuje pestovateľom ovocia právnu ochranu pred napodobňovaním, ale zároveň prispieva aj k šíreniu povedomia o jablkách z Val di Non po celej Európe.

Jablká Melinda dosahujú vždy absolútne najvyššiu kvalitu a sú zreteľne identifikovateľné vďaka historickej značke, ktorá je garanciou ich pôvodu.

(Obr. Consorzio Melinda)

Obchodné výsledky

Jablká Melinda z Val di Non od začiatku zaznamenávali v spotrebiteľskej verejnosti pozitívny ohlas. Spotrebiteľia čoskoro uznali kvalitatívne vlastnosti tohto ovocia a ocenili environmentálny prístup v procese integrovanej poľnohospodárskej produkcie pestovateľov. Prieskum, ktorý uskutočnila asociácia A.P.O.T., preukázal, že Melinda je najznámejšou a najžiadanejšou značkou jablka v Taliansku.

Konzorcium Melinda dnes tvorí 16 družstiev s viac ako 5 000 členmi. V priebehu rokov Melinda dokázala spojiť tradičné pestovateľské metódy s modernými marketingovými postupmi, aby tak zvýšila konkurencieschopnosť svojho kvalitného produktu s jeho charakteristickou identitou, reputáciou a menom, a to nielen doma, ale aj na exportných trhoch.

Pozberaná úroda jabĺk z Val di Non predstavuje každý rok viac ako 300 000 ton, čo tvorí 60 % produkcie jabĺk v tridentskom regióne, 10 % talianskej produkcie a 5 % európskej produkcie. Približne štvrtina

z tohto množstva ide na vývoz. Finančný obrat konzorcia dosahuje takmer 200 miliónov US dolárov ročne.

V nedávnom období konzorcium Melinda reagovalo na dopyt spotrebiteľov a uviedlo na trh dva nové výrobky: džús Melinda, ide o čistú jablkovú šťavu bez pridania vody alebo cukru, a pochúťku Melinda, teda plátky jablka Golden Delicious z Val di Non, ktoré sa pripravujú tak, že sa jablká okrajujú, zbavia jadrovníkov, nakrájajú a napokon vysušia.

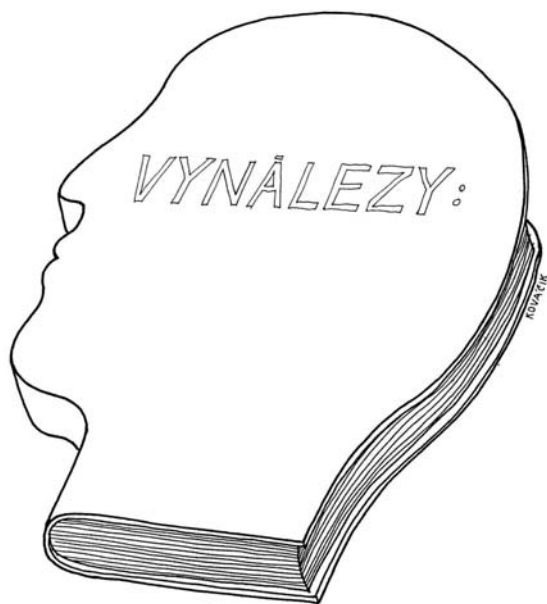
Kolektívna ochranná známka ako podpora spojeného produktového marketingu a presadzovania produktu na trhu

Zápis kolektívnej ochrannej známky na jablká priniesol pestovateľom z Val di Non výhodu spoločného obchodovania s ich komoditou. Získaná známková ochrana, ktorá výrazne odlišila ich produkty od konkurencie, prispela významnou mierou k tomu, že sa ľahšie presadili na trhoch a vybudovali si dôveru u zákazníka. Vďaka tomu, že valdionskí pestovatelia spojili svoje zdroje do spoločného úsilia, vyhli sa mnohým problémom, ktoré trápia malých podnikateľov pôsobiacich v trhovom prostredí izolovane.

Z angličtiny preložila
Mgr. Andrea Kapustová

(Publikované so súhlasom Svetovej organizácie duševného vlastníctva – WIPO)

Spektrum dobrých nápadov a riešení

Systém na prekrytie bazéna

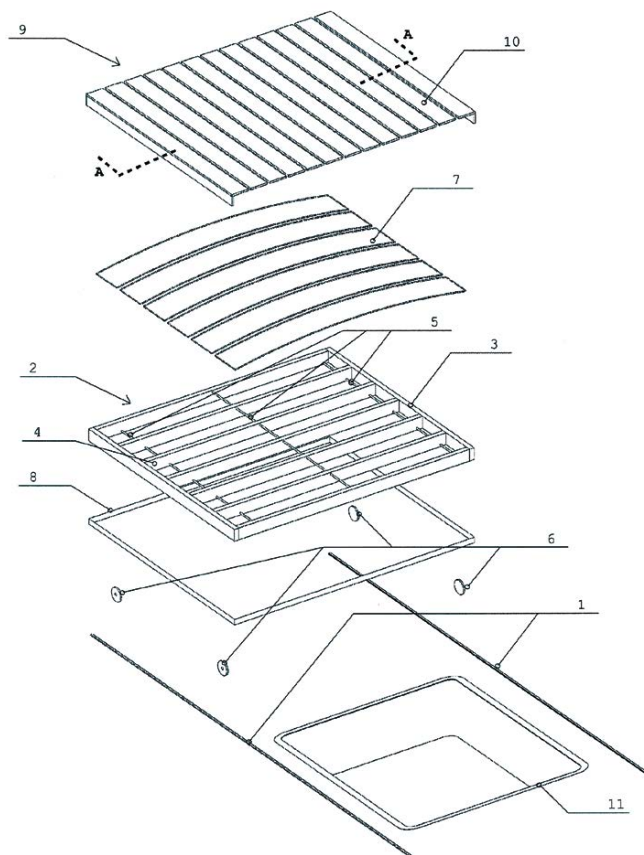
Ak máte v záhrade bazén, je najvyšší čas vyriešiť problém, ako ho v zime prekryť. Nájst' odpoveď na otázku, čo s bazénom a terasou, aby na pozemku zostal ešte aj priestor na trávnik či záhradku, ponúkajú vynálezcovia Stanislav Apfel z Bratislavy a Mgr. Art. Martin Uhrík z Martina. – *Pri tradičných prekrytiach bazénov, ako sú plávajúce lamely alebo polykarbonátové klenuté prestrešenia, vzniká nevyužitelná plocha, ktorá je v mnohých prípadoch neestetická či neraz i nebezpečná. Rovnako pri odkrytí bazéna tieto technológie obmedzujú pohyb v jeho okolí a tienia, prípadne zväčšujú objem bazéna, čím predražujú celkovú investíciu,* – objasňuje problematiku zimného prekrytia bazénov prvý zo spomínaných spolupôvodcov.

Úžitkovým vzorom chránený systém na prekrytie bazéna je inovatívny koncept, ktorý podľa pôvodcov umožňuje naplno využiť plochu bazéna. Vyvinutá technológia nespočíva len v prestrešení, umiestnenie systému zásadne ovplyvní funkčnosť a výzor záhrady, pričom nesmierne dôležité je správne umiestniť a orientovať výsuvný segment. Prestrešením je možné získať veľkú terasu využitelnú tak pri zazimovanom, ako aj otvorenom bazéne. Pri otvorenom bazéne je terasa vhodná na slnenie, naopak, pri prekrytom môže slúžiť ako luxusný exteriérový priestor domu.

S. Apfel vyzdvihuje najväčšie prednosti technického riešenia: – *Pri navrhovaní sme dbali na optimalizáciu prevádzky z pohľadu minimálnej údržby a vysokej odolnosti celého systému. Jeho údržba spočíva v štandardnom odstraňovaní hrubých nečistôt. Riešenie umožňuje vystriekať celý terasový segment prúdom vody bez toho, aby došlo k znečisteniu bazéna. Ochranná vrstva umiestnená v tele segmentu dovoľuje bezpečný odvod znečistenej vody mimo bazéna. Veľkou výhodou je aj skutočnosť, že konštrukcia, posun a prvky tepelnoizolačnej a ochrannej vrstvy si počas celej životnosti prekrytia nevyžadujú žiadnu starostlivosť.*

Minimálnu hrúbku konštrukcie oceňuje aj Ing. Tatiana Dandulová z ÚPV SR:

– *Konštrukčne sa systém skladá z podvozka uloženého na koľajniciach s výškovým profilom len 4 mm a dokonale oblými hranami.*

ÚV SK 5902

Nosnou časťou je rám zo špeciálnych profilov z vysokopevnostného hliníka spojený najmodernejšou technológiou zabraňujúcou korodovaniu konštrukcie. – Pre každý bazén je dôležitá maximálna čistota vody. Z tohto dôvodu ďalšou výhodou je integrovanie tepelnoizolačnej a ochrannej vrstvy v systéme:

– *Technológia sa správa inteligentne, pri prílišnom zatažení vodou umožní jej odtok mimo bazéna a pri bežných podmienkach dokonale izoluje vodnú hladinu od okolitého prostredia, čím zais-*

tí, aby prach, dažďová voda a iné nečistoty neprenikli do bazénu,
– dopĺňa T. Dandulová.

Pre pôvodcov je bezpečnosť prvoradou prednosťou ponúkaného riešenia. Za najdôležitejší prínos v porovnaní s inými riešeniami považujú odstránenie hrozby utopenia sa malých detí a domácich miláčikov.

– *Posuvný dielec sa neprepadne ani nie je možné dostať sa iným spôsobom do priameho kontaktu s vodnou hladinou. Odsúvací mechanizmus je možné v jeho konečných polohách blokovat', a tým zaistiť bezpečné uzavretie bazéna,* – tvrdí S. Apfel a zároveň dodáva: – *V závislosti od poveternostných podmienok a veľkosti riešenia sme schopní zrealizovať montáž celého systému v priebehu dvoch až piatich dní.*

Prípravok na predĺženie životnosti starého papiera

Cieľom programu vlády SR „Záchrana, stabilizácia a konzervovanie tradičných nosičov informácií v SR“ je pripraviť optimálne technologické riešenia záchrany historických nosičov informácií na kyslom drevitom papieri, vybrať a ďalej zlepšiť najlepšie dostupné technológie a vytvoriť podmienky na ich udržateľný rozvoj na území SR. V rámci tohto projektu bolo podaných aj niekoľko patentových prihlášok, z ktorých bude vybrané najlepšie riešenie, následne využívané v praxi.

Jedným z prihlásených riešení, na ktoré bol len nedávno udeľný národný patent, je **prípravok na predĺženie životnosti starého papiera**.

Negatívom papiera ako tradičného nosiča informácií je jeho obmedzená životnosť. Pracovný tím okolo Mgr. Juraja Kroneka, PhD., z Ústavu polymérov SAV vynášiel v prospech ochrany kultúrneho dedičstva chemicky aktívnu látku schopnú ošetriť a konzervovať znehodnotený papierové dokumenty. – *Existuje nespočetné množstvo papierov s rôznymi charakteristikami a ku každému druhu papiera je potrebný osobitný prístup pri hľadaní vhodného spôsobu konzervácie,* – hovorí vedúci pracovného kolektívu J. Kronek. – *V porovnaní s ostatnými riešeniami v rámci projektu kniha SK sme sa zamerali na iné látky a iný mechanizmus účinku na papier. Po dvoch rokoch vývoja prípravku sme dosiahli vynikajúce výsledky oproti bežným komerčne využívaným prostriedkom.*

Trvanlivosť a životnosť knižničných, ale aj archívnych dokumentov závisí od kvality použitého papiera. Na jeho opotrebovanie vplyva viacero fyzikálnych a chemických činiteľov vyvolávajúcich rôzne degradačné procesy. Kyslosť papiera (pH) je rozhodujúcim parametrom, pretože vyjadruje stav dokumentu a umožňuje odhadnúť rýchlosť kyslej degradácie papiera v časovom horizonte.

Podstatu vynálezu približuje Ing. Beáta Dirbáková z ÚPV SR: – *Prípravok na báze polymérov tvorí polárny polymér a organická alebo anorganická báza rozpustná v rozpúšťadle. Polymér zlepšuje mechanické vlastnosti a báza zabezpečuje neutralizáciu prítomných kyselín. Prípravok môže byť aplikovaný ako impregnačný prostriedok namáčaním v roztoku, nanášaním štetcom alebo sprejovaním. Synergický efekt stabilizačných zložiek sa prejavuje zlepšenými mechanickými parametrami v porovnaní s inými výrobkami.*

Po zhotovení prípravku a jeho aplikácii testy realizované Fakultou chemickej a potravinárskej technológie STU preukázali vysokú mechanickú stabilitu papiera. Prípravok umožňuje ošetrovanie a konzervovanie starnutím znehodnotených výrobkov z papiera – starých kníh, dokumentov a archívnych písomností. Podľa J. Kroneka by prípravok mali prednostne využívať Slovenský národný archív a Slovenská národná knižnica, pričom nevylučuje ani širšie využitie vynálezu.

Liečivý výrobok na detoxikáciu pečene a močovej sústavy

December je zatažkávajúcou skúškou pre nejedného Slováka. Posledný mesiac v roku je totiž charakteristický množstvom nezdravej stravy a alkoholu. Útok na našu pečeň odštartujú vianočné punče so všetkými známymi aj neznámymi, nasledujú firemné večierky s viac alebo menej obľúbenými kolegami, prejedanie pokračuje počas vianočných sviatkov a na záver všetko vyvrcholí búrlivou silvestrovskou oslavou. Záchranou pre našu ťažko skúšanú pečeňku môže byť nový liečivý výrobok na detoxikáciu pečene a močovej sústavy od vynálezcu Ladislava Osztoša.

Vynálezca z Prievidze sa dlhodobo venuje výrobe liečivých prípravkov na prírodnej báze. Výsledkom jeho niekoľkoročného úsilia je 8 patentových a 14 prihlášok úžitkového vzoru. Tentoraz zameril svoju pozornosť na ďalší mimoriadne dôležitý ľudský orgán. – *Pečeň je dôležitým detoxikačným orgánom a viaže sa k nej viac než päťsto metabolických funkcií. Filtruje krv od toxínov, kontroluje hladinu krvného cukru, premieňa uhľohydráty, bielkoviny a tuky, vyrába enzýmy a žľč. Spolu so žľčníkom sa stará o čistotu nášho vnútra.*

Podľa štatistiky až 20 percent populácie trpí na žľčové kamene, pričom mnohí z nás o tom ani netušia. Väčšinou sa problémy objavia, až keď sa žľčník zapáli alebo mu veľké kamene bránia v dostatočnom vyprázdňovaní žľče.

Ing. Jana Risková z ÚPV SR sa domnieva, že preventívnymi očistnými kúrami sa môžeme menších kameňov zbaviť aj podobnými prírodnými prostriedkami. – *Finálny produkt je zložený z liečivých rastlín považovaných za najúčinnnejšie a najbezpečnejšie pri detoxikačných, protizápalových, protibolestivých a protikŕčových indikáciách.*

Liečivý výrobok je zmesou ôsmich usušených liečivých rastlín – lomikameňa zrnitého, bedrovníka lomikameňového, ruže šípovej, pestreca mariánskeho, púpavy lekárskej, prasličky roľnej, repíka lekárskeho, mäty piepornej, rastlinného tuku, kyseliny citrónovej a včelieho medu.

Pôvodca riešenia chráneného úžitkovým vzorom tvrdí, že príprava nápoja nezaberie veľa času: – *Čajovú lyžičku prípravku je potrebné zaliať 2,5 dcl vriacej vody, prikryť, lúhovať 10 minút a preceďte cez sitko. Precedený čaj je možné podľa chuti prisladiť medom a piť teplý pred jedlom po malých dúškoch 2 až 3-krát denne.*

V súčasnosti L. Osztoš distribuuje prípravok síce len malému okruhu svojich známych, ale nebráni sa ani prípadnej výrobe vo väčšom množstve.

Ing. Marián Michalovský
(Publikované so súhlasom pôvodcov)

ZAUJALO NÁS

Noc výskumníkov 2011

Dňa 23. septembra 2011 sa v Európe vzdával hold vede a výskumu. Siedmy ročník celoeurópskej aktivity Noc výskumníkov s podtitulom *Researchers are among us/Vedci sú medzi nami* otvoril svoju náruč záujemcom na Slovensku už po piatykrát.

Prvoradým cieľom projektu Európskej komisie, nad ktorým má v našej republike gesciu Slovenská organizácia pre výskumné a rozvojové aktivity (SOVVA), je prekonávať bariéry medzi vedcami a laickou verejnosťou, pripomenúť jej aká zábavná a zaujímavá dokáže veda v skutočnosti byť, umožniť verejnosti stretnúť sa so špičkovými slovenskými vedcami, spoznať ich prácu zblízka a naživo si vyskúšať experimenty z rôznych oblastí vedy.

Úrad priemyselného vlastníctva SR sa prvýkrát podieľal na organizovaní európskeho festivalu vedy – Noc výskumníkov, a to v Banskej Bystrici, Bratislave a v Košiciach.

Banská Bystrica

Nákupno-zábavné centrum **Európa Shopping Center** začalo v deň D ožívať už okolo siedmej ráno. Vystavovatelia a prezentátori si pripravovali svoje stánky a expozície, aby čo najviac zaujali návštevníkov všetkých vekových kategórií, ale predovšetkým deti, ktoré boli, ako tí „najvdčačnejší diváci“, očakávané určite najviac.

– *Nezabudnite si obliecť tieto tričká, aby každý vedel, že ste od nás,* – pripomenula nám koordinátorka projektu Mária Lichvárová z Fakulty prírodných vied UMB.

O chvíľu sa už stred Európa SC začal meniť na úhladne usporiadanú sústavu sesterských buniek reprezentovaných vždy jedným stolíkom, pri ktorom boli dvaja až traja vedátori odetí v bielych tričkách s nápisom **SOM VEDEC, PÝTAJTE SA.**

Bolo skutočne fascinujúce pozorovať prípravy podujatia z nášho stanoviska, ktoré sa nachádzalo na prvom poschodí pri sklenej

galérii. Vystavovatelia sa usmievali a zrejme sa tešili na to, čo tu budú celý deň prežívať.

Keďže ÚPV SR prvýkrát participoval na tomto festivale, spočiatku sme stále nedokázali naplno pochopiť to elektrizujúce napätie, ale postupne sa aj nám začínalo dostávať pod kožu.

– *Čo to dnes bude za deň?* – kládli sme si s trochou obavy otázku, na ktorú sme odpoved' v tej chvíli ešte nepoznali.

O 9:00 h Európa SC zašumela, zahučala a premenila sa na jedno obrovské mravenisko. S kolegami sme sa s úžasom pozerali na zástupy detí a mladých ľudí, ktorí ako rieka plynúca k moru vedomostí vošli dovnútra.

– *Neboj sa, o chvíľu sa rozpráchnu po obchodoch. Ulievajú sa z vyučovania, a tak to určite aj patrične využijú,* – upokojoval ma kolega vidiac na mne rozpaky.

Kolega však nemal pravdu. Školáci sa rozpráchni k jednotlivým stanovištiam a po úvodnom „okukávaní“ začali klásť prvé

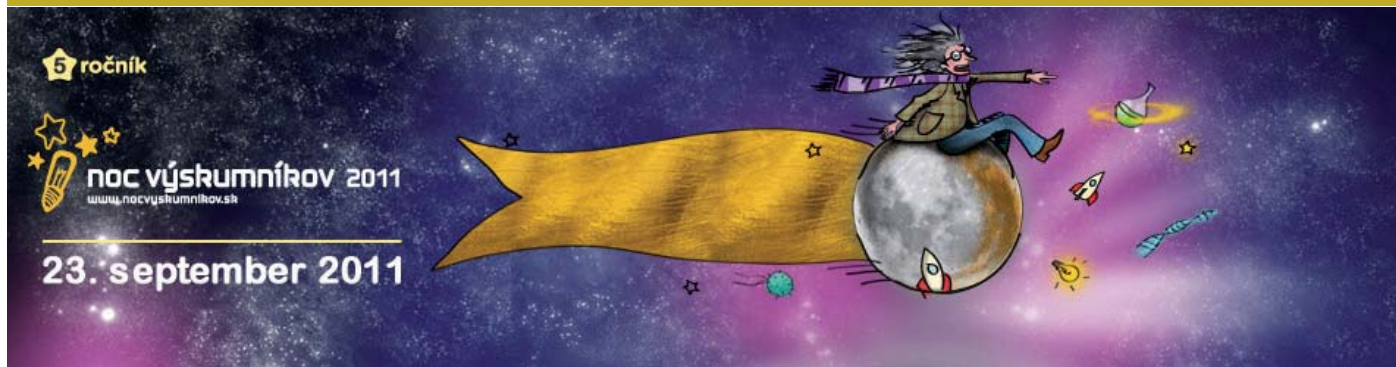
otázky a rozhovory prešpikované odbornými dišputami naberali na obrátkach. Prichádzali k nám druháčikovia, po nich šiestaci, ale zastavovali sa aj deviataci a všetci začínali otázkou:

– *ÚPV SR? Čo vy robíte? Aj vy tu máte nejaké pokusy?*

A tak sme vysvetľovali a prezentovali. Ale ako vysvetliť desaťročnému dieťaťu aspekty prihlásenia si vlastného vynálezu na ochranu a napríklad i dôležitosť ochrany loga? Živý záujem a prekvapujúco múdre otázky nás napokon priam dokonale viedli do „ich sveta“ a na naše počudovanie nám odrazu tieto malé šikovné hlavičky začali rozumieť. Vstúpili sme spolu s nimi do krajiny duševného vlastníctva, v ktorej je jedno veľké mesto pomenované Priemyselné vlastníctvo. A... v tomto meste všetko funguje tak, ako má, nenájdete v ňom žiadneho ziskuchtivého piráta ani bezcharakterného falšovateľa, pretože v tomto meste všetci veľmi dobre vedia, ako sa môžu voči narušiteľom účinne chrániť... ☺

12:00 – Stredoškolská mládež sa zaujíma o internet

Malé deti nadšene a bez známok únavy pobežovali od stánku k stánku a postupne sa začali prepletať s vyššími a staršími rovesníkmi, ktorí do Európa SC začali prichádzať krátko pred obedom. V tom návale by sme si to ani nevšimli, no zaskočila nás otázka: – *Môžem použiť fotku z Facebooku na svojej webovej stránke, keď sa mi hodí do môjho blogu?*

Odbornosť rozhovorov sa začala zvyšovať. Zatiaľ čo deti sa zaujímali napríklad o to, čo je to dizajn, či môžu prísť do úradu, aby si patentovali správne vyriešenú úlohu z matematiky a pod., „náštročnú“ mládež by sme podľa obsahu ich otázok pokojne mohli nazvať aj „náročná“.

Bolo zaujímavé zisťovať, čo všetko takých tínedžerov zaujíma a čo všetko by mali vedieť a nevedia.

Výstavy dizajnerských a vynálezcovských prác študentov sú často navštevované ľuďmi nápadov a pri nedostatočnej informovanosti sa mnohokrát stane, že to, čo študenti sami vytvoria a ich učitelia sa s tým

v dobrej viere pochvália, sa už o chvíľu začne testovať vo vývojárskych oddeleniach firiem, bez toho, aby naši mladí mali o tom čo len potuchy.

– *Musíte si to chrániť. Skôr, ako niečo zverejníte, preštudujte si príslušné príručky, ktoré nájdete aj na našom internetovom portáli www.patentovat.sk alebo sa pridajte poradiť k nám do úradu,* – znelo často z našich úst.

Mládež súhlasne prikyvovala a my sme videli, že nad našimi slovami začali vážnejšie premýšľať.

17:00 Keď vyrastiem, budem vynálezcom

Pozreli sme sa na hodinky. Hm, päť hodín, v tejto chvíli je už väčšina našich kolegov doma, oddychujú po dobre vykonanej práci... A my?!

– *Ocino, pozri, to je ten ujo, čo ti vysvetlí, čo máš robiť s tými tvojimi vecičkami, ktorých máš doma plnú dielňu. Vieš, tie čo im mamička hovorí, že sú to len výmysly bez zmyslu.*

Muž v stredných rokoch sa na nás zahabujúco pozrel a do tváre sa mu vtlačilo trochu červene.

– *Takže vy ste vynálezca,* – prihovril sa mu kolega z ÚPV SR.

– *No, tak by som to asi nenazval,* – ostýchal sa muž.

– *Zbytočná skromnosť nie je vždy na mieste,* – reagovali sme. – *Tak sa pochváľte, čo doma pred svetom ukrývate?*

Konkrétne odpovede na konkrétne otázky – tak by sa dala výstižne charakterizovať posledná časť toho nezabudnuteľného dňa v Banskej Bystrici.

Do Európa SC prichádzajú rodičia i starí rodičia so svojimi ratoľstami a čuduj sa svete, ani podvečer si obchodníci nemohli povedať, že tento deň sa im z hľadiska tržieb vydaril. Takmer všetky butiky zivali prázdnotou.

Dospelí sa spolu s deťmi zastavovali pri stánkoch s poetickými názvami Spoznaj tajomstvá vody, Zlatokopečká horúčka, Hrajme sa so zvukom, Ako svietia minerály či Lesné čarovanie a bolo zaujímavé pozorovať, ako sa vážne a dôležite pôsobiaci otcovia a distingvované elegantné mamy stávajú znova zvedavými školákmi sústredene sledujúcimi ako napríklad vybuchuje sopka. A tak sa všetci spolu a navzájom učili...

Najprv poučovali vedci dospelých, potom dospelí poučovali svojich potomkov a nakoniec naučili deti „veľkáčov“ ako sa musia na problém pozrieť, aby ho „skutočne“ pochopili.

– *Mami, to je predsa také jednoduché, pozri – slonia zubná pasta sa vyrába z mydla. Neboj sa, ja ti to doma ukážem,* – počúval sedemročný Mirko svoju mamu. – *Ale škoda, že to nemôžem predávať svojim spolužiakom, lebo je to určite patentované,* – zakončil svoju úvahu.

– *Dobrá práca,* – skonštatovala kolegyňa, keď počula Mirkov dôvetok. – *Niečo sme ich dnes predsa len naučili.*

Košice

Pripravení, s plným autom propagačných a informačných materiálov sme cestovali do Košíc. Už vopred sme predpokladali, že vysoká účasť zvedavých malých a veľkých návštevníkov bude zárukou úspechu podujatia i na východe našej republiky. A tak to aj bolo.

Hlavným dejiskom tohtoročnej vedeckej show v Košiciach bolo **obchodné centrum Optima**. Od skorého rána sa hemžilo vedcami, ktorí pripravovali svoje stánky a inštalovali techniku, aby čo najprístupnejšou a najhravejšou formou prezentovali svoju prácu.

Po dohode s hlavným organizátorom podujatia v Košiciach Eduardom Klavimom z košického Ústavu experimentálnej fyziky SAV sa nám podaril získať stánok priamo v centre diania – hneď pri hlavnom vchode. Vedľa nás pult s parazitmi (Parazitologický ústav SAV), na druhej strane neurológovia s programom na meranie veku mozgu, oproti nám „zježené“ magnetické kvapaliny, čarovanie s dusíkom a mnohé iné lákadlá zamestnávali pozornosť detí i dospelých.

Občas sme v riave začuli aj detské výkriky..., nečudo, neďaleko nás prostredníctvom videomostu premietali reálne zábery operácie človeka. Zaujímavá bola tiež expozícia Archeologického ústavu s kostrou z doby bronzovej, pričom deti si mohli vyskúšať aj prácu archeológov. Viacerí sa zapojili i do vedomostného „orientačného behu“, v rámci ktorého za správne odpovede získali pečiatky a keď ich mali dostatok, boli odmenení rôznymi darčekom.

Aj pri stánku ÚPV SR bolo celý deň rušno. Ráno sme ešte ani nestihli nalepiť propagačné plagáty a pripraviť na pult prezentačné materiály, už nás skupinka detí zasypala rôznymi zvedavými otázkami a pani učiteľky nám zasa ďakovali za propagačné materiály a knihy o vynálezoch a vynálezcoch. Samozrejme, zastavili sa pri nás aj takí, čo sa zaujímali o odborné konzultácie na tému duševné vlastníctvo.

Okolo 16:00 h sme už nemali takmer žiadne propagačné materiály a na pulte nám svietil osamotený notebook, na ktorom si deti mohli vyskúšať vedomostný kvíz alebo zahrať sa logickú hru a za dobré výsledky v kvíze dostali sladkú odmenu. Aj tá sa rýchlo míňala...

Bratislava

Bratislavská časť Noci výskumníkov 2011 sa konala na viacerých miestach súbežne. Návštevníci si mohli prezrieť zaujímavý výstavu pod názvom **Chémia pre život, pre budúcnosť** v priestoroch Prírodovedného múzea Slovenského národného múzea, zúčastniť sa vernisáže výstavy fotografií **Objavovanie nepoznaného: veda – výskum fotoaparátom** vo vstupnej hale v areáli SAV na Patrónke či navštíviť priestory Centra vedecko-technických informácií SR, kde už v predchádzajúcich dňoch otvorili výsta-

vu organizovanú Akadémiou vied Českej republiky pod názvom Věda na vaší straně.

Nosná, divácky najatraktívnejšia vedecká show prebiehala v rozľahlých priestoroch obchodného centra Avion, kde sa nachádzal i prezentačný stánok ÚPV SR lákajúci malých i veľkých heslom **Uč sa z histórie, vytváraj budúcnosť: vynálezy a patenty**, čo je rovnomený názov slovenskej verzie publikácie Svetovej organizácie duševného vlastníctva.

V expozícii ÚPV SR samozrejme nebolo možné robiť chemické či fyzikálne pokusy, neposkytovali sme softvérové alebo kybernetické prezentácie, ale zato sme vedeli profesionálne poradiť mladým budúcim vedcom i vynálezcom, ktorí sa neraz pýtali, ako postupovať v súvislosti s priemyselno-právnou ochranou ich riešení. Svojimi odpoveďami sme ich azda povzbudili do ďalšieho vynaliezania, aj keď určite neskôr sami zistia na vlastnej koži, že cesta vynálezcu môže byť i trnistá.

Pre školákov sme mali pripravené **papierové kvízy o vynálezoch**, ktoré s veľkou ochotou vyplňali a popritom sa aj čo-to naučili. Súťažiaci deti mali možnosť za správne odpovede získať pečiatky, a tak vyhrať zaujímavé ceny. V našom stánku sme kladli jednoduchú otázku – **Kto vymyslel žiarovku?** Napodiv, správnych odpovedí bolo menej, ako tých nesprávnych, a to sme sa pýtali tých „náštročných“.

Dospelí s nami viedli veľmi konštruktívne, ba niekedy až filozofické debaty o potrebe ochrany duševného vlastníctva, jeho význame, ale tiež o odvrátenej stránke tejto strategickej súčasti podnikania. Viacerí diskutéri sa zaujímali o „rozruch“ v súvislosti

s aktuálnymi medializovanými patentovými spormi medzi gigantmi na trhu s informačnou a mobilnou technikou.

Súčasťou vedeckej show v bratislavskom Avione boli aj „vedecké kaviarne“, kde sa návštevníci mohli porozprávať s vedcami a odborníkmi. V rámci jednej z takýchto kaviarní – **Innovation Info Day** – vystúpil i zakladateľ IT spoločnosti ESET Miroslav Trnka s témou Komercionalizácia inovácií.

V podvečerných hodinách pútal pozornosť program moderovaný Pavlom Voštinárom, počas ktorého boli ocenení víťazi vyhlásených súťaží, na hlavnom pódiu deti i dospelí mali možnosť preukázať svoje vedomostné schopnosti a zručnosti, boli prezentované zaujímavé výsledky vedeckých projektov a vystúpili aj hudobné skupiny.

Noc výskumníkov poňali v Bratislave doslova, pretože naozaj trvala až do polnoci. Hoci obchody a butiky v obchodnom centre boli už dávno zatvorené, návštevníkov neubúdalo, ba práve naopak, bolo poznať, že tí, čo prišli, prišli špeciálne na festival vedy.

V stánku ÚPV SR sme do neskorých nočných hodín ochotne odpovedali na všetky otázky návštevníkov a snažili sme sa prezentovať úrad nielen ako významnú inštitúciu, ale aj ako miesto, na ktoré sa súčasní i budúci inovátori môžu s dôverou obrátiť so žiadosťou o radu, pomoc. **Veľmi radi poradíme, pomôžeme.**

Ing. Eva Klučiarová, Ing. Lucia Lalíková, PhD.,
Ing. Lucia Bocková
Foto: archív ÚPV SR

Z rozhodnutí ÚPV SR

Námietky proti zápisu zverejneného označenia do registra ochranných známk

Zverejnené označenie:

Staršia ochranná známka namietateľa:

(rozhodnutie zn. POZ 2287-2008 N/28-2010, § 7 písm. a) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach, právoplatnosť 10. 5. 2010)

Úradu boli doručené námietky proti zápisu kombinovaného označenia „Da VINCI“ (ďalej zverejnené označenie) do registra ochranných známk, podané v zmysle § 9 v spojení s § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov.

Namietateľ odôvodnil podanie námietok tým, že je majiteľom kombinovanej medzinárodnej ochrannej známky „Da Vinci Learning“ (ďalej staršia ochranná známka), ktorá požíva ochranu pre celé územie Európskej únie a je zapísaná pre tovary a služby, s ktorými sú tovary a služby zverejneného označenia rovnaké a podobné, a to predovšetkým tie, ktoré sú prihlasované v triedach 9, 16 a 41 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb. Vo vzťahu k ostatným tovarom a službám prihlasovaným v triedach 4, 17, 20, 35 a 40 namietateľ uviedol, že úzko súvisia so zapísanými tovarmi a službami.

Čo sa týka porovnania označení z vizuálneho hľadiska, namietateľ okrem iného uviedol, že obe označenia obsahujú zhodný slovný prvok „Da Vinci“ odlišujúci sa len v použití veľkých a malých písmen v slove „Vinci“, pričom slovný prvok „Da Vinci“ je nepochybne dominantným a dištinkčným prvkom tak v staršej ochrannej známke, ako aj vo zverejnenom označení. Keďže prvé časti slovných označení vníma spotrebiteľ vo všeobecnosti s vyššou pozornosťou a v porovnávaných označeniach sú uvedené prvé časti zhodné („Da Vinci“, resp. „Da VINCI“), je podľa namieta-

teľa pravdepodobné, že označenia zanechajú v mysli spotrebiteľa podobný vizuálny vnem.

Namietateľ konštatoval, že aj pri porovnaní označení z fonetického hľadiska je zverejnené označenie foneticky úplne zhodné so staršou ochrannou známkou.

Vzhľadom na to, že na zverejnené označenie sa požaduje zápis pre rovnaké a podobné tovary, aké sú chránené staršou ochrannou známkou, pričom totožnosť dominantného prvku v oboch označeniach má za následok ich výraznú vizuálnu, fonetickú i sémantickú podobnosť, namietateľ dospel k záveru, že súčasná existencia kolíznych označení na trhu môže vyvolávať nebezpečenstvo zámeny porovnávaných označení, prípadne nebezpečenstvo vzniku mylnej predstavy o ich vzájomnej spojitosti vo vedomí spotrebiteľa.

Na základe uvedených skutočností namietateľ navrhol, aby úrad prihlášku zverejneného označenia zamietol.

Prihlasovateľ sa vo vyjadrení k námietkam venoval podrobnejšiemu opisu zverejneného označenia aj staršej ochrannej známky.

Pri ich porovnaní z vizuálneho hľadiska zdôraznil význam obrazového prvku obsiahnutého vo zverejnenom označení, ktorý je fantazijný v podobe okřídlenej ceruzky vo výraznom farebnom vyhotovení, pričom obrazový prvok je veľkosťou porovnateľný so slovným spojením, je umiestnený v hornej časti zverejneného označenia, a preto možno predpokladať, že bude vnímaný prvotne, resp. ako súčasť zverejneného označenia ako celku. Okřídlená mozaiková ceruzka zároveň navodzuje spojitosť s prihlasovanými tovarmi a službami – sortimentom výrobkov pre kreatívne umelecko-remeselné hobby a literatúru z tejto oblasti.

Staršia ochranná známka obsahuje nákras ulity a slovné spojenie „Da Vinci LEARNING“, ktoré je usporiadané v dvoch riadkoch a slovný prvok „LEARNING“ je zvýraznený rámkom a veľkými písmenami, čo podľa prihlasovateľa vytvára predpoklad na vnímanie slovného spojenia ako celku bez toho, aby spotrebiteľ z neho vyňal ktorúkoľvek jeho časť.

Prihlasovateľ upozornil na skutočnosť, že porovnávané označenia sú kombinované, ich obrazové prvky nevykazujú žiadnu zhodu, podobnosť ani spojitosť, a zároveň sú v oboch prípadoch fantazijné. Obrazový prvok zverejneného označenia je umiestnený v jeho hornej časti a je taký výrazný, že mu nemožno uprieť vplyv na vytvorenie celkového dojmu zo zverejneného označenia, ktorý je odlišný od celkového dojmu zo staršej ochrannej známky. Prihlasovateľ nesúhlasil s tvrdením namietateľa, že dominantným prvkom v oboch označeniach je práve prvok „Da Vinci“. Na základe všetkých uvedených dôvodov prihlasovateľ nepovažoval zverejnené označenie za vizuálne podobné so staršou ochrannou známkou.

K fonetickému porovnaniu označení prihlasovateľ okrem iného uviedol, že v súčasnosti pri ovládaní cudzích jazykov prevažnou časťou spotrebiteľskej verejnosti nie je možné stotožniť sa s tvrdením namietateľa o fonetickej zhode porovnávaných označení.

Zverejnené označenie bude vyslovované ako „da vinči“ a staršia ochranná známka ako „da vinči lérning“. Slovný prvok „LEARNING“ nemá druhoradý význam a vzhľadom na jeho vyhotovenie možno predpokladať, že ho spotrebiteľ bude vnímať ako podstatnú súčasť slovného spojenia staršej ochrannej známky.

Pretože porovnávané označenia nie sú zhodné ani podobné, čím nie je splnená jedna z hmotnoprávných kumulatívne koncipovaných podmienok upravených v uplatnenom námietkovom ustanovení, podľa prihlasovateľa je vylúčená pravdepodobnosť zámény na strane verejnosti vrátane pravdepodobnosti asociácie zverejneného označenia so staršou ochrannou známkou.

Prihlasovateľ tiež poukázal na to, že použitie slovného spojenia „Da Vinci“ je v oblasti ochranných známok frekventované, pričom odkázal na databázy medzinárodných ochranných známok, kde ich bolo nájdených 36, a v databáze ochranných známok Spoločenstva 63. Prihlasovateľ súčasne poukázal aj na existenciu ďalšej ochrannej známky „Da VINCI“, zapísanej v registri národných ochranných známok, ktorá je v súčasnosti predmetom prevodu na prihlasovateľa. Po prevode bude v jej prospech svedčiť skoršie právo prednosti oproti staršej ochrannej známke.

Ďalej prihlasovateľ uviedol, že namietateľ používa staršiu ochrannú známku na označenie televízneho kanála vysielajúceho v Poľsku, Rumunsku, Turecku, Maďarsku a v Bulharsku. Z verejne dostupných informácií sa prihlasovateľovi nepodarilo zistiť skutočnosti preukazujúce používanie staršej ochrannej známky na území Slovenskej republiky. Podľa webovej stránky namietateľa začal televízny kanál „Da Vinci Learning“ vysielat' v Poľsku v roku 2007 a v roku 2009 vstúpil na televízny trh v Rumunsku, Maďarsku, Turecku a v Bulharsku. Podľa prihlasovateľa tak spotrebiteľská verejnosť nebude v nijakom prípade spájať predaj umelecko-kreatívnych pomôcok s vysielaním TV kanálu, ktorý na území Slovenskej republiky v konečnom dôsledku nemá pokrytie. V súvislosti s porovnávaním svojich aktivít s aktivitami namietateľa odkázal prihlasovateľ aj na webové stránky www.davinci.sk a <http://da-vinci-learning.com>.

V závere svojho vyjadrenia prihlasovateľ navrhol, aby úrad námietky proti zápisu zverejneného označenia do registra ochranných známok v celom rozsahu zamietol.

Z odôvodnenia rozhodnutia:

Namietateľ podal námietky v zmysle § 9 v spojení s § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, ktorý bol s účinnosťou od 1. 1. 2010 zrušený zákonom č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach.

Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach sa konania o prihláškach, ktoré neboli právoplatne skončené do účinnosti tohto zákona, dokončia podľa tohto zákona, preto uplatnený námietkový dôvod bude posúdený podľa § 7 písm. a) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach.

Podľa § 7 písm. a) citovaného zákona sa označenie nezapíše do registra na základe námietok podaných podľa § 30 majiteľom staršej ochrannej známky, ak z dôvodu zhodnosti alebo podobnosti označenia so staršou ochrannou známkou a zhodnosti alebo podobnosti tovarov alebo služieb, na ktoré sa označenie a staršia ochranná známka vzťahujú, existuje pravdepodobnosť zámény na strane verejnosti; za pravdepodobnosť zámény sa považuje aj prav-

depodobnosť asociácie so staršou ochrannou známkou.

V konaní o námietkach bolo zistené, že zverejnené označenie „Da VINCI“ bolo, po zúžení zoznamu tovarov a služieb prihlasovateľom, prihlásené pre tovary a služby v triedach 4, 9, 16, 17, 20, 35, 40 a 41 a staršia ochranná známka „Da Vinci LEARNING“ bola zapísaná pre tovary a služby v triedach 9, 16, 38 a 41 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Pre úspešné naplnenie skutkovej podstaty § 7 písm. a) citovaného zákona je potrebné súčasné splnenie podmienky zhodnosti alebo podobnosti označenia so staršou ochrannou známkou a zhodnosti alebo podobnosti tovarov alebo služieb, na ktoré sa označenie a staršia ochranná známka vzťahujú, ak z tohto dôvodu existuje pravdepodobnosť zámény na strane verejnosti, pričom za pravdepodobnosť zámény sa považuje aj pravdepodobnosť asociácie so staršou ochrannou známkou.

Pravdepodobnosťou zámény je pravdepodobnosť, ak sa spotrebiteľská verejnosť môže domnievať, že predmetné tovary alebo služby pochádzajú od jedného podniku alebo od ekonomicky prepojených podnikov, pričom pravdepodobnosť zámény je nutné posudzovať celkovo so zohľadnením všetkých okolností týkajúcich sa konkrétnej veci. Celkové posúdenie predpokladá určitú vzájomnú súvislosť medzi zohľadnenými okolnosťami a najmä medzi podobnosťou porovnávaných označení a podobnosťou označovaných tovarov alebo služieb. Nízka miera podobnosti medzi označovanými tovarmi alebo službami môže byť kompenzovaná vysokou mierou podobnosti medzi porovnávanými označeniami a naopak.

Na účely celkového posúdenia pravdepodobnosti zámény sa má priemerný spotrebiteľ predmetných tovarov alebo služieb považovať za riadne informovaného a primerane pozorného a obozretného. Navyše je potrebné zobrať do úvahy skutočnosť, že priemerný spotrebiteľ má iba zriedka možnosť vykonať priame porovnanie rozličných označení, ale musí sa spoľahnúť na ich nedokonalý obraz, ktorý si uchoval v pamäti. Ďalšou podstatnou skutočnosťou, ktorú je potrebné vziať do úvahy, je miera pozornosti priemerného spotrebiteľa, ktorá sa môže meniť v závislosti od kategórie predmetných tovarov alebo služieb.

V predmetnom prípade príslušnú skupinu verejnosti vzhľadom na povahu dotknutých tovarov a služieb tvorí široká spotrebiteľská verejnosť, ktorej sú predmetné tovary a služby určené, a tie si vzhľadom na svoj charakter ako produkty bežnej spotreby nevyžadujú mimoriadnu ani zvýšenú mieru pozornosti a obozretnosti spotrebiteľov pri ich výbere.

Pri posudzovaní podobnosti tovarov a služieb je nutné zohľadniť všetky rozhodujúce okolnosti, ktorými sa vyznačuje vzťah medzi porovnávanými tovarmi či službami, predovšetkým ich povahu, určenie, účel použitia, ako aj ich konkurenčný alebo komplementárny vzťah.

Zverejnené označenie je prihlasované v triede 9 pre tovary „pásky na nahrávanie“, ktoré možno hodnotiť aj bez podrobnej analýzy ako tovar zhodný s tovarmi „zvukové a obrazové nosiče, audiopásky, zvukové kazety (kompaktné kazety), videopásky, kazety a pásky“, ktoré sú zapísané pre staršiu ochrannú známku.

V triede 16 je zverejnené označenie prihlasované pre „tlačoviny, najmä knihy, knižárske výrobky, brožované knihy, brožúry,

časopisy, katalógy, brožúry, prospekty, plagáty, kalendáre, periodické a neperiodické publikácie, fotografie, kancelárske potreby s výnimkou nábytku, školské potreby s výnimkou štetcov, vzdelávacie a učebné potreby zaradené do tejto triedy, papiernický tovar, papier, kartón, lepenka výrobky z týchto materiálov, ktoré nie sú zahrnuté v iných triedach, najmä obtačky, maľovanky, vystrihovačky, obalové materiály zaradené do tejto triedy, výrobky z papiera zaradené do tejto triedy, potreby pre umelcov s výnimkou štetcov“ a staršia ochranná známka je zapísaná pre „tlačoviny; fotografie; papier, lepenka a produkty vyrobené z týchto materiálov, zahrnuté v tejto triede“. Z ich vzájomného porovnania vyplýva, že prihlasované tovary „tlačoviny, najmä knihy, knižárske výrobky, brožované knihy, brožúry, časopisy, katalógy, brožúry, prospekty, plagáty, kalendáre, periodické a neperiodické publikácie, fotografie, papiernický tovar, papier, kartón, lepenka výrobky z týchto materiálov, ktoré nie sú zahrnuté v iných triedach, najmä obtačky, maľovanky, vystrihovačky, obalové materiály zaradené do tejto triedy, výrobky z papiera zaradené do tejto triedy“ sú tovarmi zhodnými, ako to vyplýva už z ich zhodného pomenovania, prípadne je táto skutočnosť zrejماً z obsiahnutia všeobecného pojmu v zozname zapísaných tovarov, ktorý zahŕňa konkrétne druhy prihlasovaných tovarov, a tie možno vnímať ako tovary rovnakého charakteru, určenia, tiež ako pochádzajúce z rovnakej oblasti priemyslu a sprístupnené rovnakému okruhu spotrebiteľskej verejnosti prostredníctvom spoločných predajných miest.

Prihlasované tovary „kancelárske potreby s výnimkou nábytku, školské potreby s výnimkou štetcov, vzdelávacie a učebné potreby zaradené do tejto triedy, potreby pre umelcov s výnimkou štetcov“ možno vyhodnotiť ako tovary podobné tovarom zapísaným pre staršiu ochrannú známku v triede 16, najmä „papier, lepenka a produkty vyrobené z týchto materiálov, zahrnuté v tejto triede“, pretože prihlasovanými tovarmi môžu byť rôzne kancelárske papieri, obaly, školské zošity, výkresy, farby, lepidlá, rysovacie pomôcky a potreby na kreslenie, maľovanie či modelovanie, ktorých distribučné kanály sú rovnaké ako v prípade uvedených zapísaných tovarov, tieto tovary sú zvyčajne ponúkané spotrebiteľom v rovnakých maloobchodných predajniach či oddeleniach v nákupných centrách, môžu byť vnímané ako komplementárne tovary používané súčasne pri vykonávaní či už kancelárskych prác, alebo pri štúdiu či venovaní sa umeleckým činnostiam.

Keďže staršia ochranná známka je zapísaná pre tovary v triedach 9 a 16 (s ktorými sú navyše zhodné a podobné prihlasované tovary), je zrejماً aj podobnosť prihlasovaných služieb „maloobchodná činnosť s tovarmi uvedenými v triedach 9 a 16“ s tovarmi zapísanými pre staršiu ochrannú známku v triedach 9 a 16.

Služby zverejneného označenia uvedené v triede 41 „vydavateľská a nakladateľská činnosť zaradená do tejto triedy, vydávanie kníh vrátane vydávania audiokníh a audiočasopisov, elektronická edičná činnosť v malom (DTP služby), vydávanie elektronických kníh a časopisov online, elektronická edičná činnosť“ nezodpovedajú žiadnym zapísaným službám, ale vzhľadom na to, že staršia ochranná známka je zapísaná v triede 16 pre „tlačoviny“, ktoré môžu mať svoju konkrétnu podobu vo forme kníh a časopisov, prípadne elektronických publikácií, dochádza tak k súvislosti a vzájomnej spätosti zapísaných tovarov ako výsledných produktov prihlasovaných služieb, a preto aj tieto služby možno hodnotiť ako podobné so zapísanými tovarmi.

„Organizovanie kultúrnych a/alebo vzdelávacích výstav, súťaží a prehliadok, vzdelávanie, zabezpečovanie výcviku kurzov a školení, zábava, športová a kultúrna činnosť“ sú prihlasovanými službami, ktorých zhoda a podobnosť so zapísanými službami „výroba a predvádzanie šou, kvízy, hudobné podujatia; tvorba hier a divadelných predstavení, zábava a športové súťaže; kompilácia rozhlasových a televíznych programov; tvorba filmov; premietanie a požičovanie filmov; tvorba zvukových a obrazových nahrávok na video- a/alebo audiokazety, pásky a disky; premietanie filmov vo filmových divadlách; tvorba divadelných predstavení a muzikálov; televízna zábava“ vyplýva z ich rovnakého charakteru, zamerania či účelu poskytovania.

Ďalšie prihlasované tovary, ktorými sú v triede 4 „sviečky“, v triede 17 „plastické hmoty, polotovary“, a v triede 20 „darčekové predmety z dreva, vosku, sadry alebo plastických hmôt, drevené obaly, drevené škatuľky, drevené šperkovníce, drevené obaly, drevené rámy, drevené hračky, umelecké diela z dreva, vosku, sadry alebo plastov“ nenapĺňajú žiadne z kritérií porovnávania tovarov a služieb, ich charakteristiky sú výrazne odlišné od takých tovarov, ako sú rôzne záznamové médiá, či tlačoviny, a nemôžu byť vnímané ani ako súvisiace s telekomunikačnými službami či televíznym vysielaním, teda s tovarmi alebo službami zapísanými pre namietanú ochrannú známku.

Rovnako tak medzi službami „reklama; reklamná činnosť, propagačná činnosť a inzertná činnosť vrátane poskytovania uvedených služieb online (prostredníctvom počítačových a iných sietí); prezentácia služieb na internete zaradená do tejto triedy, podpora predaja pre tretie osoby, podpora predaja, odborné obchodné poradenstvo, organizovanie výstav na obchodné a reklamné účely, maloobchodná činnosť s tovarmi uvedenými v triedach 4, 17, 20“ a „pozlacovanie, plátovanie zlatom, pálenie keramiky, spracovanie a úprava materiálov“ prihlasovanými v triedach 35 a 40, v porovnaní s tovarmi a službami zapísanými v triedach 9, 16, 38 či 41 nemožno nájsť žiadnu vzájomnú súvislosť založenú na ich vlastnostiach, účele poskytovania či okruhu spotrebiteľov, preto uvedené prihlasované služby možno hodnotiť ako odlišné od tovarov a služieb zapísaných pre namietanú ochrannú známku.

Na základe porovnania všetkých prihlasovaných tovarov a služieb možno konštatovať, že kým tovary a služby prihlasované v triedach 9, 16, 41 a tiež „maloobchodná činnosť s tovarmi uvedenými v triedach 9 a 16“ sú rovnaké, prípadne podobné zapísaným tovarom a službám, tak z porovnania všetkých ostatných tovarov a služieb prihlasovaných v triedach 4, 17, 20, 35 a 40 so zapísanými tovarmi a službami v triedach 9, 16, 38 a 41 vyplýva ich odlišnosť.

Čo sa týka porovnania sporných označení, celkové posúdenie pravdepodobnosti zámeny podľa ich vizuálnej, fonetickej a sémantickej podobnosti musí byť založené na celkovom dojme, ktorý označenia vyvolávajú, majú na zreteli ich rozlišujúce a dominantné prvky.

Pri porovnaní oboch označení z vizuálneho hľadiska je rozdiel medzi nimi zreteľný. Za podstatný pri tomto hodnotení možno pokladať kombinovaný charakter oboch porovnávaných označení spočívajúci v uplatnení obrazových aj slovných prvkov, pričom obrazové prvky majú vysoký individualizujúci charakter. Rozhodne ich nemožno vnímať ako zvyčajné a bežne sa vyskytujúce obrazové prvky rôznych označení, ale práve naopak – ide o obrazové

prvky jedinečné a dodávajúce označeniam ako celkom punc originality, a to zvlášť v prípade zverejneného označenia. Pri vnímaní zverejneného označenia zrakom je navyše výrazný aj farebný vnem vyvolaný kombináciou jasných žiarivých farieb. Napriek obsiahnutiu slovného spojenia „Da VINCI“ vo zverejnenom označení a „Da Vinci“ v staršej ochrannej známke možno predpokladať, že odlišnosti spočívajúce vo výrazne rozdielnej kompozícii označení, prejavujúcej sa usporiadaním slovných a obrazových prvkov a ich vzájomného vzťahu, zabezpečia označeniam dostatočné odlišenie. V staršej ochrannej známke možno považovať za jej dominantný prvok slovné spojenie „Da Vinci“, a to na základe jeho postavenia na prvom mieste a tiež pod vplyvom jeho veľkosti v porovnaní s ďalším slovným prvkom „LEARNING“ (neobsiahnutým vo zverejnenom označení) a tiež vo vzťahu k veľkosti obrazového prvku – ulity. Vo zverejnenom označení rozloženie, veľkosť a farebnosť jednotlivých prvkov sú vytvorené tak, že nemožno označiť slovné spojenie „Da VINCI“ za dominantný prvok tohto označenia. Obrazový prvok zverejneného označenia sa nachádza v jeho hornej časti a zaberá väčšiu plochu ako slovný prvok.

Na základe všetkých uvedených skutočností možno konštatovať, že vizuálne pôsobenie zverejneného označenia a staršej ochrannej známky vyvolávajú u spotrebiteľa odlišný vnem, majú teda výraznú vizuálnu odlišnosť.

Kombinované označenia alebo ochranné známky reprodukovujú spotrebiteľia podľa ich slovných prvkov. Ak prvky pozostávajú z cudzích slov, musí sa pri ich fonetickej reprodukcii vziať do úvahy nielen ich správnosť, ale aj ich nesprávna výslovnosť a intonácia, pretože u spotrebiteľov nemožno predpokladať dokonalú znalosť cudzích jazykov. Znalosť talianskeho jazyka nie je u slovenskej spotrebiteľskej verejnosti všeobecne rozšírená, ale vzhľadom na známosť renesančnej osobnosti Leonarda da Vinci možno predpokladať u väčšiny spotrebiteľskej verejnosti reprodukcii zverejneného označenia v podobe „da vinči“ a v prípade namietanej ochrannej známky „da vinči lə:ninj“ pri súčasnom uplatnení pravidiel anglickej výslovnosti slova „learning“ alebo len jednoducho „da vinči lérning“, ako uviedol prihlasovateľ. V prípade staršej ochrannej známky nemožno akceptovať názor namietateľa, že spotrebiteľia ju budú vyslovovať v zhodnej podobe so zverejneným označením, teda ako „da vinči“. Prítomnosť slovného prvku „LEARNING“ v staršej ochrannej známke nemožno aj vzhľadom na jeho grafickú úpravu ignorovať a konštatovať, že nebude vyslovovaný. Z porovnania zvukového vnemu vyvolaného zverejneným označením a staršou ochrannou známkou vyplýva, že majú zhodný začiatok v podobe „da vinči“, ale pri interpretácii staršej ochrannej známky nasleduje a zvukový vnem výrazne predlžuje ďalší slovný prvok „lə:ninj/lérning“, ktorý zverejnené označenie neobsahuje. Na základe uvedeného možno konštatovať, že porovnávané označenia sú len čiastočne foneticky podobné.

Pri skúmaní označení zo sémantického hľadiska možno uviesť, že vo vzťahu k prihláseným i staršou ochrannou známkou chráneným tovarom a službám ide o označenia fantazijné, pretože slovné spojenie „Da VINCI“/„Da Vinci“ znamená v preklade z talianskeho jazyka do slovenského jazyka „z Vinci“, pričom Vinci je mestečko v strednom Taliansku neďaleko Florencie. Možno predpokladať, že spotrebiteľia nebudú uvedené slovné prvky vnímať ako určenie zemepisného miesta (z Vinci), ale budú ho spájať s menom známeho talianskeho renesančného maliara, sochára, architekta, vynálezcu a vedca Leonarda da Vinci. V prípade zverejneného označenia väzbu na meno Leonarda da Vinci umocňuje aj obrazový prvok, z ktorého sú jednoznačne identifikovateľné

krídla. Leonardo da Vinci je známy slovenskej verejnosti nielen ako maliar, ale všeobecne známe sú aj jeho plány na zostrojenie lietajúcich strojov, pri konštruovaní ktorých napodobňoval vtácie či netopierie krídla. Rovnako nákres konštrukcie krídel v kombinácii so slovným spojením „Da VINCI“ viac ako pravdepodobne môže vytvoriť vo vedomí spotrebiteľov predstavu spájajúcu sa s Leonardom da Vinci. V prípade staršej ochrannej známky, kde je okrem slovného spojenia „Da Vinci“ obsiahnutý aj ďalší slovný prvok „LEARNING“, ktorý aj v prípade nižšej úrovne znalosti cudzích jazykov môže byť považovaný za významovo zrozumiteľný a znamenajúci učenie sa, a vyobrazenie ulity, je zrejme, že celková sémantika staršej ochrannej známky poukazuje nielen na Leonarda da Vinci, ale spája ho s učením sa, vzdelávaním a s vyobrazením špirálovitej ulity. Navyše ulita nie je vo všeobecnosti prvkom vnímaným ako viažucim sa k osobe Leonarda da Vinci, kým obrazový prvok zverejneného označenia možno považovať za spôsobilý vyvolať asociáciu vo vedomí spotrebiteľa s touto historickou osobnosťou.

Keďže v oboch porovnávaných označeniach je obsiahnuté spojenie „Da Vinci“, ale zároveň je v každom obsiahnutý aj obrazový prvok s výrazne rozdielnym významom a staršia ochranná známka obsahuje ďalší slovný prvok, ktorého význam je odlišný od významu slovných i obrazových prvkov zverejneného označenia, možno konštatovať, že pôsobenie označení ako celkov z významového hľadiska dosahuje len minimálnu mieru podobnosti.

Pri komplexnom hodnotení podobnosti porovnávaných označení možno vzhľadom na ich kombinovaný charakter za najpodstatnejšie z posudzovaných hľadísk považovať práve vizuálne hľadisko, z posúdenia ktorého nie je možné vyvodit' spoločné znaky grafického stvárnenia porovnávaných označení. Zároveň je potrebné zohľadniť aj vyjadrenie prihlasovateľa poukazujúce na výskyt slovného spojenia „da Vinci“ v ochranných známkach iných majiteľov, a to predovšetkým v ochranných známkach Spoločenstva, ako aj v medzinárodných ochranných známkach platných na území Slovenskej republiky. Keďže sa porovnávané označenia od seba líšia výrazne odlišným vizuálnym dojmom, ich nízka miera podobnosti z fonetického a sémantického hľadiska, vyvolaná obsiahnutím slovného spojenia „Da VINCI“/„Da Vinci“, ktoré je súčasťou i ďalších ochranných známk iných majiteľov, ktoré sú platné na území Slovenskej republiky a zapísané aj pre tovary alebo služby v triedach ako staršia ochranná známka, nemožno ani pri zistenej miere zhody a podobnosti niektorých prihlasovaných tovarov a služieb so zapísanými tovarmi a službami konštatovať nebezpečenstvo ich zámény.

Z uvedených skutočností zároveň vyplýva, že aj pravdepodobnosť asociácie zverejneného označenia so staršou ochrannou známkou je vylúčená. Pri súčasnej existencii ďalších označení obsahujúcich slovné spojenie „da Vinci“ sa predpoklad vznik mylnej predstavy o tom, že takto označené tovary alebo služby (aj v prípade ich zhody a podobnosti) pochádzajú od rovnakého alebo ekonomicky prepojeného podnikateľského subjektu, stáva nereálnym.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti úrad zamietol námietky proti zápisu zverejneného označenia do registra ochranných známk.

Spracoval Ing. Elemír Murček

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 112/11

Luxemburg 18. októbra 2011

Rozsudok vo veci C-34/10

Oliver Brüstle/Greenpeace eV

Tlač a informácie

Postup, ktorý v súvislosti s odberom kmeňových buniek získaných z ľudského embrya v štádiu blastocysty vedie k zničeniu embrya, musí byť vylúčený z patentovateľnosti

Využívanie ľudských embryí na účely vedeckého výskumu je z patentovateľnosti vylúčené, patentovať je možné jedine terapeutické alebo diagnostické použitie ľudských embryí, ak je to pre ne užitočné

Oliver Brüstle je majiteľom patentu prihláseného v decembri 1997, ktorý sa týka izolovaných a očistených neurálnych¹ progenitorových buniek² získavaných z ľudských embryonálnych kmeňových buniek využívaných na liečbu neurologických chorôb. Podľa informácií Olivera Brüstleho už došlo ku klinickému použitiu, a to predovšetkým u pacientov postihnutých Parkinsonovou chorobou.

Bundespatentgericht (Spolkový patentový súd, Nemecko) na návrh Greenpeace eV vyhlásil patent Olivera Brüstleho za neplatný v rozsahu, v akom sa týka postupov umožňujúcich získanie progenitorových buniek z kmeňových buniek ľudských embryí.

Bundesgerichtshof (Najvyšší spolkový súd, Nemecko), na ktorý sa Oliver Brüstle odvolal, položil Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa najmä výkladu pojmu „ľudské embryo“, ktorý nie je definovaný v smernici 98/44/ES o právnej ochrane biotechnologických vynálezov³. Ide o otázku, či sa vylúčenie patentovateľnosti ľudského embrya týka všetkých štádií života od oplodnenia vajíčka, alebo či musia byť splnené ďalšie podmienky, ako je napríklad dosiahnutie určitého vývojového štádia.

Pokiaľ ide o posúdenie pojmu „ľudské embryo“, Súdny dvor predovšetkým zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je vyjadrovať sa k otázkam lekárskeho či etického charakteru, ale že sa musí obmedziť na právny výklad relevantných ustanovení smernice. Kontext a účel smernice podľa Súdneho dvora ukazujú, že normotvorca Únie zamýšľal vylúčiť akúkoľvek možnosť patentovateľnosti, ak by tým mohlo byť narušené rešpektovanie ľudskej dôstojnosti. Z toho podľa Súdneho dvora vyplýva, že pojem „ľudské embryo“ sa má chápať široko. V tomto zmysle Súdny dvor zastáva názor, že každé ľudské vajíčko musí byť od štádia svojho oplodnenia považované za „ľudské embryo“, keďže týmto oplodnením môže byť začatý vývoj ľudského jedinca. Ako „ľudské embryo“ treba kvalifikovať aj neoploddené ľudské vajíčko, do ktorého bolo implantované bunkové jadro zo zrelej ľudskej bunky, a neoploddené ľudské vajíčko, ktoré bolo pomocou partenogenézy stimulované k deleniu a ďalšiemu vývoju. Aj keď tieto organizmy neboli v pravom slova zmysle predmetom oplodnenia, sú v dôsledku techniky

použitej na ich získanie spôsobilé spustiť proces vývoja ľudského jedinca, podobne ako embryo vzniknuté oplodnením vajíčka.

Pokiaľ ide o kmeňové bunky získané z ľudského embrya v štádiu blastocysty⁴, teda tie, ktorých sa týka patent Olivera Brüstleho, Súdny dvor konštatuje, že vnútroštátnemu súdu prislúcha so zreteľom na vývoj vedy určiť, či môžu spustiť vývojový proces ľudského jedinca a spadajú v dôsledku toho pod pojem „ľudské embryo“.

Súdny dvor sa ďalej zaoberá otázkou, či pojem „využívanie ľudských embryí na priemyselné alebo obchodné účely“, ktoré je nepatentovateľné, zahŕňa aj využívanie ľudských embryí na účely vedeckého výskumu. V súvislosti s takýmto využívaním Súdny dvor uvádza, že udelenie patentu na vynález v zásade znamená jeho priemyselné alebo obchodné využitie. Platí pritom, že aj keď treba odlišovať účel vedeckého výskumu od priemyselného či obchodného účelu, nemožno podľa Súdneho dvora využívanie ľudských embryí na účely výskumu, ktoré je predmetom patentovej prihlášky, oddeliť od samotného patentu a práv, ktoré sú s ním spojené. V tomto ohľade potom nemožno využívanie ľudských embryí na účely vedeckého výskumu, pokiaľ by bolo predmetom patentovej prihlášky, odlišovať od priemyselného alebo obchodného využitia a nemožno tak obchádzať vylúčenie z patentovateľnosti. Súdny dvor teda dospel k záveru, že vedecký výskum zahŕňajúci využívanie ľudských embryí nemôže získať ochranu patentovým právom. Súdny dvor však pripomína, že patentovateľnosť týkajúca sa využívania ľudských embryí na priemyselné alebo obchodné účely nie je podľa smernice zakázaná vtedy, keď sa týka využívania na terapeutické alebo diagnostické účely uplatňované na ľudských embryách a sú pre ne užitočné, napríklad na nápravu ich vrodených chýb a zlepšenie šancí na život.

Súdny dvor napokon odpovedá na otázku ohľadom patentovateľnosti vynálezu spočívajúceho v produkovani neurálnych progenitorových buniek. Na jednej strane zdôrazňuje, že to predpokladá odoberanie kmeňových buniek z ľudského embrya v štádiu blastocysty a na druhej strane, že také odoberanie vedie k zničeniu tohto embrya. Pokiaľ by taký nárokováný vynález nebol vylúčený z patentovateľnosti, bolo by prihlasovateľovi patentu umožnené obísť nepatentovateľnosť dômyselnou formuláciou patentového nároku. Na záver Súdny dvor dospel k názoru, že vynález nemožno patentovať, ak si vykonanie postupu vyžaduje predchádzajúce zničenie ľudských embryí alebo ich využívanie ako východiskového materiálu, aj keď podaná prihláška, tak ako v danom prípade, v opise tohto postupu využívanie ľudských embryí neuvádza.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor. Úplné znenie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

¹ Neurálne bunky sú definované ako nezrelé bunky, ktoré majú schopnosť vytvárať zrelé bunky nervového systému, napríklad neuróny.

² Za progenitorové bunky treba považovať nezrelé telové bunky, ktoré sú ešte schopné množiť sa. Tieto bunky majú schopnosť vyvíjať sa a diferencovať na určité zrelé telové bunky.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/44/ES zo 6. 7. 1998 o právnej ochrane biotechnologických vynálezov (Ú. v. ES L 213, s. 13; Mim. vyd. 13/020, s. 395).

⁴ Neskoršie štádium embryonálneho vývoja posudzované v určitom časovom okamihu, a to približne päť dní po oplodnení.

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 97/11

Luxemburg 22. októbra 2011

Rozsudok vo veci C-323/09

Interflora Inc., Interflora British Unit/Marks & Spencer plc, Flowers Direct Online Ltd

Súdny dvor spresňuje rozsah ochrany ochranných známk v Európskej únii

V predmetnej veci bude úlohou vnútroštátneho súdu najmä preskúmať, či Marks & Spencer použitím kľúčových slov zodpovedajúcich ochrannej známke svojho konkurenta Interflora v rámci služby odkazov Google zasiahol do jednej z „funkcií“ tejto ochrannej známky, alebo sa dopustil parazitovania

Americká spoločnosť Interflora Inc. prevádzkuje celosvetovú sieť donášky kvetov. Interflora British Unit je majiteľom licencie udelené spoločnosťou Interflora Inc. Sieť Interflora tvoria kvetinnárstva, kde si môžu klienti osobne, telefonicky alebo cez internet zadať objednávky, ktoré vybaví člen siete nachádzajúci sa najbližšie k adrese, na ktorú majú byť kvety doručené.

INTERFLORA je národná ochranná známka v Spojenom kráľovstve, ako aj ochranná známka Spoločenstva. Tieto ochranné známky majú značne dobré meno v Spojenom kráľovstve a v ostatných členských štátoch Európskej únie.

Marks & Spencer (M & S), spoločnosť založená podľa anglického práva, je jedným z hlavných maloobchodníkov v Spojenom kráľovstve. Jedna zo služieb spočíva v predaji a donáške kvetov, pričom táto obchodná činnosť konkuruje činnosti Interflora.

Je zrejme, že M & S si v rámci služby odkazov „AdWords“ od Google vybrala výraz „Interflora“ a jeho varianty, konkrétne „Interflora Flowers“, „Interflora Delivery“, „Interflora.com“, „Interflora.co.uk“ atď. ako kľúčové slová. Keď teda používateľ internetu zadá slovo „Interflora“ alebo niektorý z týchto variantov ako vyhľadávané slovo vo vyhľadávacom Google, objaví sa oznam spoločnosti M & S.

High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Spojené kráľovstvo), na ktorý podala Interflora žalobu pre porušenie jej práv z ochrannej známky proti M & S, sa pýta Súdneho dvora na viaceré aspekty použitia kľúčových slov zhodných s ochrannou známkou¹ bez súhlasu v rámci služby odkazov na internete zo strany konkurenta.

Súdny dvor predovšetkým pripomína, že v prípade použitia označenia zhodného s ochrannou známkou pre tovary alebo služby zhodné s tými, pre ktoré je zapísaná, treťou osobou, je majiteľ ochrannej známky oprávnený zakázať toto použitie iba vtedy, ak je spôsobilé zasiahnuť do jednej z „funkcií“ ochrannej známky. Jej hlavnou funkciou je zaručiť spotrebiteľom pôvod tovaru alebo služby, na ktoré sa vzťahuje ochranná známka (funkcia označenia pôvodu), pričom medzi ostatné funkcie patrí najmä reklamná a investičná funkcia. Súdny dvor v tomto ohľade zdôrazňuje, že funkcia označenia pôvodu ochrannej známky nie je jej jedinou funkciou, ktorá si zaslúži ochranu pred zásahmi tretích osôb. Ochranná známka totiž často predstavuje – okrem označenia pôvodu tovarov alebo služieb – nástroj obchodnej stratégie, používaný osobitne na reklamné účely alebo na získanie dobrej povesti s cieľom zaviazat' si spotrebiteľa.

Súdny dvor odkazom na svoju judikatúru Google² pripomína, že k zasahovaniu do funkcie označenia pôvodu ochrannej známky dochádza, keď reklama zobrazená na základe kľúčového slova zodpovedajúceho ochrannej známke používateľovi internetu, ktorý je bežne informovaný a primerane pozorný, neumožňuje alebo len

s ťažkosťami umožňuje zistiť, či tovary alebo služby uvedené v reklame pochádzajú od majiteľa ochrannej známky alebo z podniku, ktorý je s ním hospodársky spojený, alebo naopak od tretej osoby. Naopak, používanie označenia zhodného s ochrannou známkou inej osoby v rámci takej služby odkazov, akou je služba „AdWords“, nezasahuje do reklamnej funkcie ochrannej známky.

Okrem toho Súdny dvor po prvýkrát preskúmava ochranu **investičnej funkcie** ochrannej známky. **Do tejto funkcie teda zasahuje, keď konkurent použije označenie zhodné s ochrannou známkou pre zhodné tovary alebo služby, ak toto použitie podstatným spôsobom obmedzuje použitie ochrannej známky jej majiteľom na získanie alebo zachovanie dobrej povesti spôsobilej pritiahnúť alebo zaviazat' si spotrebiteľov.** V situácii, keď ochranná známka už požíva dobrú povesť, sa do investičnej funkcie zasiahne, ak použitie zasahuje do tejto povesti a ohrozuje tak jej zachovanie.

Naopak nemožno akceptovať, aby majiteľ ochrannej známky mohol brániť takémuto použitiu konkurentom, ak má použitie za následok iba prinútenie majiteľa tejto ochrannej známky prispôbiť svoje úsilie na získanie alebo zachovanie dobrej povesti spôsobilej pritiahnúť alebo zaviazat' si spotrebiteľov. Rovnako ani okolnosť, že toto použitie vedie niektorých spotrebiteľov k odklonu od tovarov alebo služieb chránených touto ochrannou známkou, nemôže byť jej majiteľom úspešne uplatnená.

V predmetnej veci bude úlohou vnútroštátneho súdu preskúmať, či použitie označenia zhodného s ochrannou známkou INTERFLORA spoločnosťou M & S ohrozuje zachovanie dobrej povesti Interflora spôsobilej pritiahnúť alebo zaviazat' si spotrebiteľov.

Súdny dvor, ktorý má odpovedať aj na otázky týkajúce sa posilnenej ochrany ochranných známk, ktoré majú dobré meno, osobitne dosahuje pojmov „oslabenie“ (poškodenie rozlišovacej spôsobilosti ochrannej známky, ktorá má dobré meno) a „parazitovanie“ (neoprávnené získanie prospechu z rozlišovacej spôsobilosti alebo dobrého mena ochrannej známky), okrem iného konštatuje, že výber označení zhodných alebo podobných ochrannej známke inej osoby, ktorá má dobré meno, v rámci služby odkazov bez „náležitého dôvodu“ sa môže vysvetliť ako parazitovanie. Takýto záver je relevantný najmä v prípadoch, keď inzertenti na internete prostredníctvom výberu kľúčových slov zodpovedajúcich ochranným známkam, ktoré majú dobré meno, ponúkajú na predaj tovary, ktoré sú imitáciami tovarov majiteľa uvedených ochranných známk.

Ak naopak reklama zobrazená na internete na základe kľúčového slova zodpovedajúceho ochrannej známke, ktorá má dobré meno, ponúka alternatívu k tovarom alebo službám majiteľa ochrannej známky s dobrým menom bez toho, aby ponúkla jednoduchú napodobeninu tovarov alebo služieb majiteľa tejto ochrannej známky a aby viedla k oslabeniu jej dobrého mena (očierňovaniu) a zásahu do funkcií uvedenej ochrannej známky, **takéto použitie v zásade patrí do medzí zdravej a spravodlivej hospodárskej súťaže v odvetví dotknutých tovarov alebo služieb.**

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor. Úplné znenie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

1 Prvá smernica Rady 89/104/EHS z 21. 12. 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92), zrušená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. 10. 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. EÚ L 299, s. 25).

2 Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. 12. 1993 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146), zrušené nariadením Rady (ES) č. 207/2009 z 26. 2. 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 78, s. 1).

2 Rozsudok z 23. 3. 2010, Google France a Google Inc. a i./Louis Vuitton Malletier a i. (spojené veci C 236/08 až C 238/08), pozri tlačové komuniké č. 32/10.

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 98/11

Luxemburg 22. septembra 2011

Rozsudok vo veci C-482/09

Budějovický Budvar, národní podnik/Anheuser-Busch Inc.

Spoločnosti Anheuser-Busch a Budějovický Budvar môžu v Spojenom kráľovstve obe naďalej používať ochrannú známku Budweiser

Spotrebiteľia v Spojenom kráľovstve jasne vnímajú rozdiel medzi pivom spoločnosti Budvar a pivom spoločnosti Anheuser-Busch

Smernica o ochranných známkach¹ stanovuje, že ochranná známka nebude zapísaná do registra alebo môže byť vyhlásená za neplatnú, ak je zhodná so skoršou ochrannou známkou a tovary a služby, na ktoré sa uvedené ochranné známky vzťahujú, sú tiež zhodné. Ak však majiteľ skoršej ochrannej známky strpel používanie novšej zhodnej ochrannej známky počas piatich po sebe nasledujúcich rokov, pričom o tomto používaní vedel, nie je už v zásade oprávnený požiadať o vyhlásenie novšej ochrannej známky za neplatnú ani brániť jej používaniu.

Český pivovar Budějovický Budvar a americký pivovar Anheuser-Busch predávali od svojho vstupu na trh Spojeného kráľovstva v roku 1973, resp. v roku 1974 svoje pívá pod označením „Budweiser“ alebo pod názvom, ktoré toto označenie zahŕňa.

Dňa 11. decembra 1979 podala spoločnosť Anheuser-Busch na register ochranných známk Spojeného kráľovstva prihlášku slova „Budweiser“ ako ochrannej známky pre výrobky „pivo, svetlé a tmavé“. Spoločnosť Budvar podala 28. júna 1989, v čase skúmania uvedenej prihlášky, svoju vlastnú prihlášku slova „Budweiser“ ako ochrannej známky.

Súd Spojeného kráľovstva vo februári 2000 rozhodol, že obe spoločnosti Anheuser-Busch a Budvar si môžu nechať slovo „Budweiser“ zapísať ako ochrannú známku. Britský zákon totiž výslovne pripúšťa súbežný zápis zhodných alebo podobných a zameniteľných ochranných známk za predpokladu, že ide o poctivé súbežné používanie („honest concurrent use“). Po tomto rozhodnutí boli obidve spoločnosti zapísané 19. mája 2000 ako majitelia slovnej ochrannej známky Budweiser do registra ochranných známk Spojeného kráľovstva.

Dňa 18. mája 2005, teda štyri roky a 364 dní po tom, ako bola v prospech spoločností Budvar a Anheuser-Busch zapísaná ochranná známka Budweiser, spoločnosť Anheuser-Busch podala v Spojenom kráľovstve návrh, aby bol zápis tejto ochrannej známky vykonaný v prospech spoločnosti Budvar vyhlásený za neplatný. Vo svojom návrhu americká spoločnosť tvrdila, že ochranná známka, ktorej je majiteľom, je v porovnaní s ochrannou známkou spoločnosti Budvar skoršou ochrannou známkou, keďže prihlášku slova „Budweiser“ podala (11. decembra 1979) predtým, ako ju podal český pivovar (28. júna 1989).

Court of Appeal (odvolací súd, Spojené kráľovstvo), ktorý o veci rozhoduje v odvolacom konaní, sa pýta Súdneho dvora, či je potrebné vyhovieť návrhu na vyhlásenie neplatnosti podanému spoločnosťou Anheuser-Busch, aj keď obe uvedené spoločnosti používali slovo „Budweiser“ v Spojenom kráľovstve v dobrej viere počas viac ako tridsiatich rokov.

Vo svojom rozsudku z 22. septembra 2011 Súdny dvor predovšetkým spresňuje svoju judikatúru týkajúcu sa pravidiel lehoty piatich rokov („prepadnutie práv v dôsledku strpenia“), po ktorej uplynutí majiteľ skoršej ochrannej známky stráca svoje právo brániť používaniu novšej ochrannej známky. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatuje, že podľa znenia smernice táto lehota začína plynúť až po zápise novšej ochrannej známky v príslušnom členskom štáte. Uvedená lehota teda nemôže začať plynúť len na základe používania novšej

ochrannej známky bez toho, aby bola zapísaná.

Zápis skoršej ochrannej známky na druhej strane nepredstavuje nevyhnutnú podmienku začiatku plynutia uvedenej lehoty. Smernica totiž uvádza, že ochrannú známku možno považovať za skoršiu bez toho, aby bola zapísaná, ako je to v prípade „prihlášky ochranných známk... s podmienkou ich zápisu“ a „všeobecne známych“ ochranných známk.

Súdny dvor tiež spresňuje, že nemožno predpokladať, že majiteľ skoršej ochrannej známky strpel poctivé a dlhotrvajúce používanie novšej zhodnej ochrannej známky iným subjektom, ak nemal nijakú možnosť tomuto používaniu brániť. Obdobie, počas ktorého majiteľ skoršej ochrannej známky nemohol brániť používaniu novšej ochrannej známky, preto nemožno zohľadniť na účely výpočtu uplynutia lehoty na prepadnutie práv.

Ďalej Súdny dvor poukazuje na to, že novšia zapísaná ochranná známka môže byť vyhlásená za neplatnú, len ak zasahuje alebo môže zasiahnuť do základnej funkcie skoršej ochrannej známky, ktorou je zaručiť spotrebiteľom pôvod tovarov označených touto ochrannou známkou.

V tejto súvislosti Súdny dvor pripomína, že spoločnosti Anheuser-Busch a Budvar predávali v Spojenom kráľovstve svoje pívá pod označením „Budweiser“ alebo pod ochrannou známkou, ktorá toto označenie zahŕňa, takmer 30 rokov pred ich zápisom a že obe spoločnosti získali v tejto krajine povolenie na zápis svojich ochranných známk Budweiser spoločne a v rovnakom čase. Súdny dvor tiež zdôrazňuje, že aj keď spoločnosť Anheuser-Busch podala prihlášku slova „Budweiser“ ako ochrannej známky v Spojenom kráľovstve pred spoločnosťou Budvar, obidve uvedené spoločnosti používali svoje ochranné známky Budweiser od začiatku v dobrej viere.

Okrem toho Súdny dvor poukazuje na to, že vnútroštátny súd uvádza, že hoci sú označenia zhodné, spotrebiteľia v Spojenom kráľovstve jasne vnímajú rozdiel medzi pivom spoločnosti Budvar a pivom spoločnosti Anheuser-Busch, keďže ich chuť, cena a prezentácia boli vždy rozdielne. Z koexistencie týchto dvoch ochranných známk na trhu Spojeného kráľovstva tiež vyplýva, že aj keď sú ochranné známky zhodné, pívá spoločnosti Anheuser-Busch a spoločnosti Budvar sú jasne identifikovateľné ako pívá vyrábané rozdielnymi podnikmi.

Súdny dvor preto konštatuje, že za okolností vo veci samej **súbežné, poctivé a dlhotrvajúce používanie oboch dotknutých zhodných ochranných známk nezasahuje alebo nemôže zasiahnuť do základnej funkcie skoršej ochrannej známky spoločnosti Anheuser-Busch. Z toho vyplýva, že novšiu ochrannú známku „Budweiser“, zapísanú v Spojenom kráľovstve v prospech spoločnosti Budvar, nie je potrebné vyhlásiť za neplatnú.**

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor. Úplné znenie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

¹ Prvá smernica Rady 89/104/EHS z 21. 12. 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92).

Správy z ÚPV SR

Ochrana duševného vlastníctva v podmienkach vysokých škôl

Úrad priemyselného vlastníctva SR v spolupráci s Technickou univerzitou v Košiciach (TUKE) a Centrom vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) zorganizoval 10. novembra 2011 v priestoroch Univerzitetnej knižnice TUKE tretí ročník konferencie Ochrana duševného vlastníctva v podmienkach vysokých škôl.

Na konferencii určenej predovšetkým odbornej verejnosti z radov vedeckých a pedagogických pracovníkov vysokých škôl, študentov technických, prírodných i humanitných vied sa zúčastnilo vyše 70 záujemcov, najmä z košických univerzít.

Predsedníčka ÚPV SR Ing. Darina Kyliánová v úvode konferencie okrem iného povedala:

– Predchádzajúce dve konferencie v Banskej Bystrici a Bratislave poukázali na to, že dopyt po informáciách o možnostiach a spôsoboch využívania ochrany duševného vlastníctva je silný a silnejší. Dovolím si povedať, že tento dopyt silnie zdola. Je to do značnej miery prirodzené, keďže tak pedagógovia, ako aj študenti plne chápu, že ich živobytie je a bude založené na vytváraní nehmotných statkov a na kompetenciách efektívne zhodnocovať svoje práva k výsledkom tvorivej duševnej činnosti, ale aj na ich účinnej ochrane a vymožiteľnosti, bez ktorých sa duševné vlastníctvo stáva ľahkou korisťou plagiátorov a imitátorov, osobitne v časoch internetizácie a globalizácie.

Konferencie tiež poukázali na to, že akademické prostredie čaká obdobie, keď sa priemysel, ale aj verejnosť začnú častejšie a nálehavšie pýtať, či vedeckovýskumný potenciál dokáže ponúknuť alternatívu výrobným procesom s nízkou pridanou hodnotou, alternatívu, ktorá bude odrazom vedomostí a poznatkov vznikajúcich v akademickom prostredí a ktoré nakoniec dokážu prerásť do širšieho priestoru inovačnej spoločnosti. Slovensko nemá inú možnosť. Obdobie ekonomického rastu založeného na lacnej pracovnej sile a externých inováciách sa musí raz skončiť. Sme na medzníku a musíme si presne zadefinovať, čo chceme a kam chceme smerovať, a to všetko v kontexte nášho geopolitického postavenia. Patríme do Európy, pre ktorú sú tvorivosť a inovácie tradíciou a hybnou silou. V dnešných ekonomicky ťažkých časoch si s plnou vážnosťou a zodpovednosťou dovoľm povedať, že uvedené dva atribúty budú

schopné zabezpečiť ďalší sociálny a hospodársky rast krajiny, Európy.

Spomenula som externé inovácie. Slovensko patrí medzi najlepších vo využívaní produktov najnovšieho stavu techniky. Pre high-tech výrobcov sme určite príkladní a vďační konzumenti, i keď Slováci nechýbajú medzi pôvodcami špičkových (väčšinou zahraničných) vynálezov. Chýba nám však koncovka, chýbajú nám slovenské firmy a spoločnosti, ktoré dokážu pretaviť vynálezy do finálneho celosvetovo konkurencieschopného a na trhu žiadaného výrobku.

Študenti vysokých škôl nepredstavujú len nádej pre vedomostnú a inovačnú spoločnosť. Sú zároveň aj nemalou investíciou v podobe zdolávaní prekážok pri získavaní a aplikácii nových poznatkov. Či je však investícia dobrá, spoznáme podľa toho, či prináša zisk. Títo traja spomínaní investori by sa mali zaujímať aj o to, komu zisk plynie, pričom jeden z investorov, štát, by mal mať eminentný záujem aj o návratnosť investície v podobe fungujúceho hospodárstva, ktoré ťaží z inovačného a tvorivého ľudského kapitálu.

Konferencia bola zameraná na:

- autorské právo a práva súvisiace s autorským právom,
- právo priemyselného vlastníctva – priemyselné práva, práva príbuzné a súvisiace,
- podporu transferu technológií z akademickej do priemyselnej sféry.

(jp)

Foto: archív ÚPV SR

Fórum o potrebe ochrany duševného vlastníctva

V dňoch 13. – 14. októbra 2011 bol ÚPV SR spoluorganizátorom regionálneho fóra o podporných programoch financovania ochrany duševného vlastníctva **v malých a stredných podnikoch**, ktorý pripravila Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO).

V Bratislave sa stretli zástupcovia transformujúcich sa východoeurópskych a pobaltských krajín, ďalej Ruska a Turecka, aby si **vymenili praktické skúsenosti** z motivovania malých a stredných podnikov k tvorivosti, využívania inovácií v praxi, ako aj súvisiaceho systému finančnej podpory.

Prednášajúci z Technopolis Group Austria, Neuchâtelkej univerzity vo Švajčiarsku, Európskej patentovej akadémie, Univerzity Carlosa III. v Madride a Švajčiarskeho federálneho inštitútu priemyselných práv v Berne **poskytli** prítomným **cenné rady** a **informácie** o využívaní systému priemyselnoprávnej ochrany malými a strednými podnikmi, o praktických krokoch smerujúcich k uvedomeniu si dôležitosti ochrany priemyselných práv, nutnosti ich zahrnutia do podnikateľskej stratégie, ako aj o systéme poskytovania finančnej podpory podnikom. Zdôraznili, že **výskum a vývoj poskytujú konkurenčnú výhodu a dokážu zvyšovať produkciu v regióne.**

Nové riešenia je však **nutné aj právne chrániť**, čo sa v praxi neraz zanedbáva, ba priam ignoruje. Dokonca v takej vyspelej krajine, ako je Švajčiarsko, len približne dve tretiny podnikov využíva priemyselnoprávnú ochranu a v mnohých menších podnikoch je úroveň vedomostí z tejto oblasti nízka.

Claudia Mundová zo Švajčiarskeho federálneho inštitútu duševného vlastníctva uviedla, že tamojší zamestnanci zodpovední za propagáciu priemyselnoprávnej ochrany sa snažia firmy

primäť k tomu, aby sa na duševné vlastníctvo pozreli z iného uhla.

– *Pokiaľ predstavitelia firmy oblasť priemyselných práv podceňujú, neuvedomujú si jej dosah na ekonomické výsledky, položte im tri otázky: Myslíte si, že firma priemyselno-právnou ochranou niečo získa? Neobávate sa, že nechránením svojho duševného vlastníctva môžete prísť o nemalé hodnoty? A najzaujímavejšia otázka – Neporušujete práva iných? Po úprimných odpovediach predstavitelia firmy svoje počiatočné negatívne stanovisko k ochrane priemyselných práv zvyčajne trochu pozmenia... Prehratý súdny spor môže totiž pre rozbiehajúcu sa firmu znamenať totálnu likvidáciu.*

Na podporu inovácií sa vynakladá nemalo finančných prostriedkov či už na regionálnej, alebo európskej úrovni. Európsky patentový úrad vytvára nové e-learningové programy, v národných patentových úradoch vznikajú informačné centrá, úrady poskytujú bezplatné poradenstvo v rámci prediagnostiky priemyselných práv, agentúry zodpovedné za podporu rozvoja regiónov pomáhajú začínajúcim podnikateľom.

Bratislavské fórum bolo pre všetkých zúčastnených poučením a inšpiráciou, vytvorili sa nové partnerské vzťahy i priateľstvá. Určite je to jeden zo spôsobov, ako sa vynaložené prostriedky dajú zmysluplne využiť v záujme rozvoja ekonomiky.

(jr)

Na kooperačnej burze

Zástupcovia ÚPV SR sa 12. októbra 2011 zúčastnili na kooperačnej burze, ktorá bola sprievodným podujatím 17. ročníka medzinárodného veľtrhu elektrotechniky, elektroniky, energetiky a telekomunikácií **ELO SYS 2011 v Trenčíne**.

Organizátormi kooperačnej burzy boli BIC Group, s. r. o. – partner v európskej podpornej sieti Enterprise Europe Network (Európska sieť podnikov), SOPK Trenčín a Krajská hospodárska komora Moravskosliezského kraja.

Stretnutiu predchádzalo **vyplnenie elektronického profilu ÚPV SR** na webovej stránke Európskej siete podnikov (www.enterprise-europe-network.sk), kde boli špecifikované produkty a služby úradu, ktoré by mohli zaujať potenciálnych partnerov. Následne, na základe už vyplnených profilov inými spoločnosťami a krátkych prezentácií všetkými prítomnými zástupcami

z radov podnikateľov, výskumných a vývojových organizácií, univerzít, SAV a ÚPV SR, boli vybraní pre úrad kooperační partneri a v priebehu dňa naplánované stretnutia podľa vopred stanoveného harmonogramu. S cieľom získať potenciálnych partnerov pre budúcu spoluprácu boli takýmto zaujímavým spôsobom prezentované služby a produkty ÚPV SR prvýkrát.

Experti ÚPV SR sa v Trenčíne stretli so zástupcami Slovenského centra produktivity v Žiline, Výskumného centra STU Bratislava, ostravskej firmy Tempo Training & Consulting a liptovskohrádokých firiem Eltek Valere a Tesla, z ktorých prvé tri subjekty prejavili záujem o spoluprácu s ÚPV SR, **najmä o jeho vzdelávacie aktivity**.

(ll)

Foto: L. Bocková

Duševné vlastníctvo a jeho ohodnocovanie

Najmä podnikateľom z malých a stredných podnikov a inštitúciám činným v oblasti výskumu a vývoja bol určený odborný seminár o možnostiach ochrany práv duševného vlastníctva a ich ohodnocovaní na vnútornom trhu Európskej únie, ktorý **29. septembra 2011** zorganizovala v Bratislave Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania v spolupráci s **ÚPV SR**.

Zástupcovia ÚPV SR predstavili prítomným jednotlivé prostriedky ochrany predmetov priemyselného vlastníctva, metódy i nástroje ohodnocovania duševného vlastníctva i formy obchodovania s priemyselnými právami.

Seminár bol organizovaný v rámci Európskej siete podnikov, v ktorej je **ÚPV SR asociovaným partnerom**.

(mm)

Aj o monitorovaní technológií a konkurencie

V priestoroch Regionálneho poradenského a informačného centra v Prešove sa 21. septembra 2011 konal seminár, ktorého cieľom bolo priblížiť účastníkom právne a komerčné aspekty duševného vlastníctva.

V role prednášajúcich vystúpili zástupcovia ÚPV SR a v rámci tém *Ako zvýšiť konkurencieschopnosť firmy, Ako ochrániť nehmotné vklady spoločnosti, Monitorovanie technológií a konkurencie prostredníctvom patentových dokumentov, Ako vymyslieť originálnu ochrannú známku* sa venovali na Slovensku stále zanedbávanej ochrane duševného kapitálu v malom a strednom podnikaní. **Prednášky boli obohatené o praktické ukážky vyhľadávania v databázach**, ktoré možno bezplatne využívať pri monitorovaní existujúcich priemyselných práv (patentov, úžitkových vzorov, ochranných známk a dizajnov).

V druhej, popoludňajšej, časti seminára mali jeho účastníci možnosť **vyskúšať si nadobudnuté vedomosti v praxi**, a to reálnym vyhľadávaním v databázach a registroch národných a medzinárodných úradov priemyselného vlastníctva. Každý si mohol zvoliť tie priemyselné práva, ktoré súvisia s jeho podnikateľským prostredím, a následne vyselektovať relevantné informácie o ak-

tuálnom stave techniky a súvisiacej priemyselno-právnej ochrane, resp. informácie o ochranných známkach konkurencie.

Seminár sa stretol s nemalým záujmom, o čom svedčilo aj množstvo konkrétnych otázok počas diskusie i praktických cvičení. **Takýto seminár by jeho účastníci odporučili aj iným podnikateľom:**

- Na zvýšenie konkurencieschopnosti ich firmy.
- Informácie o priemyselnom vlastníctve sme získali priamo zo zdroja; prednášky i praktická časť boli veľmi zaujímavé a osožné.
- V súvislosti s ochranou duševného vlastníctva musí byť človek vždy pripravený a vedieť včas reagovať.

(ek)

Vzdelávací program Duševné vlastníctvo

Už jedenásťkrát od roku 2000 otvoril ÚPV SR v septembri 2011 vzdelávací program Duševné vlastníctvo. Je určený všetkým, ktorí majú vysokoškolské vzdelanie a chcú sa ešte venovať oblasti ochrany autorských a priemyselných práv. Mnohí sa o takomto delení práv duševného vlastníctva a ich význame dozvedia až v priebehu vzdelávania v ÚPV SR a zasa niektorí si len doplnia svoje vedomosti o ďalšie informácie týkajúce sa predmetov duševného vlastníctva a možnostiach ich ochrany.

V súčasnosti sa v Inštitúte duševného vlastníctva vzdeláva 25 poslucháčov, z nich šiesti sú zamestnancami ÚPV SR. Potešiteľné je, že pomer externých poslucháčov k interným sa preklopil v prospech externých a zo strany verejnosti rastie záujem o vzdelávanie.

V októbri 2011 skončilo 11 absolventov dvojročné vzdelávanie obhajobou záverečnej práce.

Externí poslucháči (7) sa vo svojich prácach zamerali najmä na **témy späté s požiadavkami praxe**. Riešili otázky ako zlepšiť ochranu duševného vlastníctva v podnikoch, na vysokých školách, vo výskumných ústavoch, kde pracujú a kde sa ochrana tohto druhu vlastníctva nepovažovala za prioritu, napríklad aj z dôvodu nedostatočnej znalosti práv duševného vlastníctva.

Autori prác opísali súčasný stav a navrhli riešenie na jeho zlepšenie – napr. interný predpis na ochranu niektorých predmetov priemyselných práv, návrh na zriadenie centra pre transfer technológií, jednotné pravidlá disponovania s priemyselným vlastníctvom v organizáciách SAV a pod. Čo z navrhovaného sa im podarí zrealizovať, ukáže čas. Je však potešiteľné, že je záujem o zmenu a mladí absolventi si uvedomujú dôležitosť ochrany duševného vlastníctva predovšetkým z hľadiska hospodárskeho významu.

Ako pomôcť malým a stredným podnikom a využiť tvorivosť v marketingu načrtla vo svojej práci Ing. Zuzana Girmanová, konzultantka nitrianskej spoločnosti Perpetuum plus orientujúcej sa na poradenstvo súvisiace s marketingom a PR. Navrhla vhodné marketingové nástroje a postupy, pomocou ktorých je možné vybudovať firmu na princípoch strategického marketingu. A odborná komisia zasa navrhla spomínanú prácu publikovať v skrátenej verzii v časopise Duševné vlastníctvo. Druhou prácou odporúčenou na zverejnenie v Duševnom vlastníctve je práca Mgr. Magdalény Miklošovej, pracovníčky Sekcie médií, audiovizie a autorského práva Ministerstva kultúry SR, ktorá prezentuje pracovnoprávne aspekty duševného vlastníctva.

Ďalšie práce sa týkali zmien v konaní o predmetoch priemyselných práv vzhľadom na meniacu sa legislatívu, zemepisné označenia, stanovenia licenčných poplatkov a pod.

Na legislatívne zmeny a ich aplikáciu v konaní o prihláškach sa zamerali predovšetkým pracovníci ÚPV SR. Ich práce je možné vnímať nielen ako študijný materiál, ale tiež ako zdroj informácií pre všetkých zainteresovaných, ktorí sa potrebujú rýchle zorientovať v danej problematike a zapracovaných nových legislatívnych zmenách.

Všetky tohtoročné záverečné práce absolventov vzdelávania v Inštitúte duševného vlastníctva **sú k dispozícii vo verejnej študovni ÚPV SR.** Anotácie záverečných prác úrad zverejňuje na svojom webovom sídle www.upv.sk v časti Vzdelávanie.

(lh)

Foto: D. Zaoral

Správy z WIPO

Re:Search

Sharing Innovation in the Fight Against Neglected Tropical Diseases

Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO) v spolupráci s poprednými farmaceutickými spoločnosťami a BIO podnikmi pre globálne zdravie spustila koncom októbra 2011 projekt WIPO Re:Search. V rámci novovytvoreného konzorcia organizácie verejného a súkromného sektora v súčinnosti s celosvetovou vedeckou a výskumnou komunitou chcú využiť skúsenosti z ochrany duševného vlastníctva **na podporu vývoja nových liekov, vakcín, diagnostikovanie a liečenie zanedbaných tropických chorôb.**

Generálny riaditeľ WIPO Francis Gurry v tejto súvislosti povedal: – *WIPO Re:Search je priekopníckym príkladom ako koalícia viacerých subjektov môže využiť duševné vlastníctvo v prospech sociálnych výhod. Cieľom spoločností a výskumníkov v tomto projekte je vytvárať, na základe bezplatne poskytnutých licencií vedcom, nové hodnoty vo výskume a vývoji neprebádaných tropických chorôb, malárie a tuberkulózy.*

Podľa údajov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) **neprebádané tropické choroby v súčasnosti ohrozujú život približne jednej miliarde ľudí.** Zvyšujú sa náklady na zdravotnícku starostlivosť a oslabuje sa ekonomika krajín.

V roku 2010 WHO pripravila stratégiu **eliminovania takýchto chorôb do roku 2020** s podporou uvedeného projektu. WHO poskytne WIPO poradenstvo v otázkach verejného zdravia a v rozhodovaní o výskumných prioritách.

WIPO RE:Search poskytnutím rešeršných databáz, potrebných informácií a zdrojov uľahčí nadviazať nové partnerstvá s organizáciami, ktoré sa zameriavajú na výskum v liečení neprebádaných tropických chorôb. Databáza WIPO Re:Search obsahuje informácie o malárii, tuberkulóze a ďalších tropických chorobách vrátane jednotlivých zlúčenín liečiv a dopĺňajúcich údajov, monitorované príspevky z knižníc, expertízy a know-how vo farmaceutickom výskume a vývoji.

– *Farmaceutický priemysel má dôležitú úlohu pri dosiahnutí nespĺnených potrieb v liečebných procesoch. Prístup ku kolektívnemu vlastníctvu informácií pomôže výskumu napredovať v možnostiach liečby neprebádaných chorôb,* – konštatoval **David Brennan**, výkonný riaditeľ nadnárodnej farmaceutickej a biotechnologickej spoločnosti CEO AstraZeneca a predseda Medzinárodnej federácie farmaceutických výrobcov a združení (IFPMA). – *WIPO Re:Search má potenciál reálneho vplyvu na globálne zdravie, a to je dôvod, aby všetky patenty vo vlastníctve AstraZeneca boli dostupné v rámci tejto dôležitej iniciatívy na podporu výskumu a vývoja v liečby zanedbávaných tropických chorôb kdekoľvek vo svete.*

Je predpoklad, že ponuky od partnerov v konzorciu budú rásť a k bohatstvu informácií v databáze WIPO Re:Search sa pripoja ďalší poskytovatelia.

www.wipo.int
(ač)

Zmena vo výške poplatkov za medzinárodnú prihlášku podanú podľa Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT)

Z rozhodnutia Medzinárodného úradu WIPO od **1. novembra 2011** došlo k zvýšeniu **poplatku za medzinárodné podanie** z 1088 € na **1174 €.**

Okrem poplatku za medzinárodné podanie sa zvýšil aj **poplatok za každú stranu podania nad 30 strán** z 12 € na **13 €** a tiež manipulačný poplatok zo 150 € na **177 €.**

Prihlasovatelia, ktorí využívajú možnosť elektronického podania, majú výraznejšiu zľavu na poplatku, t. j. poplatok za medzinárodné podanie v sume **1174 € sa znižuje o:**

88 € – podanie prihlášky prostredníctvom softvéru PCT EASY,
177 € – podanie vo formáte pdf a
265 € – podanie vo formáte xml.

(1h)

Správy z EPO

129. zasadanie

V dňoch 25. – 26. októbra 2011 sa v Berlíne, v priestoroch Ministerstva zahraničných vecí Spolkovej republiky Nemecko, konalo 129. zasadanie **Správnej rady Európskej patentovej organizácie (SR EPO)**, ktoré viedol jej predseda Jesper Kongstad. Na zasadaní sa zúčastnili zástupcovia všetkých 38 členských štátov EPO.

SR EPO zvolila za viceprezidenta Európskeho patentového úradu (EPÚ) **Wima van der Eijka** z Holandska, ktorý bude od 1. decembra 2011 zodpovedný za činnosť generálneho riaditeľstva 3 (DG3 – odvolacie senáty). Pred nástupom do EPÚ pracoval ako riaditeľ patentového odboru a právnik v holandskom patentovom úrade.

Kariéra W. van der Eijka v EPÚ začala v roku 2005, keď sa stal riaditeľom medzinárodnoprávneho odboru. Postupne prešiel viacerými funkciami – hlavný riaditeľ pre patentové právo a medzinárodné záležitosti, počas rokov 2009 a 2010 zastával funkciu viceprezidenta EPÚ, DG5 – patentové právo a medzinárodné záležitosti.

Do funkcie viceprezidenta EPÚ bol W. van der Eijk zvolený na 5 rokov a nahradil v nej Petra Messerliho zo Švajčiarska.

Zástupkyňa predsedajúcej krajiny v Rade Európskej únie, **predsedníčka Poľského patentového úradu Alicja Adamczaková** informovala o stave rokovaní v súvislosti s vytvorením jednotného patentového súdu, ktorý umožní riešiť spory z budúcich patentov EÚ. K tejto problematike sa 12. – 14. októbra 2011 uskutočnilo vo Varšave stretnutie zainteresovaných, na ktorom poľské predsedníctvo predložilo návrh medzinárodnej dohody, podľa ktorej by mal byť tento súd zriadený.

Jednotný patentový súd bude zložený zo sudcov s právnymi a technickými znalosťami v oblasti patentov a budú ho tvoriť – súd prvého stupňa, odvolací súd a mediačné a arbitrážne centrum. Predpokladá sa, že súčasťou súdu prvého stupňa budú miestne alebo regionálne divízie v členských štátoch. Rozhodnutia súdu budú vymožiteľné v súlade s právnymi predpismi členských štátov.

Cieľom poľského predsedníctva je dosiahnuť dohodu v danej oblasti do konca tohto roka.

Na 129. zasadnutí SR EPO bol zvolený aj nový predseda Výboru pre technickú a prevádzkovú podporu (TOSC). Opätovne sa ním stal **Josef Kratochvíl** z Českej republiky a funkciu bude vykonávať tri roky.

SR EPO schválila zmenu správnych poplatkov. Sú upravené každé dva roky, pričom do úvahy sa berie 5 %-ná akumulovaná inflácia. Výška poplatkov, ktoré nadobudnú účinnosť 1. apríla 2012, bude zaokrúhľená smerom hore na najbližších 5 eur.

(zv)

Foto: www.wikipedia.org

V očakávaní efektívnych európskych patentov

Prezident EPÚ Benoît Battistelli sa 6. októbra 2011 stretol v Mníchove s európskym komisárom pre vnútorný trh a služby Michelom Barnierom a poslankyňami Európskeho parlamentu Evou

Lichtenbergerovou a Cecíliou Vikströmovou. **Diskutovali o plánovanom zavedení európskeho patentu s jednotným účinkom**, ktorý by mal zlepšiť európsky patentový systém a tiež lepšie slúžiť potrebám európskeho priemyslu. Zároveň rokovali o vyvíjanom systéme automatického prekladu patentov.

B. Battistelli: – Vytvorenie jednotného patentu a centralizovaného, špecializovaného európskeho patentového súdu je rozhodujúcim krokom na zabezpečenie dôstojného postavenia Európy v globálnej súťaži o inovácie. Jednoduchší a dostupnejší patentový systém umožní európskym firmám pracovať na rovnakej úrovni ako ich konkurencia na trhoch, ako sú Spojené štáty a Japonsko, kde už majú zavedenú jednotnú patentovú ochranu využívajú pritom jednojazyčný režim a jednotný súd.

M. Barnier: – Uľahčenie prístupu k patentovej ochrane je veľmi dôležité na posilnenie konkurencieschopnosti európskych podnikov na globálnom trhu. Jednotný patent urobí súčasný európsky systém cenovo dostupnejším a atraktívnejším pre inovatívne podniky, najmä pre výskumné ústavy a malé a stredné podniky. Je nevyhnutné podporovať výskum a vývoj v oblasti technológií s cieľom zlepšiť inovačnú schopnosť Európy a prispieť k posilneniu hospodárskeho rastu v EÚ. Zavedenie jednotného patentu je jednou z hlavných priorít zákona o jednotnom trhu.

Jednotný patent bude udeľovať EPÚ rovnakým postupom a podľa rovnakých kritérií a pravidiel ako pri posudzovaní patentovateľnosti vynálezov, ktoré sú predmetom európskych patentových prihlášok, a všetky pravidlá sú obsiahnuté v Európskom patentovom dohovore. Výhoda bude spočívať v tom, že jednotný patent bude mať účinok na území členských štátov EÚ, ktoré sa zapojili do spolupráce na vytvorenie jednotného patentového systému.

Očakáva sa, že jednotný patent **zjednoduší postupy a zníži prihlasovateľom náklady až o 70 %**.

Tak ako v príprave projektu, aj v jeho implementácii bude EPÚ aj naďalej poskytovať svoje odborné znalosti a úzko spolupracovať s inštitúciami EÚ.

www.epo.org

(jš)

Foto: www.epo.org

Správy z OHIM-u

Správy z EÚ

Dohoda o spolupráci s Tureckým patentovým inštitútom

Dňa 3. novembra 2011 predstavitelia OHIM-u a Tureckého patentového inštitútu (TPI) podpísali v Alicante **Memorandum o porozumení** pri organizovaní vzdelávacích akcií, spolupráci v oblasti informačných technológií a diskutovali aj o budúcej účasti Turecka v databáze TMview. TPI zároveň zavedie novú smernicu o ochranných známkach, ktorú pripravil v spolupráci s OHIM-om a Nemeckým federálnym patentovým súdom.

Návšteva tureckej delegácie v OHIM-e vedenej **predsedom TPI Habipom Asanom** nasledovala po tohtoročnej júnovej návšteve **prezidenta OHIM-u Antónia Campinosa** v Ankare, kde vystúpil na seminári patentových zástupcov a podnikateľov.

<http://oami.europa.eu>
(ač)

Stretnutie s členom skupiny používateľov systému

Zástupcovia apolitickej medzinárodnej federácie reprezentujúcej patentových a známkových zástupcov z 87 krajín, resp. regiónov zo súkromnej praxe – Fédération Internationale de Conseils en Propriété Industrielle (Medzinárodná federácia právnych zástupcov pre duševné vlastníctvo – **FICPI**), diskutovali 2. novembra 2011 v OHIM-e o viacerých témach.

Uvedená federácia, ktorá je jedným z členov skupiny využívajúcej služby OHIM-u (OAMI Users'Group), bude mať od roku 2012 **štatút pozorovateľa** na zasadaniach Správnej rady OHIM-u a jeho Rozpočtového výboru.

Zástupcovia OHIM-u v rámci stretnutia prezentovali súčasné aktivity úradu a jeho strategický plán na roky 2011 – 2015.

<http://oami.europa.eu>
(ač)

Rýchla ochrana dizajnu je životaschopná

Prezident OHIM-u António Campinos vystúpil 21. októbra 2011 na seminári v Českej republike. Hovoril o **výhodách rýchlej ochrany dizajnu**, ktorá je v prostredí rastúceho pirátstva a falšovania neoceniteľná pre tvorivé spoločnosti, hlavne malých a stredných podnikateľov. – *Systém duševného vlastníctva podporuje dizajnérov v tvorbe jednoduchých a komfortných atraktívnych predmetov, ktoré vďaka ochrane originality dokážu čeliť protiprávnemu kopírovaniu a imitáciám.*

A. Campinos poukázal tiež na fakt, že v súčasnosti je možné dizajn Spoločenstva zaregistrovať aj v priebehu dvoch pracovných dní. V takomto časovom limite je zapísaných viac ako dve tretiny dizajnov a 90 % všetkých prihlášok dizajnov je vybavených v lehote siedmich pracovných dní. Zároveň zdôraznil, že pri rýchlej a menej nákladnej ochrane dizajnov sú žiaduce ešte efektívnejšie postupy a zlepšiť by sa mala aj koordinácia všetkých účastníkov zápisného konania.

<http://oami.europa.eu>
(ač)

Európska únia očakáva nárast investícií do inovácií o 5 percent

V priebehu nasledujúcich dvoch rokov plánujú najväčší európski investori v oblasti výskumu a vývoja zvýšiť finančnú podporu inovácií o 5 % ročne.

V porovnaní s minuloročnými očakávaniami **ide pritom o viac ako dvojnásobný nárast** a zároveň o významnú zmenu oproti roku 2009, keď investície najväčších spoločností so sídlom v EÚ dokonca zaznamenali pokles o takmer 3 %.

Čísla, ktoré Európska komisia zverejnila na základe prieskumu trendov v oblasti investícií podnikateľského sektora do výskumu a vývoja v Únii, sú zároveň pozitívnou správou pre **stratégiu Európa 2020**, ktorá určuje smerovanie EÚ na ďalších desať rokov. Predpokladá, že na to, aby si Európa udržala konkurencieschopnosť na svetových trhoch, by mali jednotlivé členské štáty v spolupráci so súkromným sektorom **investovať do tejto oblasti minimálne 3 % HDP**, čo vo svojom prehlásení potvrdila aj **eurokomisárka** pre výskum, inovácie a vedu **Máire Geoghegan-Quinnová**: – *Tento prieskum... poskytuje dôvod na opatrný strednodobý optimizmus, pretože výskum a vývoj v podnikateľskom sektore je kľúčovým faktorom udržateľného rastu a vytvárania pracovných miest. V nasledujúcich rokoch musíme zároveň dosiahnuť ďalšie zvýšenie miery rastu súkromných investícií do výskumu a vývoja, a to tak zo strany veľkých spoločností, ktorých sa týka tento prieskum, ako aj zo strany malých a stredných podnikov. Musíme tiež zatriktívniť investovanie do výskumu a vývoja v Európe.*

V súlade s uvedenými cieľmi Komisia schválila investície do inovácií v celkovej hodnote približne **7 miliárd eur ako súčasť 7. rámcového programu**, ktoré majú pomôcť vytvoriť takmer 174-tisíc pracovných miest z krátkodobého a 450-tisíc miest z dlhodobého hľadiska.

Prieskumu EK sa zúčastnilo 205 spoločností, ktoré investovali do vedy a výskumu takmer 40 miliárd eur, teda približne 30 % z celkových investícií.

V celosvetovom meradle sa odhaduje, že k najväčšiemu percentuálnemu zvýšeniu investícií dôjde v Číne (25 %) a v Japonsku (17 %).

Medzi hlavné faktory, ktoré majú podľa spoločností **pozitívny vplyv na inovácie**, patria dostupnosť kvalifikovaného personálu a štátnej podpory v podobe grantov a daňových stimulov. Za významný faktor bola považovaná aj spolupráca s inými subjektmi, napríklad s inštitúciami vyššieho vzdelávania.

K faktorom vnímaným ako negatívne pre všetky sektory patrilo **presadzovanie práv duševného vlastníctva a lehota potrebná na získanie ochrany práv duševného vlastníctva**. Z toho vyplýva, že navrhovaný jednotný patent EÚ by mal byť pre spoločnosti významným krokom vpred.

Komisia zároveň zverejnila rebríček 1 000 najväčších investorov do výskumu a vývoja v podnikateľskom sektore EÚ. **Na prvom mieste skončila nemecká automobilka Volkswagen**, nasledujú fínska Nokia, francúzska farmaceutická spoločnosť Sanofi-Aventis, nemecký Siemens a Daimler, farmaceutický koncern GlaxoSmith-Kline, nemecký Robert Bosch, AstraZeneca, Bayer a EADS.

<http://ec.europa.eu>
(ač)

Správy zo sveta

Výročná konferencia trilaterálnych patentových úradov

Francúzsko – V Saint-Germain-en-Laye v blízkosti Paríža sa 10. novembra 2011 na výročnej konferencii stretli predstavitelia tzv. trilaterálnych úradov – Európskeho patentového úradu (EPÚ), Japonského patentového úradu (JPO) a Patentového a známkového úradu USA (USPTO). Rokovali o tom, ako pokročili v úsilí zosúladiť patentové systémy najmä z hľadiska zvýšenia efektívnosti a tiež o ďalších súvisiacich krokoch.

Keďže inovatívne spoločnosti majú záujem získať na svoje vynálezy patentovú ochranu vo viacerých úradoch súbežne, na 29. trilaterálnej konferencii odznali **návrhy na zjednodušenie postupov pre prihlasovateľov vrátane zlepšenia výmeny procesných informácií medzi úradmi**. V tejto súvislosti sa tri spomínané úrady dohodli na zavedení nového nástroja, ktorý by mal uľahčiť prístup k výsledkom patentových rešerší vykonávaných viacerými úradmi na ten istý vynález, a to prostredníctvom tzv. **dokumentu spoločných citácií (CCD)**. Navyše, trilaterálne úrady sa dohodli na predĺžení trvania pilotného projektu využívania výsledkov prieskumu patentových úradov prvého podania, tzv. Patent Prosecution Highway (zrýchlené patentové konanie), o ďalšie dva roky. Projekt umožňuje využívať výsledky práce aj v medzinárodnej fáze konania (PCT-PPH).

CCD nástroj umožní prístup k citovaným dokumentom zo všetkých troch úradov. Vynálezcovia a patentoví prieskumoví pracovníci budú môcť vyhľadávať a prezerat' stav techniky citovaný patentovými úradmi pre patentovú rodinu patentovej prihlášky. I keď nástroj bol navrhnutý s cieľom zefektívniť prácu úradov, ako významný zdroj informácií môže tiež ušetriť čas a prácu prihlasovateľom a ich zástupcom.

– *Spustenie projektu „dokument spoločných citácií“ je medzníkom v našej spolupráci, ďalším významným krokom v zlepšovaní účinnosti globálneho patentového systému, – povedal prezident EPÚ Benoît Battistelli. – Vychádzajúc z návrhov priemyselného sektora nový nástroj poskytne detaily o patentovej prihláške podanej na rovnaký vynález v niekoľkých úradoch súčasne. Spoločnosti a vynálezcovia budú tak mať v určitom štádiu konania o prihláške lepší prístup k informáciám.*

Yoshiyuki Iwai z JPO uviedol: – *Sme radi, že môžeme oznámiť spustenie tejto novej iniciatívy. Má dôležité miesto v infraštruktúre uľahčujúcej prácu medzi patentovými úradmi. Očakávame, že ďalšou aktualizáciou údajov dôjde k ďalšiemu zlepšeniu systému.*

– *Tri patentové úrady vyvinuli úplne nový spôsob výmeny údajov z citovaných dokumentov, – konštatoval riaditeľ USPTO David Kappos. – I keď nástroj bol vyvinutý pre trilaterálne úrady, do projektu budú zahrnuté aj iné patentové úrady a digitálne informácie dostupné na celom svete.*

CCD aplikácia využíva systém EPÚ databáz patentových rodín, ktorý EPÚ aj spravuje. Aplikácia je k dispozícii na internetovej adrese www.trilateral.net/CCD.

Pilotný projekt PCT-PPH trilaterálnych úradov urýchlil prieskum patentových prihlášok v EPÚ, JPO a USPTO podaných podľa Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT). Navyše, EPÚ a USPTO, ako aj EPÚ a JPO sa dohodli, že rozšíria svoje bilaterálne PPH pilotné programy a upravia ich tak, aby boli efektívnejšie a pre používateľov ľahko ovládateľné.

Trojstranná spolupráca bola zavedená v roku 1983 s cieľom uľahčiť harmonizáciu patentových systémov v Európe, Japonsku a USA.

Organizátorom 30. trilaterálnej konferencie v roku 2012 bude JPO.

www.epo.org
(jš, zv)

Nemecko – iENA „Ideen-Erfindungen-Neuheiten“ (Nápady – Vynálezy – Inovácie) jeden z najvýznamnejších medzinárodných odborných veľtrhov, ktorý sa každoročne koná v nemeckom Norimbergu, slúži ako kontaktná burza poskytujúca šancu prevažne ekonomicky a profesionálne nezávislým vynálezcom stretnúť sa so zástupcami výrobných firiem a budúcimi investormi.

V dňoch od **27. – 30. októbra 2011** privítal Norimberg vystavovateľov a odbornú verejnosť zo všetkých kútov sveta.

O priazeň zástupcov obchodu a priemyslu sa uchádzalo takmer **800 technických noviniek od tvorivých jednotlivcov a kolektívov z 30-tich štátov**. Zasa konzultingové, obchodné a výrobné spoločnosti vyhľadávali dobré nápady s vysokým potenciálom uspieť na domácom i medzinárodnom trhu.

Význam podujatia podčiarkol veľký podiel odbornej verejnosti zo zahraničia (41 krajín).

V rámci veľtrhu sa už pravidelne konalo iENA sympóziu. Jeho tohtoročným mottom bolo Cesta od tvorivosti po realizáciu vynálezu na trhu.

Na sympóziu prednášali zástupcovia verejných inštitúcií a úspešných firiem, medzi inými ministerský radca Ulrich Romer zo Spolkového ministerstva hospodárstva a technológií a Antonius Bernd, expert Nemeckého patentového a známkového úradu.

Klaus Krinner, obchodný riaditeľ firmy Krinner, ktorá má na nemeckom trhu dominantné postavenie, poodhalil tajomstvo svojho úspechu. V prvom rade využil vlastnú kreativitu. V deväťdesiatych rokoch uviedol na trh riešenie prichytenia vianočného stromčeka pomocou „drapáka“ dotáňovaného ocelovým lankom. Na tomto princípe sa dnes vyrába 90 % dostupných stojanov na nemeckom trhu. A nasledovali ďalšie vynálezy: základy stavieb prichytených zemnými skrútkami – časovo nenáročná a ekologická alternatíva betónových základov a Lumix bezkábové vianočné sviečky. Ukážkový príklad ako sa dá uspieť, ak sa vám tvorivosť stane koníčkom.

Už vyše šesť desaťročí ťažia kreatívni jednotlivci z vysokej internacionálnosti veľtrhu a bohatého zastúpenia organizácií podporujúcich tvorivosť malých a stredných podnikov.

Právom sú však **stredobodom záujmu mladí vynálezovia**. Obnovuje a rozširuje sa mládežnícka základňa klubov vynálezcov SIGNO.

Už druhýkrát sa na veľtrhu iENA uskutočnila študentská súťaž **Vision-Ing21**, ktorej sponzori sa snažia nadchnúť budúcich inžinierov pre techniku a prírodné vedy.

Neoddeliteľnou súčasťou veľtrhu sú projekty **Študenti vynaliezajú** a **Mladí bádajú** prezentované mladými vynálezcami z Maristengymnasium Fürstzell.

Mladí ľudia, neraz 10 – 11-ročné deti sú schopné vynaliezť, dotiahnuť svoje riešenia do štádia prototypov a tie potom vystavujú na veľtrhu. Oduševnene vysvetlia záujemcovi z ktorejkoľvek krajiny princíp svojho technického riešenia a bez rozpakov ho odprezentujú v rámci iENA sympózia širokému publiku. Učia sa **ako prvotnú ideu pretaviť na produkt úspešný aj na medzinárodných trhoch**. Ako povedal Bruno Gruber, ktorý je vystavovateľom v Norimbergu už 33 rokov, – *ved' načo je už komu vynález, o ktorom nikto nič nevie*.

Spomenuli sme len niekoľko príkladov, ako sa dá cieľavedomou prácou vzbudiť záujem o vedu, techniku a tvorivosť u mladých ľudí. Vysoká úroveň vystavovaných vynálezov nadchla aj odbornú porotu, ktorá udelila žiakom a študentom vysokých škôl 44 zlatých, 62 strieborných a 30 bronzových medailí.

Neoddeliteľnou súčasťou veľtrhu iENA je aj **medzinárodné patentové informačné centrum**. Vystavovatelia, odborná i laická verejnosť sa v prvom rade obracali s otázkami na expertov z Nemeckého patentového a známkového úradu. V prípade záujmu o priemyselnoprávnú ochranu v zahraničí poradili zástupcovia národných patentových úradov vrátane **Úradu priemyselného vlastníctva SR**.

Pod jednou strechou sa na veľtrhu stretli vynálezovia, odborná i laická verejnosť, zástupcovia patentových úradov, ako aj inštitúcií podporujúcich tvorivosť a uplatňovanie jej výsledkov v praxi, pričom nemalý priestor ukázať svoje schopnosti mali mladí ľudia. Určite je to inšpirácia aj pre nás Slovákov ako organizovať veľtrhy.

(jr)

Foto: J. Rešutíková, D. Zaoral

Webové sídlo v rámci projektu spolupráce EPÚ a USPTO v patentovom triedení

Nemecko, Spojené štáty americké – V snahe zosúladiť oblasť patentov Európsky patentový úrad a Patentový úrad USA rozbehli aktivity týkajúce sa **webového sídla zameraného na spoluprácu v patentovom triedení** (Cooperative Patent Classification – CPC). Ide o spoločný projekt vytvorenia schémy zatriedovania vynálezov, ktorú budú používať oba úrady v súvislosti s prieskumom patentových prihlášok. Webové sídlo www.cpcinfo.org bude obsahovať jednak aktuálne informácie o vývoji projektu a tvorbe spoločného systému patentového triedenia a jednak detailné údaje o novej schéme patentového triedenia.

Prezident EPÚ B. Battistelli: – *Spustenie CPC webového sídla rok po podpísaní dohody medzi oboma úradmi je prvým významným úspechom na ceste k väčšej harmonizácii v patentovom systéme. Je dôležité, aby inovačný globálny trh bol podporovaný kvalitným patentovým systémom a patentové úrady vo veľkých hospodárskych regiónoch zosúladiť svoje postupy a nástroje. Nový zatriedovací systém bude výhodný a jednoduchší nielen pre oba úrady, ale aj pre inovátorov využívajúcich množstvo informácií z patentových dokumentov. Ide o dôležitú súčasť nášho záväzku ponúkať lepšie služby inovátorom a priemyslu.*

Riaditeľ USPTO D. Kappos: – *Spoločný základ pri zatriedovaní vynálezov je ďalším krokom vpred v patentových systémoch Spojených štátov a Európy. Projekt prichádza v čase, keď Spojené štáty zaviedli veľkú reformu patentového systému v snahe lepšie ho zosúladiť so zvyškom sveta. Projekt je tiež odrazovým mostíkom smerom k harmonizácii patentových postupov všetkých veľkých patentových úradov na svete.*

CPC bude založený na detailnom systéme Medzinárodného patentového triedenia, ktorý umožní prieskumovým pracovníkom vykonávať dôkladné patentové rešerše. **Do CPC budú začlenené osvedčené zatriedovacie postupy amerického a európskeho systému.** Úrady veria, že CPC zlepší efektivitu práce a zníži jej duplicitu.

EPÚ a USPTO plánujú začať používať novú schému od **1. januára 2013**.

www.epo.org

(jš)

Nové publikácie

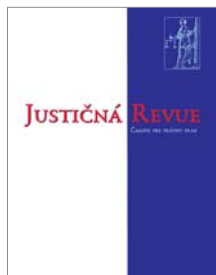
Výber zahraničných publikácií

- BÁLKOVÁ, Stanislava. Ochranná známka a průmyslový vzor : jejich ochrana a padělení.
Ostrava : KEY Publishing, 2011. 148 s.
ISBN 9788074181108.
- BRYER, Lanning G., LEBSON, Scott. Intellectual property strategies for the 21st corporation.
Hoboken : Wiley, 2011. 322 s.
ISBN 9780470601754.
- COMPETITION policy and patent law under uncertainty.
Cambridge : Cambridge University Press, 2011. 547 s.
ISBN 9780521766746.
- COPYRIGHT future copyright freedom.
Sydney : Sydney University Press, 2011. 254 s.
ISBN 9781920899714.
- DISMAN, Marek. Právní úprava domény "EU".
Praha : Linde, 2011. 200 s.
ISBN 9788072018529.
- EMERGING challenges in intellectual property.
Melbourne : Oxford University Press, 2011. 254 s.
ISBN 9780195575125.
- FISK, Nathan W. Digital piracy.
New York : Chelsea House, 2011. 140 s.
ISBN 9781604136999.
- GRIFFITHS, Andrew. An economic perspective on trade mark law.
Cheltenham : Edward Elgar, 2011. 323 s.
ISBN 9781845424923.
- CHIAROLLA, Claudio. Intellectual property, agriculture and global food security.
Cheltenham : Edward Elgar, 2011. 232 s.
ISBN 9781849807333.
- INTELLECTUAL property and competition.
Cheltenham : Edward Elgar, 2011. 735 s.
ISBN 9781848442184.
- JANSA, Lukáš, OTEVŘEL, Petr. Softwarové právo : praktický průvodce právní problematikou v IT.
Brno : Computer Press, 2011. 340 s.
ISBN 9788025134580.
- KOEPSSELL, David R. Innovation and nanotechnology.
London : Bloomsbury Academic, 2011. 242 s.
ISBN 9781849663434.
- KOUKAL, Pavel, NECKÁŘ, Jan. Autorská práva a práva související v daňových souvislostech.
Olomouc : ANAG, 2011. 247 s.
ISBN 9788072636877.
- LaFRANCE, Mary. Copyright law in a nutshell.
St. Paul : Thomson/West, 2011. 443 s.
ISBN 9780314271907.
- MAKING and unmaking intellectual property.
Chicago : University of Chicago Press, 2011. 466 s.
ISBN 9780226907086.
- POLČÁK, Radim. Duševní vlastnictví v akademické praxi.
Liberec : VÚTS, 2011.
ISBN 9788087184202.
- RAI, Arti. Intellectual property and biotechnology.
Cheltenham : Edward Elgar, 2011. 561 s.
ISBN 9781848442610.
- STACK, Alexander James. International patent law.
Cheltenham : Edward Elgar, 2011. 208 s.
ISBN 9781849802581.
- THE STRUCTURE of intellectual property law.
Cheltenham : Edward Elgar, 2011. 361 s.
ISBN 9781848448766.
- VERONESE, Andrea. Procedural law under the EPC-2000.
Wolnzach : Kastner, 2011. 649 s.
ISBN 9783941951297.

Spracovala Mgr. Gabriela Píšová

Z obsahov vybraných časopisov

Justičná revue

č. 8 – 9/2011

Články

RICZIOVÁ, B.: Prípustnosť žalobných dôvodov v žalobách na Súdnom dvore EÚ

FICOVÁ, S., GEŠKOVÁ, K.: Doručovanie fyzickej osobe nepodnikateľovi uložením v súdnom spise podľa § 48 ods. 4 OSP
 SURMAJOVÁ, Ž., KAMENSKÁ, Z.: Formálna publikácia a jej elektronická forma
 HOLÚBKOVÁ, L.: Povinné zverejňovanie zmlúv
 ŠABOVÁ, Z.: Aktuálne otázky aplikácie Leniency programov v súťažnom práve

Zo zahraničia

MAREK, K.: Ke kontraktaci a předání díla (kontrola, zkoušky, předání a splnění)

č. 10/2011

Články

PIROŠÍKOVÁ, M.: Aktuálne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa práva na ochranu majetku

Průmyslové vlastnictví

č. 5/2011

ŠILHART, Marek: Co přináší novela zákona o opatřeních celních orgánů

EFFMERT, Jiří: Bezpapírová kancelář patentového zástupce

Evropské právo

Nový údaj v Evropském patentovém věstníku
 Oznámení EPÚ z 30. května 2011 o změně v Instrukcích pro provádění průzkumu v EPÚ
 Z rozhodnutí stížnostních senátů EPÚ

Judikatura

Rozhodnutí zahraničních soudů

Informace ze zahraničí

Aktuality

EPO Gazette

november/2011

STEINER Markus: The inventors of the future (Vynálezcovia budúcnosti)

Dňa 27. septembra na 23. ročníku súťaže mladých vedcov EÚ v Helsinkách boli ocenení Cenou Európskeho patentového úradu (EPÚ) za originalitu súťažiaci z Litvy za projekt „Prírodné farbivá na reštaurovanie gobelínov“, vynálezca zo Švajčiarska za projekt „π Cam – Vývoj vačkového zariadenia pre horolezectvo“ a mladí vynálezcovia z Turecka za projekt „Využitie biopalivových článkov vo fotosyntéze na výrobu elektrickej energie“.

Súčasťou ceny je aj pozvanie víťazov do EPÚ v Mníchove v novembri 2012 a návšteva spoločností aktívnych v oblasti vedy.

Súťaž bola založená v roku 1989 s cieľom podporiť spoluprácu a výmenu skúseností medzi mladými vedcami a podporiť ich ka-

riéru vo vede a technike. Od roku 1997 je do súťaže zapojený aj EPÚ, aby podporil národné organizácie zamerané na tvorivosť a zvýšil medzi mladými povedomie o patentoch. Zároveň sa začala udeľovať cena za originalitu.

Cena je udeľovaná podľa týchto kritérií:

- využitie originálnych nápadov pri riešení technického problému,
- logické využitie vedeckých alebo technických teórií či princípov na praktické riešenie problémov,
- kvalita a jasný opis projektu.

Vítazi minuloročnej ceny EPÚ za originalitu prezentovali svoje víťazné projekty v novembri tohto roka v mníchovskom EPÚ.

HOYAL Lois: In the wake of sharks (Po stopách žralokov)

Príspevok venovaný Medzinárodnému roku chémie

Pred siedmimi rokmi profesorka Antónia Keselová z nemeckej Univerzity aplikovaných vied v Brémach počas prechádzky na pláži v Normandii natrafila na mŕtveho žraloka škvrnitého. V prvom rade si povšimla hromadu smetí, napríklad plastové fľaše obklopujúce žraloka, a zároveň zacítila veľký zápach. Ďalšia vec, ktorú si všimla, bola inšpiráciou pre jej vedeckú prácu. Žraločia koža bola úplne čistá, bez parazitujúcich morských živočíchov. Začala preto podrobnejšie skúmať týchto obávaných predátorov a ich hladký povrch. Vyvinula umelú žraločiu kožu, ktorá bola napodobením prírodnej žralochej kože s prirodzenou odolnosťou proti biologickému znečisteniu alebo hromadeniu sa mušlí, rias a iných organizmov na jej povrchu.

Znečistenie biologickými organizmami urýchľuje koróziu lodí a znižuje rýchlosť námornej prepravy, čo spôsobuje škody v miliardách eur. Väčšina rýb a žralokov má drsnú kožu, podobnú brúsne mu papieru. Je to dané tým, že žraločie šupiny alebo kožné „zúbky“ sú uložené tesne vedľa seba spolu s mikroskopickou hrebeňovitou štruktúrou, tzv. kotletami. Tie znižujú aerodynamický odpor alebo odolnosť proti prúdu vody cez ich povrch, čo umožňuje žralokom plávať rýchlejšie a ľahšie než ostatným rybám.

Na syntetickú verziu žraločej kože využila profesorka silikónovú maticu, ktorá sťažuje morským živočíchom možnosť zachytiť sa na jej povrchu. Lode využívajúce túto falošnú žraločiu kožu sa priebežne čistili od väčšiny morských organizmov.

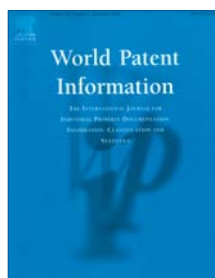
Navrhnutý povrch sa v súčasnosti využíva v lodnej doprave

a výsledkom je menšia spotreba paliva i nižšie emisie kyslíčnika uhlíčitého. Záujem o uvedené riešenie zo strany lodného priemyslu je však v súčasnosti nízky, pretože na trhu sú lacnejšie produkty, hoci sú škodlivé pre životné prostredie.

Nový produkt je ekologický, bez prímies, ktoré by poškodzovali lodné prostredie, kde sú prepravované ryby na spracovanie.

Univerzita v roku 2007 požiadala o udelenie európskeho patentu na svoj vynález „Antiznečistujúci povlak“ a v súčasnosti má rozpracované i ďalšie patentové prihlášky. Ako uviedla profesorka A. Keselová, „ukazuje sa, že patenty sú pre nás veľmi dôležité. Bránia našim konkurentom kopírovať naše inovácie a zároveň sme zaujímavejší a dôveryhodnejší pre partnerov v tomto priemyselnom odvetví“.

Spracovala Ing. Anna Čechvalová

World Patent Information

č. 3/2011

BRÜNGER-WEILANDT, Sabine et al: Quality – Key Factor for High Value in Professional Patent, Technical and Scientific Information (Kvalita – kľúčový faktor vysokej úrovne patentových, technických a vedeckých informácií)

Úspech firiem a ich postavenie na medzinárodnom trhu závisí od ich inovačných aktivít. Základom efektívneho a účinného inovačného procesu sú spoľahlivé vedecké, technické a patentové informácie vysokej kvality. Existuje niekoľko definícií kvality informácií, ktoré zdôrazňujú rôzne prvky kvality, ako napríklad úplnosť, dostupnosť, presnosť, objektivita, zrozumiteľnosť a pod.

Kvalitné patentové informácie možno definovať ako informácie vyhovujúce technickým a poznávacím potrebám patentových zástupcov, patentových úradov, tvorcov databáz, poskytovateľov informácií a informačných odborníkov. Tvorcovia databáz a poskytovatelia patentových informácií sprístupňujú informácie rôznym typom používateľov, a preto by mali spĺňať aj tie najnáročnejšie požiadavky na kvalitu. Tvorcovia databáz kladú dôraz hlavne na ich úplnosť, aktuálnosť, nepretržitú kontrolu kvality a opravy chýb, štandardizáciu údajov, napríklad čísiel patentových dokumentov a názvov firiem. Poskytovatelia informácií, ktorí majú ústredné postavenie medzi tvorcami databáz a používateľmi, uprednostňujú nasledujúce kritériá kvality: komplexnosť informácií, databázy s pridanou hodnotou, prehľadný systém vyhľadávania, bezpečnosť a ochrana údajov a pod.

Významnými a renomovanými patentovými databázami, ktoré spĺňajú kritériá vysokej kvality, sú napríklad Derwent World Patents Index, STN a databázy Chemical Abstracts Service (CAS).

MCDOWALL, Jennifer: Prioritizing patent sequence search results using annotation-rich data (Uprednostňovanie výsledkov vyhľadávania patentovaných sekvencií využívajúcich údaje s množstvom poznámok)

Prieskumoví pracovníci potrebujú komplexné informácie o súčasnom stave techniky, a preto musia mať prístup aj k informáciám o patentovaných a nepatentovaných sekvenciách. Bezplatný prístup k databázam patentových údajov vrátane patentovaných nukleotidových a proteínových sekvencií, chemických zlúčenín

a patentovej literatúry poskytuje Európsky bioinformatický inštitút (EMBL-EBI). Napríklad Európsky archív nukleotidov (European Nucleotide Archive – ENA), skôr známy ako EMBL-Bank, je komplexnou, voľne dostupnou databázou obsahujúcou všetky patentované nukleotidové sekvencie z Európskeho patentového úradu, Patentového a známkového úradu USA, Japonského patentového úradu a Kórejskeho úradu duševného vlastníctva.

Najkomplexnejším zdrojom proteínových sekvencií, ktorý pozostáva zo štyroch rôznych databáz, je UniProt (The Universal Protein Resource).

ADAMS, S. R.: Centenary patent – US 1 000 000 (Sté výročie patentu – US 1 000 000)

V tomto roku uplynulo sto rokov od významného medzníka v histórii amerického patentového systému, ktorým bolo udelenie miliónového patentu. Patent bol udelený 8. augusta 1911 Francisci Henrymu Holtonovi a týkal sa automobilových pneumatík. Holton bol takmer zabudnutým priekopníkom a vynálezcom v americkom gumárskom priemysle a majiteľom uvedeného patentu sa stal v čase, keď už bol na dôchodku a mal takmer 80 rokov.

KRAVETS, L. G.: Fifty Years of Patent Information Centres in Russia (Päťdesiat rokov patentových informačných centier v Rusku) Prvá patentová informačná agentúra v bývalom Sovietskom zväze s názvom Centrálny úrad technických informácií (CBTI) zriadila sovietska vláda v júli 1960 v rámci Výboru vynálezov a objavov. V septembri 1962 vznikol na základoch CBTI Ústredný výskumný a vývojový ústav patentových informácií (CNIPI).

Spomínané obdobie bolo v bývalom Sovietskom zväze charakteristické orientáciou na informačnú činnosť, poskytovanie patentových informácií a vykonávanie patentových prieskumov, čo si ale vyžadovalo dostatok informačných zdrojov. Hlavnou úlohou bolo urýchlené vybudovanie zbierok patentových dokumentov vo vedeckých inštitúciách a priemyselných podnikoch, čím by sa vytvorili predpoklady na rozvoj vynálezcovskej činnosti, zavádzanie centralizovaného spracovania patentových informácií a ich sprístupňovanie pomocou moderných informačných technológií.

Na konci 70-tych rokov minulého storočia bolo v krajine viac ako 5 000 regionálnych a odvetvových patentových zbierok obsahujúcich okolo 500 miliónov patentových dokumentov.

V júni 1980 bol CNIPI premenovaný na Celozväzový výskumný a vývojový ústav patentových informácií (VNIPI), ktorého aktivity boli zamerané hlavne na zavedenie štátneho patentového informačného systému. Ostatnou zmenou bolo vytvorenie Informačného a vydavateľského centra „Patent“ (INIC). Centrum poskytuje komplex služieb – od vypracovávania základných patentových informačných zdrojov až po vydávanie analytických a iných materiálov potrebných na rozhodovanie v oblasti duševného vlastníctva.

Spracovala Mgr. Gabriela Píšová

Časopis Duševné vlastníctvo vydáva:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Jána Švermu 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
www.upv.sk

Riadi redakčná rada:

Predseda: prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.
Členovia: JUDr. Zuzana Adamová, PhD., Ing. Štefan Holakovský,
Ing. Darina Kyliánová, Ing. Ľubomír Poliak, prof. JUDr. Ján Švidroň, CSc.

Publikované názory autorov príspevkov sa nemusia stotožňovať s názor-
mi vydavateľa časopisu. Odborné príspevky boli recenzované.

Adresa redakcie:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, „Duševné vlastníctvo“,
Jána Švermu 43, 974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
tel.: 048/43 00 270, fax: 048/43 00 402,
e-mail: casopisDV@indprop.gov.sk

Výkonný redaktor: PhDr. Július Šípoš

Jazyková korektúra: Mgr. Janka Krajčiová

Grafická úprava: Mgr. Janka Zimová

Registrované MK SR – EV 3081/09

ISSN 1335-2881

Vychádza 4x ročne

Dané do tlače: 28. 11. 2011

Tlač: KOPRINT

Cena jedného výtlačku je **3 €** + poštovné, ročné predplatné je **12 €** + poš-
tovné. Odberateľovi časopisu sa účtuje poštovné podľa platného cenníka.

Rozširuje a objednávky prijíma (aj do zahraničia):

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Jána Švermu 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
Informácie o obsahu jednotlivých čísel si môžete vyhľadať aj na URL
adrese <http://www.upv.sk/?dusevne-vlastnictvo-archiv>

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tohto časopisu sa nesmie reprodukovat', uložit' do vyhľadávacieho systému alebo použit' v akejkoľvek forme pomocou elektronických, mechanických, fotokopírovacích a záznamových prostriedkov alebo akýmkoľvek iným spôsobom bez predchádzajúceho písomného povolenia vydavateľa.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or utilized in any form by electronic, mechanical, photo-copying, recording means or otherwise without prior written permission of the Publisher.

Ján Barica

MALÝ SLOVENSKÝ PANTEÓN VEDY A TECHNIKY

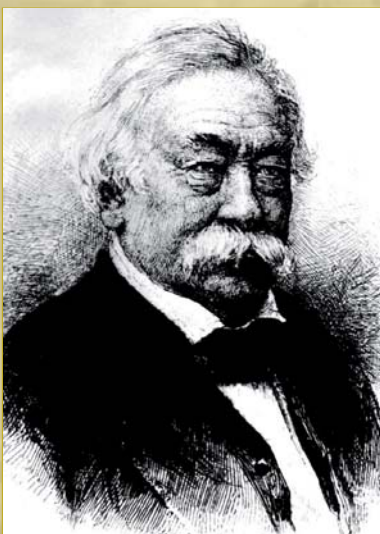
Vydal: Úrad priemyselného vlastníctva SR, 2004

ŠTEFAN LADISLAV ENDLICHER

(1804 - 1849)

Botanik európskeho mena

JOZEF MAXIMILIAN PETZVAL

(1807 - 1891)

Zakladateľ modernej fotografie

DANIEL GABRIEL LICHARD

(1802 - 1882)

Klasik slovenského novinárstva

ISSN 1335-2881

